

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>



Karin Karakaşlı

Müsait Bir Yerde İnebilir miyim?

Müsait Bir Yerde



İnebilir miyim?

Karin Karakaşlı

KARİN KARAKAŞLI
MÜSAİT BİR YERDE
İNEBİLİR MİYİM?

© 2017, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Doğan Kitap, 2005

Can Yayınları'nda gözden geçirilmiş 1. basım: Ağustos 2017, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 1000 adet yapılmıştır.

Editör: Mustafa Çevikdoğan

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Arı Matbaası

Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39,

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 31900

ISBN 978-975-07-3554-7

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

KARİN KARAKAŞLI
MÜSAİT BİR YERDE
İNEBİLİR MİYİM?

ROMAN



Karin Karakaşlı'nın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Yetersiz Bakiye, 2015

Asiye Kabahat'ten Şarkılar Dinlediniz, 2016

Başka Dillerin Şarkısı, 2017

Can Kırıkları, 2017

Cumba, 2017

KARİN KARAKAŞLI, 1972'de İstanbul'da doğdu. Boğaziçi Üniversitesi Mütercim Tercümanlık Bölümü'nün ardından Yeditepe Üniversitesi Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü'nde yüksek lisans eğitimini tamamladı. 1998'de öykü dalında *Varlık* dergisinin Yaşar Nabi Nayır Gençlik Ödülü'nü kazandı. Agos gazetesi genel yayın yönetmen yardımcısı olan ve kapanana kadar *Radikal İki*'de düzenli olarak yazan Karakaşlı'nın eserleri şunlardır: *Başka Dillerin Şarkısı* (öykü, 1999), *Can Kırıkları* (öykü, 2002), *Müsait Bir Yerde İnebilir miyim?* (roman, 2005), *Ay Denizle Buluşunca* (gençlik romanı, 2008), *Cumba* (deneme, 2009), *Türkiye'de Ermeniler: Cemaat, Birey, Yurttaş* (inceleme, Günay Göksoy Özdoğan, Füsun Üstel ve Ferhat Kentel'le, 2009), *Benim Gönlüm Gümüş* (şiir, 2009), *Gece Güneşi* (çocuk kitabı, 2011), *Her Kimsen Sana* (şiir, 2012), *Dört Kozalak* (gençlik romanı, 2014), *Yetersiz Bakiye* (öykü, 2015), *İrtifa Kaybı* (şiir, 2015), *Asiye Kabahat'ten Şarkılar Dinlediniz* (anlatı, 2016).

*Lectori salutem*¹

1. (Lat.) Okuyucuya selam olsun.

“Bıraktım. Bıraktım. Hepsini, kendi ve benim dünyamı anlamaları için bıraktım. Ama hiçbirisi kendi dünyalarını anlayamadı. Ve bana ölümsüzlüklerin sonsuz acıları kaldı. Ya da sonsuz bağımsızlıkları. Bu kadar duyguyu nasıl taşıyacaktım? Bunca yıl taşımış, bunca büyük kentin onca büyük alanlarında bu yalnızlığıma bir destek aramıştım. Beni yaşamcıl kılmakla en büyük ölümlerin en derin acılarını bana vermemiş mi bu insan olma çabası? Ben, insan olma çabasının sürekli üstüne giden ben? Artık beni benden alsınlar.”

Tezer Özlü

Ey kapı paspasları, oyuncak silahlar, filler ve su tabancaları!
ve kırk bin ipek baskı
ve halatlar, paralı geçişler, asmaköprüler ve siz yayalar:

Benimle inin.

İlhan Berk

Kendimistan Özerk Cumhuriyeti

Kış ayazının hüküm sürdüğü o gün insan sığağına dair hissettiği tek şey üzerine aldığı yünlü kalın hırkanın kollarına yaydığı tatlı sıcaklıktı. Kocaman sırt çantasını da omuzlarına geçirdiği anda hazırdı artık hayata. Tüm olacaklara.

Öyle sanıyordu.

Denize doğru inen yoldan aşağı bıraktı kendisini. Akıp gidiyordu adımları belli belirsiz değdikleri zemin boyu. Kimi zaman tabanına batan taşlardan, yerden kalan tozdan, içine cup diye batıverdiği bir su birikintisinden anlıyordu ne kadar uzun süredir yollarda olduğunu. Artık saate hiç bakmıyordu. Saat, zamanı ölçebilen son şey bile değildi.

Ölçü birimlerini kendisine göre değiştirmişti. Bir “önce ile sonra” yaratan anları saklı tutuyordu içinde. Birbirini yineleyen günleri kaale almıyor ama güneşin günlük oyunlarını, kimi geceler hiç ortalıkta gözükmeyen, kimi gece de türlü çeşit şekle bürünen nazlı ayı mutlaka selamlıyordu. Mevsim dönümleri içinse şehrin dokusuna sızmış doğanın izinden gidiyordu. Mısır kestaneye dönüşmüştü, lodos poyraza. Mevsimlerden üşüme mevsimiydi artık. Gerçi o mevsimsiz üşürdü ama bugün ilk kez rüzgârın serinliğinden ürperince, “İşte geldi,” demişti

kendi kendine ve hışırdayan yapraklarla birlikte için için selamlamıştı ayazın hükümdarı kışı.

Binlerce yıldır varlığını sürdüren bir şehir bir anda değişir mi? Değişmişti işte. Sokaklarında deli gibi yürüdüğü İstanbul, doğduğu, iliklerinde hissettiği yer değildi ne zamandır. Etkileyici manzarası ve tezatlarıyla çarpıcı bir tiyatro sahnesini andırıyordu daha çok. “Çünkü ben kendimi artık hayatın içinde hissetmiyorum,” diye itiraf etti. Tam da bu itirafından dolayı seyircisiydi artık hayatın. Dışında kalmıştı.

Herhangi bir gündü aslında. Görünüşte hiçbir şey olmamıştı. Hele de gerçekten bir şeyleri noktaladığı zamanlarla kıyaslandığında bugünü unutulmaz kılan hiçbir özellik yoktu. Ama işte tuhaf bir içgüdüyle biliyordu miladı olduğunu. “Bu böyle gitmez” gerçeğini kabulleniş, her tür reddedişten daha büyük bir isyandı. Ta iliklerinde hissediyordu.

Duran anlar vardır, zaman birimlerinin ölçemediği, kişiye özel zamanlar. Öyle bir andı. Dua gibi, iç çekiş gibi. Deprem gibi, aşk gibi. Doğum ve ölüm gibi... Görünüşte bir kapı kapatmıştı, kim bilir hayatında kaçınıcı kez. Ardından usulca çekmişti kapıyı. Her zamankinden daha hızlı bile değil. Hatta belki çok daha yavaş. Gitmişti, varacağı bir yer olmadan. Bir cuma akşamıydı. Bugünün ta kendisiydi ama zamanla arasındaki o giderek garipleşen ilişki nedeniyle bugünü de fazlasıyla uzağında hissediyordu. Sabahı ve akşamıyla bugün tek gün, aynı gün olamazdı. Sanki tüm yaşamının içinden yürümüştü...

24 Aralık Cuma

Geçtim erken kararan günün alacakaranlığından, kı-zartma balık ve patlıcan, kıymalı patates yemeği kokula-rından, öylesine fırlatıldıkları sokak köşelerinde uçuşan otobüs bileti ve fiş artıklarından geçtim. Torbalar hışırdadı, plastik şişeler büzüştü ayaklar altında. İnsanlar şapkaları-nı iyice bir kulaklarına çekti. Atkılar, şallar havalandı rüz-gârın peşi sıra. Ben hep geçtim, hepsinin ve herkesin arasın-dan, hiçbir şey ve hiç kimse hissederek kendimi.

Çok yürüdüm hiç işim olmayan yerlerde. Hiç işim yoktu çünkü zaten dünyada. Onca meşguliyetim arasında yoktu. Anlamını yitirmiş iş, iş midir. Bir yalanı sürdürmüş-lüğüm yeni bir şey değil, sadece bugün tahammülsüzlüğü-mün miladı oldu. Bir de farkındalığımın. Daha biraz önce-sine kadar ben de bu insanlar gibi en sevilen işgünüünü biti-rerek hafta sonu tatiline girmeyi bekliyordum. Bir anda oldu. Hem çok uzun zaman içinde hem de bir anda. Tüm o insanları benden ayrı bir boyutta, yorgun ama rahatlamış yüz ifadeleriyle evlerine ya da sevdikleriyle dışarıda bir ak-şam yemeğine giderken gördüğümde ama benim gidecek bir yerim yokmuş gibi hissettiğimde. Hat kopmuştu bir kere.

Telin yuvasından çıkış sesini duyduğuma yemin ede-

bilirim. Göğsümde saplı bir ağır, nefes darlığı ve beynimde kopan bir teldi idrak. Çaresiz kabullendim bu kanırtıcı berraklık hissini.

Ve işte artık her şey, inkâr edemeyeceğim gerçekliğiyle karşımdaydı.

Çalıştığım şirketin floresan ışıkları daha bir çiğ, çalışanların "merhaba canım"ları daha bir yapay göründü. Her şey "en" haline vardı olumsuzluğunda. Oysa sıradan bir cumaydı işte, ne daha kötü ne daha iyi. Patronumun yanına vardım. Şaşırdı, öyle olur olmaz bahanelerle rahatsız etmeyeceğimi bilir. Babacan da bir adamdır, mesleğin duayenlerinden. Saçını da sakalını da sektörde ağartanlardan. Ne mutlu ona, reklam dünyası onun için bir tutku. Öyle de olmalı zaten. Yaptığım işlerden hep memnun kaldı ama reklamın benim gerçekğim olmadığını da bildi.

Sahi ben ne olmak isterdim? Asıl isteğimin ne olduğunu unutacak kadar uzun zaman geçti. Çocukluğumdan beri kitaplara aitim ben. Hep okumayı istediğim, bir benim yazabileceğime inandığım kitapları yazacaktım. Hele de şiir... Şiir gibi yaşayacak, şiir gibi yazacaktım. Tım tım...

"Önümüzdeki hafta için sizden izin rica ediyorum," dedim. Patronum sıkıntıyla sakalını sıvazladı. "İyi de güzelim, tam yılbaşı arifesi. Biliyorsun bizim tanıtım işlerinin en yoğun olduğu dönem," dedi.

Tuhaflık bende, biliyorum ama değişemiyorum işte. Böyle zamanlarda talebini gerekçelendirmek, bir haklılık zeminine oturtmak, ısrarcı olmak gerekiyor. Tüm istekler için geçerli bu. Gel gör ki yapamıyorum ben. İsteme özürlüyüm. Güçbela cümlemi kuruyorum artık kolaysa biri daha bana tekrar ettirsin. Bu huyumu en yakınım bir-iki insan bilir, diğerleri için "demek ki o kadar da istemiyormuş"tan ibaret kalırım. Hem sonra bir bahanem yok. "Devam edemiyorum, durmam lazım," denmez ki. Bir tatil planından bahsetmek gerekir. Yok öyle bir planım. Susuyorum o yüzden ve sadece

gözlerinin içine bakıyorum. Bir anda ifadesi değişiyor. "Tamam kızım, git," diyor, "ama bak iyi dinlenmiş döneceksin. Gözündeki ışığı geri isterim ona göre." Başımı sallıyorum uysal uysal. Söz verdirir gibi, "Haftaya cuma burada olacaksın," diyor. Burada olacağım. "Kendine de mukayyet ol."

Mukayyet olacak ne kendim kaldı ki? Her şeyin bir zamanı var, derler. Genelde sabırlı olunmasına, doğru anın beklenmesine yönelik bir deyiştir bu. Ama tersi de geçerli: Her şeyin, daha fazla gecikmeden, olması gereken bir zamanı da var. Ancak o zaman içinde gerçekleştiğinde anlam taşıyan bir zaman...

Üniversite yıllarımdı, algılarımın bilendiği yıllar. Basmadılar yazdıklarımı. Bir-iki dergide görüldüğüyle kaldı, "edebiyata meraklıyım" düzeyinde. Sindiremedim. Edebiyata meraklı değil, sevdalıydım. Parayla onarmaya kalktım örselenmiş yanımı. İşim oldu, reklam dünyası yaratıcılığı sever. "Tam yeteneğine göre bir iş buldun," dediler. Ama işte yarattıklarım benden talep edilenlerdi. Yatkınlığım var diye kitap tanıtımlarını, yazarların, çevirmenlerin basın toplantılarını da bana verdiler hep. Nezih ortamlarda halkla ilişkiler yürüttüm, kendimle bir ilişigim kalmayana dek yürüttüm. Yüzeyim daha bir cilalandı, kuralına göre oynar ve ama aslında hep seyrederek oldum hayatı.

Yazmak, hayatı yazıyla yaratmak, benim tek gerçekimdi. Bir yandan onca ders kitabının anlatamadıklarını öğretiyordu edebiyat, bir yandan yüreğe ilham ve umut veriyordu. Çünkü umutsuzluğu bile yazıya dökme şansım vardı. Yazıldığında benden bağımsızlaşıyordu her şey, uçabiliyordum yüklerimi bıraktığım ve insanın hayrına dönüştüğüüm noktada.

Derken öyle sakınımsız uçuverince kanadım kırıldı, bir türlü onaramadım. İçimde tarifsiz bir yerin açık kaldığını, uğuldadığını kimselere diyemedim. Hem sonra okul dönemi insanları bir yerlere dağılmış, iş dünyasında kim-

senin incelikli dostluklarla kaybedecek zamanı yok. Günlüğe bile yazmadım yıllarca. Yarattım ve para kazandım, şiir yerine kafiyeli sloganlar buldum. Gel gör ki, o kafiyeli sloganları bula bula içimdeki sesi yitirdim. Onu yitirdim dememek için çok meşgulüm dedim.

Yarattım dediğim şeylerin hepsi sipariş üzerine, parası ödenerek ortaya çıkarılmış mal ve ürünlerden ibaretti. Bu işi meslek edinmiş, manevi tatminle yapanların yanında ben yalnızca bir yalandan ibarettim. Başarılı oldukça daha da komikleştim.

En önemli anlar sahneler halinde ve sanki seslendirme yapılmış gibi tuhaf bir belirginlikle öne çıkan seslerle, sözlerle kalıyor insanda. Öyle bir sahne vardı bu reklam işinden çok önce. Henüz paylaşmaya cesaretim ve çocuk masumiyetim varken... "Genelde kendisine şiir yazılmayan kadınlar şiir yazar," demişti editör bozuntusu. Güya şakaydı ama ben gülememiştim. Çok da gençtim, gafil avlanmışım. Dosyayı bırakmadım, çıkışta çöpe attım.

Hayat devam ediyordu işte, söyleyecek bir şeyim kalmayacak kadar yavanlaştığımı itiraf etmeden akveriyordu. Görece başarılarımın ışığında parıldırıyordum ıslıl ıslıl. Sonra bir gün o geldi, karanlığıma dokundu...

Karanlık basmıştı ve evde değildi adı hâlâ cuma olan günün gecesinde. 24 Aralık Cuma dedi kendi kendine. Noel... Avrupa'da olmayı, Noel döneminin ısıltısını yaşamayı istedi birden. Nasıl da farklıydı kim bilir oralar şu an. Kendinden kaçmak adına kendisine kendisini hiç unutturmayan şu İstanbul'a taban tabana zıt bir yerlerde olmaya ihtiyaç duyuyordu. Sakladığı Noel kartları geldi aklına. Çocukluğundan beri uzun pamuk sakallı yumuşacık bakışlı Noel Baba'nın çocuklara hediye dağıttığı anları resmeden rengârenk kartlar biriktirirdi. Dünyanın geneline mal olmuş azizleri, melekleri dinler üstü bir konumda görmüştü hep. O zamanlar, inancı düşünmez;

yalnızca inanırken daha da içten dua edebileceğini düşünürdü sanki. Hırkasına daha bir sıkı sarıldı.

Bacakları yorgunluktan titreyince Sultanahmet'in açık hava mekânlarından birine oturdu. Sanki her gece buraya gelirmiş gibi bir rahatlıkla kuruldu hem de masaya. Votka istedi, biraz da çerez. En son ne zaman votka içtiğini hatırlamaya çalıştı. Sonra vazgeçti; hatırlamaktan da neden bunları yaptığını anlamaya çalışmaktan da vazgeçti. Barda turist olduğu belli bir adam kendisine bakıyordu kaçamak anlarda. Bir-iki göz göze geldiler. Sonunda gülümsedi ve bakışıyla izin istedi adam. Başını salladı kadın, çok doğru bir şey söylenmiş de onaylarmışçasına başını salladı. Bir an sonra adam karşısındaki sandalyede yerini almıştı. Hararetle ve kendi anadilinde konuşabilmenin rahatlığıyla bir şeyler anlatmaya başladı hemen. "Bize biraz kendinizden bahseder misiniz?" bilgileri. Kadın dalgın dalgın bakıyordu o yabancı gözlere.

Çok iyi bildiğim bir yabancı dilin müziğine takıldım. Olur öyle bazen, sözcük ayıramam yalnızca sesler vardır. Sesler ve meyve suyunun içinden kendisini hissettiren votkanın sıcaklığı. Stockholm diyor, bankalardan bahsediyor, anne, baba emekli, ABD'de eğitim, çokkültürlülük, buradaki canlılık, ezan sesi ve çan... otantik kıyaslamalar, hani şu Ayasofya'nın duvarında buluşan İslam ve Hristiyan dünyası vesaire. En sonunda susuyor, son iki sözcük havada asılı kalmış "Ya sen?"

Ya ben? Hâlâ günlerden bugündü. Çıktım ve bir taksiye el ettim. Taksiye el ettiğimi de araba önümde durunca fark ettim.

Çok tuhaf bir his: Sanki kendimi saniye farkıyla geriden izliyordum. Önden gidene teslim oldum.

Ne anlatayım böyle bir günde bu yabancıya. Çevremi seyredivorum uzun uzun. Her yan mutlu turistlerle dolu. Şehre, içindeki türlü çeşit hayata teğet geçenlerle... Açık ha-

vada olmayı özlemişim. Yolum az düştüğü halde gönlümde ayırır yeri Sultanahmet'in, Beyazıt'ın. Neler neler yaşanmış buralarda, sonra da o bir zamanların gerçekleri geçersizlikten tarih olmuş. Böyle işte İstanbul, gerçekleri eskitiyor ya da kendi istediği nostaljilerle hatırlamayı tercih ediyor geçmiş. Bir nevi seçmece mazi durumu. Benim şu ânıma nasıl da uygun. Ben de hatırlamayı tercih ettiğim kadarıyla devam ediyorum hayata.

Yokluk kendinden sonraya bir şey bırakmazmış meğer. Artık benim için ertesi diye bir şey yok, öncesi de yok. Her gün sıfır. Sıfır sıfır, elde var sıfır. Eklenen ya da azalan hiçbir şey yok.

Sıfır olmak güzel şey. Hâlâ bugündü. Bugünün sabahı...Vitrinde o kolyeyi görünce dank etti kafama sıfır halim. Sıfır şeklinde bir kolye ucu, zinciri de kalınca... Sıfır taşımak zor iş ne de olsa. Aldım, geçirdim boynuma. Yine devam ettim yoluma, vardırmanın yoluma.

Ne anlatayım böyle bir günde bu yabancıya. Kolyemi elliyor, "Güzelmış," diyor gülümseyerek. Ona göre her şey güzel.

Konuşmamı istiyor hep. Benim sesimden Türkçe çok melodik geliyormuş kulağına. Ama çok uzun süre sustum ve daha yeni düştüm yola. Hiçbir dilin sözcüğüne dönüştüremiyorum içimdeki girdabı. "İyisi mi ben sana bir şiir okuyayım," diyorum o yüzden. Onun itiraz edeceği hiçbir şey yok. İtiraz, aidiyet ve samimiyet gerektirir. Ne güzel böyle birbirine ilişemeyecek denli yabancı olmak. Sigaraya uzanıyorum. Yakıyor hemen. Dumanlara savuruyorum dizeleri:

İki kalp arasında en kısa yol:

Birbirine uzanmış ve zaman zaman

Ancak parmak uçlarıyla değebilen

İki kol.

Merdivenlerin oraya koşuyorum,
Beklemek gövde kazanması zamanın;
Çok erken gelmişim seni bulamıyorum,
Bir şeyin provası yapıyor sanki.

Kuşlar toplanmışlar göçüyorlar
Keşke yalnız bunun için sevseydim seni. (1)

Eşdeğeriyle yan yana yürürken
Cehennem sokağında birey olmak,
Ve en inceldikten sonra
İlkel sözcüklerle konuşmak seninle.

Saat beş nalburları pencerelerden
Madeni paralar gösteriyorlar,
Yalnızlığı soruyorlar, yalnızlık,
Bir ovanın düz oluşu gibi bir şey.

Hiçbir şeyim yok akıp giden sokaktan başka
Keşke yalnız bunun için sevseydim seni. (2)

Sen konuştukça bize dair anlattığın hayaller, bir çocuğun şişirdiği sabun köpüğü gibi rengârenk harelerle belirir, sonra da söniüp giderdi. O harelerin içine kattığım için kendimi, söndüklerinde ben de patlamış oldum boşluğa. Kimse seni hayallerinden dolayı suçlayamaz ama bunlar gerçeğe dönüşme umudu olan planlar değil de daha ziyade bir çocuğun kendi kendine sayıklamaları gibiydi. Kim bir çocuğun hayalini kurduğu, bir kendisinin gördüğü hayat olasılığına yalan diyebilir. Ama işte bazı düşler yaşanmak için değil, yalnızca hayalini kurmak içindir. Ben gerçek olur sandım. Her dediğini Tanrı kelamı, her yaptığını mucize bildim. Keşke başka türlü sevseydim seni. O zaman da ben, ben olmazdım ama değil mi, haklısın. Ne diyeyim, "keşke" dünyanın en aptal sözcüğüdür zaten. Boş ver bırak ucsun, gitsin.

Döne döne alçılıyorlardı. Yüzlerce kanat, alacalı, kınalı gölgeler. Sultanahmet'in kuşçusu küpeli, boncuklu güvercinlerini uçurdu gururla. Yeryüzü o kanat çırpışlarıyla harelendi. Dalıp gitmişti kadın. Gözünü yeniden oturduğu masaya çevirdiğinde, karşısındaki adamın hayranlıkla kendisini seyrettiğini fark etti. Keşke bir anlam ifade etseydi ama o hâlâ kendi kalbindekine söylemişti diyeceklerini. Ne tuhaf, ona hiç okumamıştı oysa bu şiiri.

Fazlaca uzun bir sessizlik oldu. Telaşla atıldı turist: "Şairi kim, ne anlatıyor?" Minnet duydu genç kadın. En azından üzerinde yürüyebilecekleri ortak bir zemin sermişti önüne yabancı. Gülümsedi, "Adı Cemal Süreya. Bana da âşık olmasını isteyeceğim bir şair. Şimdi bu okuduğum da aşk şiiri diyeceğim ama hiçbir şey anlatmayacak bu tanım. Sen sesiyle yetin ve bil ki hayalinde canlandırabileceğinden de daha benzersiz anlattıkları..."

Zaten bir şiirler kalmıştı elinde. Onlara sığınıyordu ne zamandır. Niyet gibi çekiyordu dizeleri, çıkmaz sokakta çıkış olmasını bekliyordu onca hayat bilgesinden biriktirdiklerinin. Söyleyemediklerini ağlamıştı gecelerde. Cenazelerde ve ayrılıklarda dökemediği gözyaşları boşanmıştı bir anda. Birbirinin peşi sıra, birbirini çoğaltarak. O zaman anlamıştı iyice; sevinçler tekildi, acılar çoğul. "Benimle kal bu gece," dedi yabancı, elini uzattı. Doğru kilide yerleştirilmiş anahtar misali acı, yüzünün orta yerinde birkaç kere dönüp açıldı. Tuhaf bir ses çıktı ağzından, öksürür gibi yaptı. Elinin üzerindeki ele baktı, başını hiç kaldırmadan, "Olur," dedi.

Olur olur bal gibi olur diye ince sesli bir kadın şarkı söylüyor içimde benimle dalga geçercesine. Olur dedim ona, içimi oyduğundan haberi bile yok. Ne alakasız bir insan "benimle kal" dedi ve ben seninle kalamadım.

Otel yakında. Ne yapsan kişiliğini yansıtamayacağın, ev kılamayacağın steril, temiz ve anonim, kişiliksiz otel odaları. Balkona çıkıyorum. Allahtan balkonu var. Bir sigara,

nefes gibi. Evet içerim, bira olsun. Dudağımda yumuşak ve ıslak bir temas. Senden başka biriyle ilk püşmem bu, ne acıklı değil mi? Elleri bedenimde geziniyor. Ben bir şey yapamıyorum ona, arşaşı tutmuşum. İnce bir insan belli, zevk vermek istiyor. Öyle olsun, bir kez de bencil olayım. Gözümi kapatıyorum ve yalnızca zevke, zevkin kendisine bırakıyorum kendimi.

Yataktaydı. Kendisinin olmayan, sıradan bir otel odasının yatağında. Bacağında bir el hissetti. Yanı başında bir nefes. Dönüp baktı, sanki ilk kez görüyormuşçasına baktı. Sonra bir bebeğin o her şeyi yeni keşfeden saflığıyla kendi bedenine dikti gözlerini. Kızaran yerlerini, terini elledi. Bir ğürtü yükseldi ağzından, banyoya koştu.

Klozetin kenarına yığıldım. Nasıl da nefret ederim kusmaktan. Yok ki bir şey içimde, neyi kusayım. Biraz erez, bolca içki. Votkanın üstüne bira iersen olacağı budur. Allah beni bildiği gibi yapsın.

Uyuyor. Üstü açık, örtemiyorum. Öyle bir samimiyetim yok. Yani sen şimdi bu adamla hiçbir bağım yok mu diyorsun, seviştin biraz önce. Hayır, seks yaptım. Yok ya, sen bilir miydin öyle işleri. Bilmem, bilemediğim, beceremediğim için elime yüzüme bulaşıyor ya her şey. Kusuyorum kendi üstüme. Olsun, ilk kez bir başka teni buldu tenin. Az şey mi bu. Ten gibi algılamadım ki, et gibi algıladım. Ten de samimiyet gerektiriyor ve benim samimileşmeye mecalim yok. Teğet geçsinler. Hem bu ilk. Zamanla alışırım belki.

Burada duramam, gecenin üçü. Sonra yine konuşmak gerekir ve gülümsemek, gezmek, bu ülkeyi anlatmak, eve çağırmak... Ev diye bir şey vardı. Yok olmaz, yapamam. Herkes bir kerelik, bir sürelik olsun. Gücüm yok aidiyetler kurmaya. En yakınıım şu koca çantam. Ona sarınıyorum sıkı sıkı. Lobiye inmeli. Orada da tuhaf kaarım ama. Katlar arası boşluğa süs niyetine bir sedir koymuşlar. şuraya kıvrılayım biraz. Gözlerim ağır. Ağzımın içi zehir gibi. Sabaha

karşı ıssızlığında tuhaf bir güven duyuyorum. Kimse kimseye dokunmaz o mahrem saatlerde. Dün gece her zamanki gibi yatağında yatarken nerden bilecektim bu sedire doğacağını bir diğer sabahın. Gecenin zifir ortası, çıkışsız kör noktası. Şalımı örtüyorum üzerime. Uyusam, ölüm gibi uyusam...

Bunları yap, sakın unutma;
Mum yak bir aşkın sıcak anısına,
Suyla hesaplaş, rüzgâra sür yüzünü,
Cesedini bul bir yokluğun kıyısında.
Bunları yap, sakın unutma!

Yasını tut, günlerce ağla.
Mandalı düşmüş bir kapak
Göğsünün kuşsuz kafesinde,
Tak tak vururken sızlayan boşluğuna,
Yasını tut, günlerce ağla.

Sonra git yeni bir aşkı bulmaya,
Bir yağmur sonrasının
Duru aydınlığında,
Yıkanmış avlun, dinmiş uğultunla.
Sonra git yeni bir aşkı bulmaya. (3)

Bitmeyen hesaplar da var, dinmeyen uğultulu rüzgârlar, ölünemeyen ölümler. O miat dolmadıkça, boşluk olanca varlığıyla kapladıkça her yanı, başlangıç olanağı da kalmıyor geriye. Başlayamıyorsun bitiremediğin için. Bitiremiyorsun başlayamadıkça da. Salınıyorum kendimle birlikte. Ama işin acı yanı şu: Devam da edemiyorsun o bitiremediğine. O artık başka bir şeye evrilmiş. Seni tamamlayan aşk değil, eksiltlen bir ıskalanmışlık elde kalan.

Çok yıkandım, çok ağladım, çok terledim, çok içtim sonra çok güldüm, çok konuştum, çok sustum, çok gezdim, çok uyudum, çok sabahladım, haykırdım ve gıkım çıkma-

dı, dua ettim ve küfrettim, kendimi acıttım sonra sevdim. Saçlarımı sıkı sıkı topladım sonra yine rüzgâra saldı. Çok giyindim, çınlıplak soyundum. Başka tenlere, gözlere bile iliştim, tutunamadım. Çok denedim tersi ve düzüyle her şeyi. Olduramadım.

Tanımadığı biriyle dönen bir yatakta, parçalanmış aynalarla kaplı bir tavanın altında sevişiyordu. Döne döne, parçalanmış kendisini seyrediyordu. Dokundukça daha yalnız, baktıkça daha parça parça oldu. Nefes nefese uyandı. Alnını ter basmış. Çevresine baktı. Bir sedir... Alacakaranlıkta kendisini bu sedire getiren her şey, anlık unutulmuşluğun intikamını alırcasına beynine üşüştü. Elini alnına götürdü. Buz kesmiş parmaklarını ateşler içindeki alnından bildi, ateşler içindeki alnını buz kesmiş parmaklarından. Güzelim rüyaları bile terk etmişti onu. Oysa neler neler görürdü sevdiği adamla ilgili. Şaşırırdı o, anlattığında rüyalarını, belki bir kısmını uydurduğunu bile düşünürdü kim bilir.

Bir keresinde rüyasında sevdiğine, "Anneannem ölmek üzere," diye haber vermişti. Anneannesi öleli yıllar oluyordu ve adam onun bir fotoğrafını bile görmüş değildi. Gelgelelim, o gönlüne yer eden bu iki canı rüyasında buluşturmuştu. Küçücük bir gövde ve gri gözlerden ibaretti anneannesi. Kadının gözlerinin kenarına, içine küçük pamuklar koymuş, gözbebeklerine tuz dökmüştü sevdiği. Vedalaşmışlardı nine torun. Unutulacak gibi değildi o rüya. Hesapta vedalaşmışlardı ama aslında o çoktan ölmüş canla bir buluşmaydı yaşanan. Elini uzatmış, yanağını okşamıştı anneannesi usul usul. "Bana hep dua et," demişti kadın, sağlığında hep kendisini gözetmiş olan bu sevgili insana. "Ederim kuzum," demişti o da her zamanki şefkatiyle torununa. Derken sevgilisi lafa karışmış, "Sen bizim eve ilk çeyiz getiren kadındın," deyivermişti anneanneye. Geçmişlerini bir kılmıştı bu rüya.

Ölümle yaşamı, dünle bugünü iç içe geçirmişti. Sonradan bu rüyasını anlattığında, “Kutsamışım anneanneni,” demişti sevgilisi. Sarılmışlardı sözsüzlüklerinde. Koyun koyuna yattıkları yatakta bölüştükleri uyku boyunca türlü çeşit hale bürünmüşlerdi. Kâh nefeslerini üflemişlerdi birbirlerinin yüzüne kâh birinin karnı diğerinin sırtına yaslanıvermişti. Tenler geceyi sabah edebilecek, sabah da hâlâ gözlerin içine baka baka gülümseyebilecek denli aşınaydı birbirine. Sabahın o mahcup ışığı üzerlerinde dolaşırken birbirlerine daha bir sokulmuş, zamanı uzatmışlardı sessizce.

Ötelerden kepenk ve araba sesleri geliyordu.

25 Aralık Cumartesi

Uzandığım ve artık uyuyamadığım sedirden sabahı izledim. Gök yangın pembesiydi, sonra alüminyum grisi oldu. O grinin açılmaya başlamasıyla birlikte kat tuvaletine attım kendimi. Yerler buz fayans, duvarlar desenli buz fayans. Küçük karton kutucuklarında sabunlar, peçete balyaları. Aynada görmeye tahammülüm yok kendimi. Ellerime bakıyorum, suyu üzerinden akıttığım ellerime. Senin çok sevdiğin, her parmağıyla avucunun içinde kendince ayrı ayrı sohbet ettiğin ellerime. Tuvaletin kapısı elimden kaçıyor. Boşlukta yankılanan bir kapı çarpması. Resepsiyondaki nöbetçi görevli bile uyukluyor daha iç bölmede. Bir adımda dışarıdayım işte. Kuru ayaz... Sabahın köründe ve gecenin bir vaktinde daha da acımasızlaşıyor soğuk. Sanki niye hâlâ evinizde değilsiniz der gibi. İnsan rüzgârdan birinin içine nasıl işleneceğini öğrenmeli...

Önümü iliklerdi hep, bir çocuğa çekidüzen verir gibi. Hani bebeklerin mutlak bir güveni vardır ya hayata, hiç düşmeyecek gibi öne atılır, daha yürümeyi beceremedi ellerini bırakıp tay tay adımlarlar her yeri, o hesap. Üşüme, açlık, susuzluk her şey ertelenebilir olurdu yanında. Şimdi onunla paylaşılmamış yerler üzerinden yeniden kuruyorum

bu şehri. Yasak bölgelerim var. Bir kez denedim, aklım sıra anıların üstesinden gelecektim. Sıkça gittiğimiz bir sahil lokantasında iki lokma bir şeyler yemeye yeltendim. Kalbim sıkıştı, ellerim uyuştı. Denizinden koparılıp da bir leğene bırakılmış o balıklar gibi soluksuz kaldım. Bu da zaten ilk ve son işgüzarlığım oldu.

Dünden kalma içimdeki aşk
Dünden kalma bu şiir
Dün dediğin uzun tutulmuş şimdi
Şimdiyse boşalmış zaman
Bilmiyorum buradan nereye gidilir (4)

Arnavutköy'e lütfen, dedim taksiye. Bu rotayı kim çiziyor bilmiyorum. Ama genel kural belli, onunla gelmişliğim yok buralara. İçli bir şarkı eşliğinde sağ yanımda denizle ilerliyorum kendi kurgu şehrimin sınırsızlığı boyu. Ne kadar yabancı olursa o kadar iyi.

Eve gitsem, duş alsam, uyusam... Sanki bir daha bunları hiç yapamayacakmışım gibi bir korku sarıyor ara ara içimi. Gıyabımda hissediyorum hayatı. O zaman da o kadın geliyor gözümün önüne. İncecik, kürdan bacaklı bir kadın. Montu sıkıca oturmuş beline. Kendi ağırlığından bile daha yüklü görünen koca bir çantayı omzundan asmış. Durmadan karşıma çıkar olur olmadık sokaklarda. Hiç gözleriyle karşılaşmadım. Gözleri gözbebeklerinde değil, mağma kadar içerlek, tanımsız bir yerlere kaçmış. Sanki göze alamayacağı hiçbir şey yok vazgeçmişliğinde. Onu o çantayla yollara düşüren sebebi merak ederdim. Merak edeceğim kadar farklı bir insandı. Şimdi karşılaştık gözümün ta içine bakar gibi geliyor. Kandır çeker misali.

Ne oldum dememeli. Hayat her şeye muktedir, onu yaşayanlar da.

Deniz kıyısında bir yere oturdu. Göğsünün üzerinde çektiirdi durdu hırkasını. İki peynirli poğaça, demli çay. Kendisi gibi tuhaf zamanların insanları var henüz ortalıkta: Emekliler, aylaklar, sabah yürüyüşü diye çıkıp suç ortağı arkadaşıyla kahvaltıya oturan ev kadınları, okul kıran öğrenciler. Kimse kimseye ilişmiyor.

Ceketimin yakasına bir iğne iliştiirdi. Bordo taşlı iki kuş... Atmayı başaramadığım tek şey. İğne tuhaf bir mücevher şekli. Sanki tenin içine batırılmış gibi. O kuşlarla birlikte kondum deniz kıyısına. Kuşların altında bir yuva yok, boşlukta salınıyorlar. Bir anlamda bizi simgeliyor sayılır, biz de salındık bu hayatta, birlikte konamadık. İşte hepsi bundan ibaret.

"Böyle devam edemiyorum," dedi sesim. Kendi kurduğum cümleyi işitince sanki biri bana bir şey söylemiş gibi başımı kaldırdım. Bana bakıyordu. "Haklısın," dedi yalnızca, çaresizlikleri ve kabullenmişlikleri içeren bir haklısın... Ne kadar acıklıydı haklı olmak. Nefesim kesilmişti. Hani bebekler çok öfkelendiklerinde bir anda yüzlerini morartacak denli katılırlar ya o hesap. Ama bebekler şanslıdır, bu boylarından büyük çığlıklı isyanlarında beklemekten çılgına döndükleri ana baba ilgisine kavuşurlar sonunda. Benim gibi içi bebek, dışı kadın bir yetişkin ancak katılmışlığıyla kalır.

Yine aynı şey oldu. O günkü acı nüksetti. Bir nevi kriz. Bir kere ne yaşayacağımı bilir olunca daha da bir panikliliyor insan. Denedim üstelik, ilaçlarla, insanlarla, alkolle, gözyaşıyla, yazıyla, kayıtsızlıkla, televizyonla, elimden gelen her türlü imkânla dindirmeyi denedim acıyı. Ama o yine bir gedik bulup dışarı sızıverdi.

Sol yanıım uyuştı ilk. Başımın en tepe noktasından enseme doğru ağı saplandı. Ayaklandım yine çaresiz. Haram bana bir yerlerde uzun uzun oturmak.

Ben kibriti çaktığım zaman
Her şey kırmızıydı yüzün olarak
Ben kibriti çaktığım zaman
Çünkü her yüz bir memlekettir

Ben sigaramı yaktığım zaman
Çünkü her sigara bir kelimedir
Ben sigaramı yaktığım zaman
Güz günleriydi bir şarkı olarak

Bir güvercin ben öldüğüm zaman
Nice hüznlerden yaprak yaprak
Bir güvercin ben öldüğüm zaman (5)

İçimde bir güvercin, kanatlarını göğüs kafesimden boğazıma doğru açmış, çırpınıyor. O çırpındıkça tüm iç organlarımın birbirine geçtiğini hissediyorum. İçimde çırpınan bir güvercinle yaşamak ne demek, kimselere anlatamıyorum. O yüzden, "Allahım," diyorum hep. Yan tarafımda renkler, şekiller dağılıyor boyuna. Semt değişti. Artık deniz yok. Ara ara gözüme çarpıyor tabelalar, yazılar, süslü vitrin camları. Sezonluk indirim, tasfiye nedeniyle zararına satışlar, sivri burun, yüksek topuk botlar, hani sanki her şeyin üzerine basıp geçebilirmişsin gibi, taşlı kolyeler, leopar desen bluzlar, küçük zincirli çantalar benim hiç sığışamadığım, yine bir büfe, hep yemek zaten, lokanta, kafe, büfe yeter ki yiyelim. Benim midem ağızda. Bacaklarımın içi boşalmış gibi. Bacaklarımdaki boşluk midemde. Midem o boşlukla öylesine dolu ki yemek yemek gerekmiyor. Günün adı cumartesi. Nedense bir de bunu hatırlatıyorum kendime. Sanki cumartesi olduğunu unutursam kendimi kaybedeceğim ya da kendimi kaybedişimi kabulleneceğim. Günlerden cumartesi Allahım... Yatağım.

Kulağını raya dayamış çocuğun biri
treni dinliyor
Rayların yaydığı müzikte aklı,
geliyor mu tren, gidiyor mu
hiç aldırıyor.
Ama sen, her zaman bekledin,
her zaman birinden ayrıldın
ta ki kendini bulana dek ve artık
hiçbir yerde olana kadar. (6)

Öldüler, beni ben yapanlar gitti. Ana babanın ölümü ölüm değil, içindeki ağacın devrilmesi insanın, o ulu çınar ağacının, hani hiç yıkılmaz sanılan. Yıkıldı. Bir kez, bir kez daha. Doğduğum ev artık Kendimistan Özerk Cumhuriyeti. 120 metrekare yüzölçümüne ve tek kişilik nüfusa sahip. Alabildiğine bağımsız bir ülke.

Hepsine aynı anda ağlıyorum. Onca zaman sonra ölenlere ve benimle kalamayana, ölümüm olana. Sorumlu olduğum kimse yok artık; beni merak edecek, az iç, biraz bir şeyler ye, hadi uyu, ağlama, sakinleştirici al diyecek. Dinleyecek. Yalnızlık güzellemesi yapıyorum ben de. Yalnızlığı her duyumla hissetmenin, insanların yalnızlığını fark etmenin kanırtıcı dersini öğreniyorum.

Islanmış kabana siner yalnızlık. Naftalin ve küf olur. Baştan aşağı boca edilen ve reklamlardaki imajı yaratacağı sanılan en pahalı parfümler kokar. Fotokopiden taze çıkmış kâğıtta, naylon poşette, bayatlamış çikolatada, yağlı donmuş yemektir onun kokusu. Havasızlık ve oda spreyi, antibiyotik ve limon kolonyası kokar yalnızlık.

Birbirine çarpan tabaklarda, gümletilen kapılarda, asabi araba kornalarında ve durduk yerde ötmeye başlayan alarmlarda, en çok da rahatsız bir suskunlukta duyulur yalnızlığın sesi. Bir türlü çalınamayan ısıklık, söylenemeyen türkü olur, boğazda düğümlenir kalır. En mutlu reklam

cıngıllarında, nakarattan ibaret anlamsız şarkılarda, şuh ya da tok kahkahalarda hep yalnızlığın sesi duyulur. Neşeli sohbetlerin ani suskunluklarında, tekdüze haberlerde, maç tezahüratlarındadır. Havai fişek olup patlar. Martı olup çığlık atar.

Terleyen bir el hissindedir yalnızlık, yanan bir boğaz, taşlaşmış bir ten... Plastik bir bardaktan bir şeyler içmeye benzer duygusu. Bazen yapış yapış, bazen kupkuru olur.

Taşıyorum bir çiçek, bir su yalnızlığı ben,
Dünya bir sabahdır ki yaklaşıp gözümü.
Taşıyorum bir çiçek, bir su yalnızlığı ben,
Yüzlerce sene evvel yaşamış bir ölümden
Yüzlerce sene sonra gelecek bir ölüme. (7)

Zaman duygusunu köreltiyor yalnızlık. Çağlar öncesi ve sonrasını mümkün kılıyor, sonsuzluğa terk ederken şimdiyi. İnsanlardan öte doğaya yakın duruyorum o yüzden. Bir ağacın varlığı daha yakın artık bana. Yerin dibine inen kökleri, göğü kucaklayan dalları, umut umut yapraklarıyla çok daha anlaşılır. Kendi bedensel varlığından çıkıp da ruhlara meyletmeye benziyor bu his. Çünkü tek bir insana duyulan, o insanın varlığıyla giderilebilecek bir özlem, bir hasret olmaktan çıkıyor yalnızlık. Artık kimselerin doldurması beklenmeyen, kendini kendiyle tanımlayan bir boşluğa dönüşüyor. İnsanın kenarından teğet geçtiği, aşağı yani içine doğru baktığında başını döndüren, bazen de yuvarlanıverdiği bir sonsuz dehliz. Her yanı ayna ve hatıra dolu, tüm lunaparklardan sürgün bir yüzleşme tüneli. İnsan kendini nasıl bu denli çok ve farklı hissediyor: tek ve kalabalık, kırılgan ve güçlü, umutlu ve ölümcül, küçücük ve ihtiyar.. Yalnızlığın kapsamadığı hiçbir şey yok gibi çünkü o yaşanan her şeyin ötesinde insana dair ne varsa geçildiğinde varılabilen bir ötede, artık hiçbir yerin ev olmadığı...

Evinin kapısında bir an durdu. Merdivenleri güçlük-
le çıkabildi. İçeri girince de hırkasını bile çıkarmadan
sallanan sandalyeye yığıldı kaldı. Günlükleri ve şiir ki-
tapları bir köşede duruyordu. Belki de günlükleri oku-
dukça bu hallere gelmişti ama ödeşmesi gerektiğini his-
sediyordu. Kendini unutması için hatırlanacak hiçbir şey
kalmaması gerekiyordu. Okudukça sayfaları yırtıp battal
boy çöp poşetlerini doldurmaya başladı. Fotoğraflar, anı-
sı olan eş dost hediyeleri her şey bu poşetleri boyladı
gece boyu. Bir tek onun verdiklerini ayırdı. Yalnızca bro-
şu saklayacaktı içlerinden ama geri kalanını da çöpe at-
maya eli varmadı. Başka bir yol düşünecekti.

26 Aralık Pazar

Zaman tuhaf mahluk. Onu ölçebilen bir şey yok artık elinde, hükmü de yok zamanın hiç üzerinde. Uzun süredir saat anlayışı da kalmadığından geceden gündüze sabahtan bir sonraki akşama kayıveriyor anıların zaman-sızlığında. Gün pazarın sabahına ışıyınca acıktığını hissetti. Gözleri de biber gibi yanıyordu. Kendisine ödül niyetine bir tost hazırladı, bol peynirli, sucuklu. Eriyen peynirin, kızaran sucuğun cızırtısı eşliğinde yayılan tost kokusunu öteden beri severdi. Annesinin hazırladığı kahvaltı sofralarını, kız kıza sabahlanan pijama partilerinin gece yarısı kaçamağını, bir de üniversite kantinini hatırlattırdı bu koku. Artık olmayan her şeyi...

Yinelenmeyecek tek bir gün bile,
birbirine benzer iki gece yok.
Ne aynı olan iki öpücük,
ne de gözlere bakan aynı bakışlar.

Dün, hani birisi adını söylediğinde
yanımda yüksek sesle,
bir gül düşmüştü sanki
açık bir pencereden içeri

Bugün birlikte olduğumuzda
Çevirdim yüzümü duvara
Gül? Gül nasıl görünürdü sahi?
Çiçek miydi? Taş mı yoksa? (8)

Böyle oluyor işte savrulan zamanla... Böylesi daha kolay geliyor herkese. Savur gitsin zamanı. Öyle ustalıklarla çarçur et ki yılları, adına kader densin. Büzüldüğün köşeden arada bir başını uzatıp, "Yıllar su gibi aktı," de; ama sen hareketsiz durduğun için zamanın öylece, gıyabında ilerler görüldüğü hiç aklına gelmesin. Zamanı düşmanın bil, onu amaçsızca tüketenin sen olduğunu unuta unuta.

Savur gitsin insanları. Bir varmış bir yokmuş olsunlar. Geçmişinde gittikçe silikleşen bir anı, bugününde bir vızıltı olarak kalsınlar. İçinden değil yanından seyretsinler, Marmara Denizi'nde birbirlerine çarparcasına yakın, ıskalarcasına uzak seyreden vapurlar, tekneler, tankerler misali.

Zaman benim için ertelediğim kendimim. Tüm umutlarım, ulaşamadıklarım, olamadıklarım. Bugünüm bir zorunluluklar listesi ne zamandır, yarınımsa belirsizliklerden ibaret. Çocukluğumu özlüyorum. Gerçek ve kendim hissettiğim zamanları.

Sözler benim için tuttukça çoğalttığım umut vaatlerim. En tutarlı yanımdır, hayat yeminim. Yalanım olmamasıyla övündüm bir tek. Sözlerim gerçeklerimdi, onları soyut anlamlara, belirsiz konumlara itelemedim hiç. Eşya gibi cisimleşti sözler ağızımdan döküldükçe, o yüzden koca bir hayatı, kendiminki kadar gerçek bildiğim şair sözleri üzerine inşa ettim ya. Artık onlardan başka kimsenin sözüne gerek duymuyorum.

İnsanlar benim için kendimden bildiklerim. Tersine çıkana kadar düz olduklarına inandıklarım. Onlara hiç küsmedim, bir tek kendime kahrettiğim oldu bazı bazı. Şimdi artık kendime de diyecek sözüm yok. Başka türlü olsam

ben ben olmazdım. Savuramadım ne zamanı, ne sözleri ne de insanları...

Saçı iki yandan örgülü, küçük suratlı, koca gözlü bir kızken evlerinin penceresinden kendisine bir tomar kitap uzatılmıştı. Komşu amca, "Al kızım bu kitapları. Biz mahalleden taşınıyoruz. Büyüyünce okursun," demişti. Nereden, nasıl bilmişti o adam kitaplarla ömür geçireceğini... Ancak bir selamları vardı. Üstelik henüz dört yaşındaydı, okuma yazma bilmiyordu ama o sayfaları yavaşça çevirirken büyülendiğini hissetmişti. Sanki o renkli resimlerin, koca koca basılmış harflerin içine çekiliyordu. Gözünün önünde canlanan dünya öylesine renkliydi ki gerisini unutmuştu. Neler değişti de, kitabın insansı hissi değişmedi hayatında. Ne zaman eline alsaydı, dünya üzerinde bir dünya daha kuruldu ya da bu dünyadan çok ötelere, kendi sözler âlemine yol aldığını hissetti ruh yoldaşlarıyla.

(...)

uzaklarda ama çok uzaklardaydım
açlık gözümde büyüyordu
martılar üstümde kanat çırpıyordu
insanlar şiir okumasını sevmiyordu
aslında ben şiir yazmıyordum
ölü otların resmini çiziyordum geceye
ben açlığın sevdasıyım
mutlaka tutunmalıyım bu geminin iplerine
artık terketmeliyim uzakları
terketmeliyim yeni sahiplerine (9)

Uzun zaman uçup gitmem gerekene kondum. Göç mevsimini şaşmış bir kuş gibi. Her gel'in bir git'i vardır. Şimdi yine git zamanı. Resim defterlerinde sayfaların arasında incecik, tül gibi kâğıtlar olur ya boyalar akmasın diye, işte günlük hayatın akışıyla benim aramda da öyle bir tül kâğıt

*var sanki. Bu şehir büyüsünden yitirdi. Belki de onu süsle-
yecek çocuk boyalarım olmadığından artık. Eşiğini aştım
yalnızlığın, delilik gibi. Eşiği geçince acım acıtmadı artık be-
ni. Şimdi artık tek bir sözle zeminin ayağımın altından çe-
kildiği yok. Hiçbir sözün, o sözleri söyleyen hiçbir insanın
üzerimde böyle bir gücü yok. Artık ayaklarım hiç yere bas-
mıyor ki. Polen gibi salınmayı öğreneli beri yer ile gök ara-
sındaki o tuhaf iki aradalıkta yaşıyorum, kuşlara ve in-
sanlara eşit uzaklıkta.*

Güneşin hükmü sönmeye yüz tutunca akşam serin-
liğinde upuzun yün atkısına iyice bir sarınıp sokaklara
attı kendisini. Beyoğlu'nun arka sokaklarında, her biri
ayrı bir dünya olan barlardan birinden daldı içeri rasgele.
Biraz patates kızartması, biraz bira. Bara ilişti usulca. İli-
şikliği uzun sürmedi zaten, masalara buyur edildi. Ölü
bir pazar gününde biraz müzik, biraz alkolle bir ertesi
günü unutmanın derdindeydi masalar. Saatler ilerledik-
çe birinin bir arkadaşı, berikinin bir tanıdığı daha geldi,
yalnızlığında kalabalıklaştı herkes. Daha keskin içkilere
geçti uğultunun içinden. Bardağın dibindeki yakıcılığı
genzinden içerlere, çok derinlere akıttı. Hiç kimselerin
ulaşamadığı kıyıları oralar. Bir an için yandı sular sonra,
alkolden de yakıcı yaşanmışlıkların tecrübesiyle, su ol-
maktan gelen doğal serinlikleriyle örttüler her şeyin üze-
rini. Her zaman yaptıkları gibi.

Yazılsam ayrılığın menziline
söz nereye uçar
yalnızlık nereye sensiz
nereye acılar

Nereye uçar gökyüzü
ses nereye uçar
öyle sevmişim ki seni
ölüm nereye bensiz (10)

Artık hep sorular var. Yanıtları kendi içinde saklı sorular. Hiçbir açıklamaya gerek duymayan hatta soru işareti bile taşımayan sorular. Onların hepsi aslında en dürüst itiraflarımız, acı bedeliyle hatmettiğimiz müfredatımız. Bir zamanlar birbirimize sorular sorardık ne tuhaf. Yanıtlarıyla o gün çocuk parkları güneşle dolar ya da çatılar fırtınayla başımıza yıkılırdı. Sana göre her şeyden ben vazgeçtim. Doğru belki de haklısın ama bir kez gidebildin ya artık birlikte var ettiğimiz ne varsa ardında bırakabildin ya, mucizeyi sıradanlaştırdın, büyüyü bilindik kıldın, inancı sorgulattın. Onca günahımıza, biz karşılıklı masumduk bir zamanlar. Aramıza utanç soktun. Gittiğin yollar kıpkırmızı. Benim kalamadığım tüm mekânlar da.

Uzak nedir?

Kendinin bile ücretinde yaşayan benim için
gidecek yer ne kadar uzak olabilir?

Başım açık, saçlarımı ikiye

ortadan ayırdım

kimin ülkesinden geçsem

şakaklarımda dövmeler beni ele verecek

cesur ve onurlu diyecekler

halbuki suskun ve kederliyim

*Ses edemedim. Bana en fazla dokunan şeyler yaşamır-
ken hep garip, anlatılamaz bir sessizliğe büründü içim. Ken-
di kendimi izler gibiydim. Şen kahkahalarım vardı oysa,
şimdi yalnızca yabancıların işittiği. Tanıdıklarla gülemiyö-
rum, çok şey biliyorlar.*

mataramdaki suya tuz ekledim, azığım yok

uzun yola çıkmaya hüküm giydim.

Bir hayatı, ısmarlama bir hayatı bırakıyorum

görenler üstünde iyi duruyor derdi her bakışta

siparişi yargıcılar tarafından verilmiş
bu hayattan ne koku, ne yankı, ne de boya
taşımamı yasaklayan belgeyi imzaladım
burada bitti artık işim, ocağım yok
uzun yola çıkmaya hüküm giydim. (11)

Yollardayım artık işte, uzun sürgün yollarında. Böyle salınıyorum başıboş bir it gibi. Sokaktakiler en çok yuva arayanlardır oysa. Tüm yoldaşlarımı gözlerindeki o ışıksız kuytuluktan tantıyorum. Yeni bir dünyaya, o dünyanın farklı renklerine uyanmış gibiyim. İlk kez gözlük taktığımda olduğu gibi. "Uzun yıllar gözlerinizi yormuşsunuz küçükhanım. Bir buçuk miyoptan başlayacağız," demişti doktor. O ilk an hâlâ aklımda. Bilgisayara baktığımda harflere sanki siyah mürekkep enjekte edilmiş gibi hissetmiştim. Renkler de alabildiğine canlanmıştı. Sonra tabii o his kayboldu zamanla. Bir tek işyerinde takıyorum gözlüğü. Orada da bıraktım, her şeyi kendi gözüümün gerçeğiyle görmek çok daha anlamlı benim için. Dünya gözüümün kusurları içinde en mükemmel halinde, hafif puslu, kenarları bulanık. Eski zaman fotoğrafları gibi.

Kaçıncı kadeh bilmiyorum, ayaklarımı yerden kesen kadeh. Sıralamadaki adı bu. Her şeyi aynı ve hiç kılan kadeh. Cesaret edilemeyecek hiçbir şey bırakmayan kadeh. Gözüümü dikmiş dakikalardır onları seyrediyorum. Genç bir çift, öyle bir gömülmüşler ki kavgalarına, hiçbir şeyin farkında değiller. Sigara paketi gece boyu mekik dokudu aralarında. Önce içneli ufak fısıltılar ve uzun, sıkkin suskunluklarla başladılar. Sonra basbayağı yükseldi sesleri. En sonunda adam sigara paketini hırsla kadına doğru fırlattı. Kadın bir çığlıkla kendisini tuvalete attı. Adam da bir an çaresiz öylece kaldıktan sonra hesabı ödemek üzere bara yollandı. İkisinden geriye bir yanı yamulmuş sigara paketi kaldı.

Artık kimselerle tartışacak bir şeyim yok benim. Sanki tüm sözcükleri tükettim bu uğurda. Şiir hariç... Şairler ezgili sözleriyle taşladı bazen korunaklı duvarlarımı. Gül bitti üzerinde, taşların isabet ettiği gönül yaralarımın...

Evimin arkasında komşu apartmanlar arasına sıkışmış küçücük arsada bir bahçe yaratmıştım kendime. Toprak, sevgime el verdi, çiçekler açtı mevsimi gelince. Bir de sedir attım köşeye. Sonra kalabalıklı ailelerin mangal kokuları arasında en yakın fesleğenin baharını haylaz parmaklarım arasında sıkıştırdım teselli niyetine. Kokladım uzun uzun.

Yalnızlığın kokusu fesleğen oldu. Ürperince hırkama geçirdim omuzlarıma.

Orada o fesleğen ürpertili uzun yaz gecelerinde hep ve bir tek şiir kitapları okumuştum. Bir oyun icat etmişti kendi kendine. Gözlerini sıkıca yumuyor, bir an için çevredeki ışıkların kapalı gözkapaklarının gerisinde, havai fişekleri andıran gösterisini izliyordu. Sonra niyet çeker gibi rasgele açtığı bir sayfada parmaklarını belli bir noktaya koyuyordu usulca. Orası kaderinin dizeleştigi yerd.

*Yalnızlık bir tarihtir ikimiz
Dururuz odalarda bir giysi gibi
En kalın soluklarla çekiyor ipi
Kimbilir kimlere kalmışlığımız (12)*

Ben kendime, bir de kırk kat yabancılara kaldım. İkimize dairliği hissettirebilecek en yakın çevremden kaçtım. Bu da benim tek özgürlüğümdü, kendi rızamla dımdızlak kalma bağımsızlığı. Kimseler kalmadı. Bu halimle kutsal kitaplardaki peygamberlerin ve azizlerin bir başnalığındayım. Gecelerden bir gece, kadehlerden bir kadeh. Seyreyliyorum dünyayı. Ebedî bir seyirci, kayıt tutucu. Bakıyorum. Kendilerinden geriye bir sigara paketi kalan şu çift örneğin.

Yakın akrabaların taşıdığı laflar üzerinden tartışan; tutulacak evin semtini, kirasını, nişanın yapılacağı yeri, davetli listesini dert edinen. Dünyalarını böyle ayrıntılar üzerinden yıkan ve sırf bu nedenle yeniden inşa edebilecek olan...

Sigara paketine doğru uzandım. Tıpkı taksiye el edişim gibi yine saniye farkıyla kendimi izleyerek. Çantamın girdabında defterimi arandım. Spiralli bloknotu barın yanardöner ışıklarına tutup uygun şiiri bulunca, sayfayı yırttım ve sigara paketinin jelatinine yerleştirdim. Paketi yine masaya bırakmadan önce bir tane sigara kapıverdim içinden.

O gecemin saatlik yoldaşı ne yaptığımı anlamadı bile. Barın müdavimlerinden. İlgisini çektim, hiç buralara ait gibi durmuyormuşum ama iyi de içiyormuşum. Modern kesim saç ve sakal tıraşıyla pek bir havalı. Beni çok güzel değil ama fazlasıyla ilginç bulduğu için yanımda olduğunu düşünüyorum. Düşük belli pantolonları ve özenli gece makyajlarıyla barda dizilmiş birkaç kadın hasetle bana bakıyor. Bu halimle de kıskanılır oldum ya pes doğrusu. Kendime kahkahalarla gülüyorum. "Manyaksın sen ya," deyip o da gülüyor. Eli elimde. Niye el ele olduğumuzu Tanrı biliyor.

Dumanlı ortamların bir yararı da kimsenin hiçbir şeyin arkasından öyle uzun boylu gitmemesi. Doğrulдум ya-vaşça. Oturmaktan her yanıml tutulmuş. Ayaklanıyorum hep. Bu da iyi bir şey. Artık kimselerin gözünde tekin değilim.

*Ölürken çocuklarımı unuttum
Küçük deniz kirpikleriyle sabah
Denedim bütün sabahları.
Sana sürgünümün şarabını bıraktım al*

*Mumlarını güzelliğin ve hiçliğin
Bir de kaygumun soluk ellerini.*

Denedim bütün ölümleri
Ama görmedim büyülü ağaç
Ezilmiş sevdaların giysileri.

Sana ayrılığın yayını bıraktım al
Bir de adını bilmediğim gökyüzünü
Lamalar gibi koşar bozkırda.

Oysa ölümsüzlük şuracıkta, kar
Güneşi gibi doldurmuş odayı, basit
Anlamsız ve tek başına.

Ayaklarım hayvan, üstüm başım bitki
Denedim bütün vakitleri al
Başka türlü geçmeyen bir vakitti. (13)

Meğer oturamazmış ayrılan uzun uzun. "Gidiyor musun?" diyor. Meğer ne güzel şeymiş giden olmak. Hep benim yanımdan ayrıldılar ve ben, "Gidiyor musun?" diye sormayı bile yediremedim kendime. Gülümsedim yalnızca. Mona Lisa gülümsemesi. Çekti öptü beni usulca yalnızlığımın dudaklarından.

"Kalsaydın ya benimle, sabah olacak neredeyse..." Gitmem lazım, şiirimi bıraktım, işim kalmadı artık. Yorganımı özledim. Sıcaklıkla kuşatılmayı ve uzun uzun uyumayı. "Belki yarın," dedim. "Biraz uyuyayım önce, yorulдум. Ama bana dışarıda bir büfeden bir şeyler ısmarlarsan yerim. Karnım çok acıktı..."

Artık böyle azıcık sözcükle söyleyiveriyorum istediklerimi ve istemediklerimi. Beni kıracak hiçbir şey kalmadı. Tersine, çocuklar gibi elimi uzatarak gösteriyorum. "Bu benim olsun mu?" Veriyorlar.

El insanından bir sürü şey birikti iki günde. Onlar artık benim en yakınlarım. Söz yok, bağ yok, beklenti yok.

Paylaşacak anlarımız var sakınımsız. Yalan yok, bahane yok. Kurulacak hayal, kırılacak hayal yok.

Beni şenlendirmenin derdinde. Elimi tutuyor havalı adam. "Eldivenlerimi al küçük kız," diyor. Parmaklarım buz kesmiş. Zaten hiç ortası olmadı, ya dondu ellerim ya alev gibi yandı avuçlarımın içi. Kendi parmaksız eldivenlerini giydiriyor sevgiyle. Senin gibi. Başım dönüyor acıdan. Göğsüne yaslanıyorum. "Niye bu kadar içtin ki sanki, sen buraların insanı değilsin," diyor. Bir an adını bilmem gerektiğini hissediyorum, havalı adam diye kalmaması gerektiğini. "Yunus," diyor. Ne güzel isim, hemen insanın gözüünün önüne suların içinde oynaşan yunuslar geliyor, derinliklerin oyuncu hâkimleri. "Senin denizin de burası değil ki Yunus," dedim. "Ama ben her suya uyum sağlar gözüdürüm. Sen boğuluyorsun," dedi. Yanıt vermedim. Hak verdiğimde susarım genelde.

"Adam gibi bir lokantaya gidelim de karnımızı doyuralım. Bu saatte de açık bir yerler buluruz elbet," diyor. "Yok, öyle kapalı yerlerde karşılıklı uzun uzun oturmayalım," diye atılıyorum telaşla. Bir an için gözlerimin içine bakıyor ve bence o an her şeyi, konuşulmayan ne varsa hepsini anlıyor. "Tamam," diyor, "ferahta otururuz..."

Bir büfenin alçak taburelerine sığıyoruz yan yana. "Ne varsa yiyelim içelim," diyor gece yoldaşım. Sıcak ve acil olarak geliyor burada her şey. Hayatın ta kendisi gibi çift kaşarlı, goralı, ayran. Üzerine sigara ve çay. İçim ısındı, başımı göğsüne yasladım. Derken o an üzerinde bir şey olmadığını fark ettim. "Bana diyorsun sen donacaksın," dedim. Güldü, "Fark etmez ki, ben sana lazım değilim..." Bir an kaldık öylece karşılıklı. Ne güzel olurdu sen de bana lazımsın desem. Ama yalan olurdu, diyemedim, şakaya vurdum. "Lazım olmaz olur musun, hadi beni bir taksiye bindir." El ele geçtik caddeyi.

İyi geldi rüzgâr. Derin bir nefes aldı. Duraktaki tak-
siciye emanet edilmişti. "Sen merak etme abi, sağ salım
gideriz biz..." Çevresine bakındı taksinin camından. Ne
güzel şehirdi aslında burası ve güzelliği orânında nasıl da
zalim, öğütücü... Son birkaç gündür varıyordu şehrin ta-
dına, bir turistin bağımsızlığına öyküneli beri. Tüm bağ-
ları koparmaya mal olmuştu tat almanın bedeli. İstan-
bul'un tadı kekreydi artık.

erken çatıları kenar semtlerin
kışla birlikte islenmiş içim
cayamam sözümden
bırakamam, çıkamam, kaçamam
yalnızca vazgeçerim

vazgeçebilirsem (14)

*Hesapta karar vermiş oldum. Vazgeçmiş oldum. Ama
zaten vazgeçmeyip ne yapacaktım. Katlanamadığın bir ger-
çeğin seçeneği yoksa, katlanamamak karar mıdır? Bazen
böyle isyan ediyorum işte ama sonra isyanım bile anlam-
sızlaşıyor gerçeğin sabit, taş dokusu karşısında. İşin en acı
yanı da kendimi kandıramamam, oyalayamamam. Ol-
muyor. Çalıştığım işin ruhuma hiçbir şey ifade etmediğini
unutamıyorum. Sıradan, rasgele ilişkilerin uyuşturuculu-
ğuna sığınamıyorum. Çünkü ötesini tatmışım bir kez. Üret-
menin ve sevmenin... Diyeceksiniz ki o güç senin içinde.
Doğru, içimde ama bulamıyorum artık. İnsanın kendine
küsmesinden beter bir şey var mı dünyada? Bir yolu olsa,
kendimi bir süre emanet bırakacağım ama öylece sırtlamış
taşıyorum. Yaşarken, hakkını vere vere yaşarken kendini
taşımazsın, akar gidersin zamanın sonsuzluğunda.*

*"Müsait bir yerde inebilir miyim?" dedim şoföre. Seve-
rim ben bu sözü. Zamanın kıyıcılığına direnmiş ender ta-*

birlerdendir. "Uygun bir yerde..." versiyonu tutmadı. Genç kuşaklar bile hâlâ müsait bir yerde iner.

Tevekkül belirtir bu sesleniş. Kesin bir yer söylemezsin de orta bir noktada buluşursun sürücüyle ve hiç bilemeden oranın senin için gerçekten müsait olup olmadığını, inersin.

İndim müsait bir yer olan evimin önünde. Bir sokak köşesinde sabahlamak daha gerçek olacakken belki de.

Yurtsuzum artık evimin içinde bile...

27 Aralık Pazartesi

Eve vardığında günün ilk ışıkları belirmişti gökyüzünde. En güzel saatleri yaşadığı için şükran duygusu kapladı içini. Gecenin gündüze teslim olduğu alacakaranlık zamanlarına öteden beri çekilirdi. Gözünün önünde şehir bir anda geceyi noktalayıp evde üzerini değiştiren bir kadın misali bambaşka bir kıyafete ve kişiliğe büründü. Gecenin o şuh, büyüleyici kadını gündüz gözüyle alabildiğine doğal ve tüm kusurları, çelişkileriyle karşısındaydı.

İskele bayilerine balyalarla pazartesi gazetelerinin getirilişini seyretti. Tok bir küt sesiyle iniyordu balyalar yere. Gün tescilli olarak başlamıştı işte, tarih bir kez daha ertesini gösteriyordu. Akşamdan kalma deyiminin nasıl da cuk oturduğunu düşündü. Akşamdan kalmaydı hatta akşamda kalmıştı. Gün başkaları için ağarıyordu.

Eve gelince ilk iş üzerideki her şeyi baştan aşağı değiştirdi. Bir tek parmaksız eldivenlerini çıkarmadı ve pijamalarına bürünüp yatağın içine kıvrıldı. Titriyordu deli gibi.

"Yeter artık titreme bir tanem," dedin. Zangırdıyordum karşında. Zaten ne zaman doğru dürüst kavga etmeyi başarabildik ki. Hasta olduk karşılıklı. Keşke zarar vermeyi

göze alabilecek kadar birbirimize mesafeli iki ayrı birey olabilseydik ama biz diye bir şeyin içinde kaynaşınca birinin dediği diğerinden çok kendine zarar veriyordu. Kaleyi içten vurmuş oluyorduk. Vurmayalım diye kalenin iki ucundan ters istikamete yürüdük. Tuğlalar dört bir yana saçıldı.

Kıssadan hisse: Artık kimseyle kale olamıyorum. Kâğıt, bıçaktan bile beter keser insanın tenini, içe işler o incecik hat boyu. Çizildim. Anısı olan hiçbir şey de istemiyorum artık. Günübirlik kullanmak her şeyi. Sonra da bırakmak olduğu gibi. Bitti.

Eski kapı anahtarları, gözyaşı şişeleri,
sigara tabakaları, Mehmet Müfit'e uğruyorum
arasıra, kafasını mühürlerle bozmuş o da
Bu mantarlara ne dersin? Yeni kartpostallara
bayılıyorum aslında: insanın içini açıyor
fotoğraftaki üstüste, yanyana getirilmiş şu
sarı lekelerin yarattığı istif: Pouilly Fume,
Nuits-Saint-Georges, Ca del Solo, Saint-Emilion
Grand Cru, Coldstream Hills - işte susadım bile,
dostum yıllardır içimi yıkayan şarapların
şişe mantarlarını toplamaya kalkışsaydım,
hangi evin duvarları taşırdı susuzluğumu?

Sen topladın, ben attım. Bütün biriktirdiklerin
neye yaradı: Yalnızlığın onlarda koyulaşmıştır.
Herşeyi savuruyorum diye kızardın bana ya,
Hint fakirleri gibi: Anılarım bir sarhoşunki
kadar bulanık çoktandır, belleğim bir çöl
kadar engin ve kimsesiz: Bir tek gittiğim yönü
görüyorum görüyorsam, geçtiğim yerlerden
ne bir çentik, ne bir iz kalmış: Bakma sana
yazdığımı – adresini bilmiyorum nasıl olsa. (15)

Ayağa fırladı. Burayı herhangi bir yer değil, kendi evi yapan onca eşyaya baktı. Her birinde türlü çeşit anı. Kendisi için en önemli olanları, önemi maddiyatından anlaşılamayacak denli anılarla dolup taşanları bir poşete doldurdu. Sonra da sokaklara attı yine kendini. Elindeki poşet ağırlaşıyordu durmadan. Bir şey yapacaktı, ne olduğu daha içine doğmamıştı. O tabelayı görünce parıldadı içindeki gizli ışık.

“Her şey 1 milyon” dükkânlarıydı bunlar. Yeni türemişlerdi. Zaman içinde sabit fiyatın tutarı değişmişti belki ama insanlar için dükkânların adı 1 milyoncu diye kalmıştı. Yılbaşıyla birlikte yeni Türk lirasına geçildiğinde bu dükkânların nasıl anılacağını düşündü bir an. “Her şey 1 YTL, 10 YTL...” gülümsedi. İçeri girdi.

Bu da bir nevi soygun sayılırdı. Kendinden çaldıklarını bu dükkâna bırakacaktı. Onun verdiği ne varsa hepsini, görünümünü çok beğendiği tahtadan işlemeli bir takı sandığının içine bıraktı.

Bu kadardı işte. Bir ömrün hikâyesi bazen bu kadar kısa sürerdi. “Aradığınız özel bir şey var mı?” diye sordu mağazacı. Fark etmemişti bile yanına geldiğini. Sanki kötü bir şey yapmışçasına kızardı bir an. “Hayır, hiçbir şey aramıyorum,” dedi, sarsak adımlarla çıktı dükkândan.

Kim bilir bir şeyler arayanlardan kimlere denk gelecekti bir zamanlar vazgeçilmezi olan anıları. Hayır, bir şey aramıyordu. Bırakıyordu yalnızca. Balonun da uçabilmesi için yüklerini atması gerekir. Kendisinin aslında bir uçan balon olduğunu telleri kopunca fark etmişti.

Elyazını yaktım, dürüsttü ve aşınmamış
Sevgi sözlerini yaktım, hoyrattır onlar
Sıcaklığı saklı akarsuyu anlamazlar
Sorular, kurutur incitir sorarlar
Elyazını yaktım

Adresini yaktım
Yakmak gibiydi biraz da dünyayı herşeyi
Bastığımız düşümüzde gördüğümüz
Özlediğimiz yaklaştığımız

Hayatım özlemde anımsamaydı düştü
Yaktım adresini şimdi özlem oldu hayatım
Resimleri yaktım, birini saklasam dedim
En çok onu yaktım onu yaktım
Kış göğünü yaktım, bir kavak büyüttüm balkonumdan
Akşam desem değil, yangın desem değil
dışarıda apansız bir kıyameti yaktım

Sevgidir kendimi bildiğim, onunla başladım
Elyazın mı, adresin mi, resimlerin mi
Sen mi ömrün mü
Çıkardım onları şimdi sakladığım yerden
Kıyameti göğü kışı akşam sözlerini
Sevgiyi yaktım (16)

Kolay mı sandın, ben uyguluyorum diye karar mı sandın? Hepsinde ve bende çok yanıldın. İçim azalıyor şu an çünkü sana ait, senden bana geçmiş şeyleri vermek bir şeylerin tescili gibi. Sanki asıl şimdi ayrı düştük. Ama öte yandan bunlar yanımdayken de çoğaltmıyor beni artık. Daha kanırtıcı olan da bu kısmı.

Bir tek şeye kıyamadım. Çok sevdiğin anneannenden miras, "Sen bunun kadrini herkesten iyi bilirsin," diye yakama iliştirdiğin antika broş duruyor. Biraz da anneannelerin o güzelim hatırına. Anılar da alınıp verilenlerden bağımsız hükmünü sürdürüyor içimde. Ama yine de sanki bir vazgeçiş onayladım senin verdiklerini salarken. Ben onların bir tekine bile kıyamazdım.

Oysa asıl önemli olan gitmiş. Ağacın gövdesi yıkılmış-
ken, dallarından sual olur mu? Hani ev yanar da çocuk
oyuncak bebeğine ağlar ya, benimki işte o cinsten saf bir is-
yan. Gittin, "Seni beraber bu belirsizliğe sürükleyemem,"
diyerek gittin. Yine hayallerini emanet bırakarak bir türlü
şimdileşmeyen gelecek zamanların. Yeni bir hayat kuracak-
tın da, şartlar çok zorluydu da, beni süründürmeye hakkın
yoktu. Çocukluğundan kalma bir alışkanlık, annesiz ve ba-
basız yetişmenin yaralı bağımsızlığı. Yükler tek başına taşı-
nacak. Tamam, yoldaş dostlarla ilerlenir hayatta. Ama bir
kadın... Zor iş. Hem bunca yıl yaşanmış işte bir başına. Ge-
lip geçenlerle. Kalan cinsinden olanı tehlikeli. Biraz daha
ertelemeli.

Ama ben çok yorgun düşmüştüm. O eşiği fark etmek
istemedin. Çizdiğin sınırın kanırtıcılığını. Sadece birlikte
ilerlemek istiyordum bu hayatın içinden, veremediğin tek
şeyi. "Böyle devam edemiyorum," dedi sesim. "O zaman gel
başka türlü deneyelim," demedin. "Haklısın," dedin. Dün-
yanın en enayi haklısı olarak kaldım.

Gecenin soğuk caddelerinde
Hep tedirgin ayrılıyor çiftler
Birbirlerinden
Bir tek fısıltı duyuluyor: Hoşça kal!
Hoşça kal!
Gecenin soğuk caddelerinde

Pişman değilim
Zamanın ötesinde akıp gidiyor benim
yüreğim
Yaşam yeniden doğuracak onu
Yeniden yaşatacak beni rüzgârların
Göllerinde yüzen haberci gülü

Bak, görüyor musun
Nasıl çatlıyor beynim
Süt nasıl oluşuyor mavi damarlarında
soğuk memelerimin
Nasıl filizlenmeye
Başlıyor kan
O çok sabırlı çizgisinde belimin? (17)

Kime anlatayım. Bu kadar oyalandığın kabahat diyecekler, sana sevgili mi yok, gençlikten, güzellikten bahsedecekler. İçimi göremiyorlar. Doğurmadığım çocuğu, öldürdüğüm kadını hiçbirini göremiyorlar. Tek gören gitti, anlata-madıklarım ile kaldım.

Ya sadece onda ısrarcı olmuşsam. Henüz konuştuğum, yazdığım, bildiğim dillerde karşılığını bulamadığım bir sözcükle sevmişsem onu.

Ne güzel salınıyorlar bir insandan diğerine. Benim birkaç gündür yaptığımı bir hayat kılıyorlar. Bana birkaç günü yetti, biliyorum işte ötesi yok. Budur yaşanacak olan. Ama bir şeyin ötesi yoksa o aynı zamanda sonu demektir. Sonum geldi. Hem de tam doğmak üzereyken. Doğum günüm yaklaştı. Bana can verenler gittikten sonra onun da pek önemi yok. Geri kalan insanlar için keyfe göre hatırlanacak bir ayrıntıdan ibaret o gün. Sevdasız hayat işte, bilmiyorlar çünkü hayatı sevmeyi koşul bilmemişler yaşamaya.

Sevdasız hayat... Tekdüzelığın düzen diye yutturulduğu soluk, anlamsız, boş hayat. Üzülmenin, sevinmenin, sevmenin ve tekmil duyguların kurallara bağlandığı, kendini farklı şekilde ifade edenlerin en zayıf noktalarından yakalanarak cezalandırıldığı düzenbaz hayat.

Sevgileri yarınlara bıraktınız
Çekingen, tutuk, saygılı.
Bütün yakınlarınız
Sizi yanlış tanıdı.

Sevdasız hayat... Herkesin birbirini es geçtiği, kazara biraz zaman ayırdığında da kalıp cümleler ve beylik laflarla yanlış anladığı ya da hiç anlamadığı harcanmış hayat. Polemik, tartışma, kısır çekişme, adi rekabet imparatorluğu. Sevgi cumhuriyetlerinin ancak küçük çocuklara anlatılan masallarda hükmünün geçtiği yalan hayat.

Bitmeyen işler yüzünden
(Siz böyle olsun istemezsiniz)
Bir bakış bile yeterken anlatmaya her şeyi
Kalbinizi dolduran duygular
Kalbinizde kaldı.

Sevdasız hayat... Yaşanmışlıkların ertelendiği, sıkıntıların, vicdan azaplarının, suçlamaların, yargıların biriktirildiği istif hayat. Bunca içsesi trafik gürültüsü bile bastırmayınca iş kisvesi altında tezgâh arkalarına, bilgisayar ekranlarına, ambarlara hapsedilen, gerektiğinde kullanılmak üzere bekletilen dondurulmuş hayat. Konservelenmiş haliyle her dem bayat hayat.

Siz geniş zamanlar umuyordunuz
Çirkindi dar vakitlerde bir sevgiyi söylemek.
Yılların telaşlarda bu kadar çabuk
Gececeği aklınıza gelmezdi.

Sevdasız hayat... Ömür anlarının, ömür yıllarının bol keseden harcandığı, hep o bir türlü gelmeyen "en uygun zaman"ın kollandığı di'li geçmiş zaman. Dozunda şen şakraklıkla donatılmış kalabalık sofralara anı niyetine sunulan meze hayat. Fırsat verilirse neler yapılmazdı, fırsat bulunmayınca olasılıklar toplamına dönüştü, elde var sıfır hayat.

Gizli bahçenizde
Açan çiçekler vardı,
Gecelerde ve yalnız.
Vermeye az buldunuz
Yahut vaktiniz olmadı. (18)

Sevdasız hayat... Elbette herkesin içinde bir miktar iyilik var. Kazmalar elde İSKİ çukurlarıyla rekabete girişildiğinde imajların, komplekslerin, kasılmışlıkların gerisinde bir avuç insanca özelliğe rastlanır belki. Ama bu işe yeltenenlerin yürekli değil, enayi olarak görüldüğü bir zamanda "bir ihtimal daha var ki" hallerini muhafaza etmeyi sürdürürler hepsi de. "Bana bir yalan anlat"la özetlenir onur ve erdem yoksunu hayat.

Sevdasız hayat... En çok pislikle süslenen, sahte ışıltılı, dizi dizi kandırmacalı sanal hayat. Yalan masalların da sonu gelir kuşkusuz. Gökten üç sevdasız, sız, sız hayat düştü. Üçü de sevdalının başına.

Yazık sevgime diyor birisi
Güzel gözlü bir çocuğun bile
o kadar korunmuş bir yazı yoktu
Ne denmelidir bilemiyorum
Sevgim acıyor
Gemiler gene gelip gidiyor
Dağlar kararıp aydınlanacaklar
Ve o kadar (19)

Sevdanın içindeyken, ta kendisiyken aşkın, insan dünyayı kendinden ve sevdiğinden ibaret sayıyor. O delişmen, o bencil, bizcil doygunluk hissi başka her şeyi ve herkesi siliveriyor dünya üzerinden. Belki de o yüzden bu denli acı verir ya ayrılık. İhmal edilmiş, görmezden gelinmiş kim varsa, ne kaldıysa intikamını alır usulca. Bir masalın sonlan-

dığını kendilerinin gerçek olduğunu anımsatır. En çok da hayatın devam ettiğini. Çünkü âşık son bulduğunu sanır kendisiyle birlikte tekmil yaşamın. Öğretirler ona ne ilk ne son olduğunu ve hayatın kaç bucak olduğunu da.

Güneş inadına doğar, inadına bahar gelir. Yeni âşıklarla dolar dört bir yan. Bakarsın başka bir boyuttan onlara. Güneşin doğmadığı bir kâinattan. Âşıkların kulak vermek istemediği, başkalarına da anlatmana gerek olmayan bir bilgiye sahiptir. Cehaletini ve çocuksuluğunu özlürsün. İkisi de uçup gitmiştir mahkûm ederek seni bir sonsuz kalakalışa.

28 Aralık Salı

Sokaklar artık tek sığınak. Dört duvarın hoyratlığına ancak uyuyarak karşı koyabiliyor. Orada da rüyalar geliyor üzerine. Olsun, en azından rüyadan uyanmak mümkün. Bugün hep dışarıda, şehrin eski köşelerinde. Ayakaltı olmayan, turistik sayılmayan sadece eskimiş ve tedavülünden kalkmış köşelerinde. Oralarda hep bir çay bahçesi vardır. Eprimiş, sigara yanıklı solgun örtülü, sandalyelerinin süngeri bir yerlerinden fırlamış bu çay bahçelerinin yüzünü bir-iki ağaç ve deniz güldürür. Çaylar ısrarla ve yalnızca ince belli bardakta, yıkanmaktan kırmızısı solmuş bardak altlarıyla gelir.

Oralarda içli şarkılar çalar. Günün en çok satanları uğramaz o semtlere, o yüzden semt kendi sesini eski zaman şarkılarında bulur. Kimse artık kalkman gerektiğini ima etmez. Dilediğince oturursun, sanki unutulmuşçasına...

Bir zamanlar unutulmamayı dert ederdim, şimdiyse unutulmak tek meselem. Belleğinden, yüreğinden vazgeçemeyeceğim kimseler kalmadı. Unutsunlar artık beni, hiç tanımamış gibi. Bu denli kendimle olmak zaten biraz da hakkıyla tanınmamış olmanın tescili. Tanımadılar, yüzeydeki birkaç katmanımla idare ettiler. "Nasılsın?" a tercihen,

"İyilik, sağlık," "Neyin var?"a da anlatılacak somut bir hastalık beklediler. Oysa kendileri hep her şeyi yargısız dinlediğinden emin oldukları bana sahiptiler. Melek diyorlardı, ne kadar iyisin canım. Küfür gibi. Böyle olmayı ben istemedim. Anladım, paylaştım, dinledim, sakladım. Üstelik güya iyi meziyetler olarak kabul edilen karakterimin türlü çeşit bedelini ödedim. Tek kurtuluş unutmakmış. Yazık, çok geç öğrendim.

Bir çılgının içinde yakalıyorum seni
kaç kez İstanbulsu,
parıldayan, ısıtan, yakan bir alev gibi.
Üstünde uzun, pis, yalnız sokakların yağmuru
Odaların, merhabaların, gülücüklerin sıkıntısı
Tramvayların, vapurların sıkıntısı

Yitmiş aşkların, yitecek aşkların
Aynı vazoların, aynı öğütlerin, aynı yasakların sıkıntısı
Yakalıyorum, öpüyorum, avutuyorum. (20)

İnandım sana, ruhumu bilişine, özümü içişine inandım. Hiç kir tutmadım, bebek gibi kaldım. Seninleyken can sıkıntısı nedir bilmezdim. O denli şıfıltıydı tenin, nefesin, dilin, sesin. Çok gülerdik, eski dostlar gibi sohbet ederdik, çocuklar gibi oynayabilir üstüne sevişebilirdik her zerremizle. İşlerimiz vardı, hayat girerdi araya. Özlerdik çok birbirimizi. Anlatacaklarımız, dertleşeceklerimiz birikirdi.

Sonra hangi an olduğunu bilmediğim bir anda tılsım çözüldü. Şifresini yitirince anlamsızlaşan, artık kimsenin umrunda olmayan dımdızlak bir bilgi gibi kaldık. Mesafelerin katlanılmaz oldu, hakaret saydım varlığıma. Kendini kimden korumanın derdindeydin sahi? Benden mi yoksa bana inanan kendinden mi? Bir anda değil usul usul oldu bende kopuş, biriktirdiğim yalnızlıklarımda. Bir de baktım

ki artık şifa bulduğunu sandığım eski zaman yaralarım bile hortlamış. Oysa böylece sakınımsız sevebilirken seni öyle güzeldim ki. Kapılarından döndüğüm toyluk aşklarımı, aldanişlarımı, aldatılışlarımı unutmuştum. Senin kendini kandırışında, beni dahil etmediğin geçmişin, birlikte yeltenemediğin geleceğinde yıkılmış yanlarımı yeniden hatırladım ve artık onaramadım unutamadıklarımı.

Şimdi şehrin olmadık yerlerinde kendimi unutmayı deniyorum. Tekdüze bir kış almış başını gidiyor. Keşke marta olsak da canımın yanışına bahanem olsa. Marta kanan doğada teselli bulsam... Bir kış güneşi salar ortaya oyuncu mart ayı ve benim gibi sabırsız tomurcuklar çiçek açar. Az sonra çıkan ve eskilerin deyimiyle "kazma kürek yaktıran" kuru ayaza yenik düşüp yanma pahasına hem de. Ben onlara, göze alan çiçekleri diyorum.

Göze alan çiçekleri tehlikeyi elbet bilir. Her martta da yanılmaz ya doğa. Ama bile bile lades derler işte. Güneşin ilk ışınlarıyla birlikte doğanın uyanışını müjdeleyen sabırsız elçilere benzer onlar. Varsın bedeli ağır olsun, bir anlığına ortalığı bahar keser ya, değmeyin artık keyiflerine. İnsanlığa kısa bir süreliğine de olsa sıcaklık ve tazelik sundular ya, gerisi boş. Doğanın yeniden doğuşu için kendi ölümlerini göze alırken mevsimler savaşının orta yerine ilk düşen neferler, göze alan çiçekleri olur her seferinde...

Şehrin olmadık yerlerinde göze alan çiçeği olduğum zamanlar unutmayı deniyorum. Kendini o çelik askıya tek bacağından asan sirk akrobatları gibi sonsuz bir şimdide tepetaklak asılı kalmayı. Zembereği boşalmış dünyaya bazen en iyi böyle bakılabiliyor. Hem bu benim kişisel kaderim de değil. Burada kaç kuşak gençliğinin, farklılığının bedelini ödedi. Öyle eğitiler insanları. Ermenisi, Rumu, Yahudisi yurtseverliği sorgulanması gereken imparatorluk artığı potansiyel hainlerdi. Solcular Sovyet işbirlikçisiydi. Bir dönem gençliğini zehirlemişlerdi. Kürt zaten Türk'ün

karlı yolda yürürken çıkardığı sestten türemiştir. Alevilik din değil, ille de bir şey olacaksa bir çeşit garip kültürdü. Falan filan... Herkesin birbirine karşı bilenmiş onca hıncı vardı da biz hep birlik ve beraberlik içindeydik.

Ne çok emek ne çok zaman gerekti Yarabbim kendi gerçeklerimizi kurmak için. Ders kitaplarının dışında kalanları öğrenmek için ne çok uğraştık. Ölüm kalım savaşımızdı bu. Yoksa biz de vatan haini şairler, ressamalar, devleti yıkmak isteyen iç ve dış mihraklar üzerinden kuracaktık sığ dünyamızı. Ha geniş ve insanca kurdunuz da başımız göğemi erdi derseniz, haklısınız, kimse taç takmadı başımıza. Başka şeyler oldu onun yerine. İnsanın bunu yaşamak için doğmadığı şeyler. İnsanın insana yaptığı o en sefil şeyler. İncelikli kötülük...

Yetmiş iki gündür bir dolapta kilitliyim. Yalnızca anahtar deliğinden hava giriyor ve ölü bir ışık sızıyor içeri. Yalnızlık hiç de tanrısal değil, görkemli değil. O yalnızca geçmişle gelecek, ölümle yaşam arasında kocaman bir karanlık nokta. Geçmiş ve geleceği olmayan, ölümle yaşam arasında irinli bir leke yalnızlık denilen. Şimdi ne varsa, anahtar deliğinden sızan Havayla ışıktadır... (Farkına varsalar; kapatırlarmıydı onu da?) Bütün belleğimdekileri yokettim. Elektrikli bir aygıtla yaktım, jilette kazıdım. Çılgınlıkların aralığından uçurdum hepsini, kül edip savurdum.

Adımdan gayrısını bilmiyorum.

Zamanı yiyip bitirdi karanlık. Gece yoktu. Güneş çoktan kömürleşmiş ve yeryüzü Yapışkan bir karanlıkla örtülmüştü. Yabanıl sesler geliyordu derinlerden ve karanlığı ince

bir bıçak gibi yırtıyordu. Şaklayan kırbaç gibi... Acı duvarını aşan bu sesler, madeni bir gürültüye dönüyor ve yerkabuğunu zorluyordu artık. Sesim yoktu. Karanlığın karnında yitirdim sesimi. Kör bir kuyuda unutulmuş Yusuf'tum belki. Ama durmadan soruyorlardı. Tanrılar biliyordu sordukları şeyleri. Peygamberler büsbütün hain çıkmıştı. Ama yine de soruyorlar, soruyorlar, soruyorlar...

Adımdan gayrısını bilmiyorum. (21)

O yüzden buraların şarkıları, türküleri bu kadar içli, çocukların gözleri bu kadar iri ve insanların bellekleri bu denli kevgir gibi. Başka türlü devam etme ihtimali yok. Böyle sanki çürüğe ayrılmış hissiyle. Sürekli bir kendi kendine sayıklama haliyle. Ama unutmaya çalışılanların tortusu siniyor gözün iyice bir derinlere kaçan ferine, tenin donuklaşan rengine, inceden beliren çizgilere. Hayat unutturur mu yaşananları? Bir şarkıyla almaz mı yılların intikamını? Pat diye gözünüzün önünde beliren ve başkasının diyemeyeceğiniz denli tanıdık ama bir o kadar da mesafeli öte zaman fotoğraflarını ne yaparsınız? Arkada bırakmayı öğrenmek lazım, basbayağı sağ kalmak ve yaşayabilmek için. Masumiyeti korumak için. Ondan başka neyimiz kaldı? Anlayamadıkça, uyamadıkça daha da ezberi bozuldu günlük hayat alışkanlıklarımızın. Bir masumiyet kaldı elimizde çoklarının enayilik saydığı. Oysa masumiyeti korumak en çok akıl gerektiren eylemdir aslında. Bilinçli olarak, kendi hür iradenle masum kalmak belki de bu dünyanın en zorlu işlerinden biri. Bunca zorluğu tercih eden, göze alan insan, aptallıkla en son suçlanacak olandır.

Vicdanın kapı kilidi bildim masumiyeti. Yüzleşmem gereken her gerçeğin anahtarını o kilide soktum ilkin. Kili-de uymayan yalanlar dışarıda kaldı. Bazen isyan etsem de

bu halime, yine de öte türlü sü gelmedi elimden. Biraz kabuklu olmak lazım mış dünyada. Riyaya, iftiraya, ihanete ve eziyete dayanıklı olmak için teçhizat gerekirmiş. Zamanla öğreniyor insan ama doğanı değıştirmiyorsun işte. Yaşın kaç olsa da için aynı kalıyor. Kabuk bağlayamıyorsun da, saydamlaşıyorsun sanki. Zarar göreceğın şeyler iz bırakmıyor artık, içinden geçip gidiyor. Uçuşan hareli bir tül gibi, yakamozlu deniz yüzeyi gibi oluyorsun.

Kuru ayaz... Denizden sert esiyor kış rüzgârı. Birkaç masa çoktan pes etti. "Gel abla içerde otur," dediler bana. Müdavim müşteri yi hisseder çay ocağının sahibi, bir daha hiç gelmeyecek bile olsa ayrıcalıklı davranır, kollar. Değil mi ki ruhdaşını bulmuştur, çay, gazoz bahanesi olur o itiraf edilmeyen yakınlığın. Yaşamak bizim gibiler için yârenlik etmek en çok, anlatılmayanları paylaşmak usul usul. Büyü k işleri acelesi olanlar başarsın, bizimki küçük hatta çoğ u insan için önemsiz ve kim bilir değersiz ayrıntıları aktarmaktan, "Bu da mümkün hayatta," demekten ibaret. Bir bardak çay, bir lokma simit karşılığı yenilir yutulur olmayanların hesabını vermekten.

Üstü sizde kalsın.

29 Aralık arşamba

Rüyasında anne ve babasını gördü. Bir yemek sofrasındaaydılar, geri kalan akrabalar da toplanmış. Bir şeyler kutlanıyor. Bugünkü görünümüyle oturuyordu sofrada ama küçük bir kızdı aslında. Geri kalan herkes de nasıl genç. Hiç yaşlı olmayacakmış gibi genç. Şen şakrak bir sofrası. Ama içi küçük kız, dışı kadın haliyle bu sofranın dağılacığını, herkeslerin öleceğini biliyor. Her şeyi bir tek kendisi biliyor. Kadeh kaldırdı masadakiler, elindeki su bardağını düşürdü. Teselli ettiler, “Su berekettir, üzölme kızım...”

Uyandığında yüzünde bir ıslaklık hissetti. Uykusunda ağlamıştı. Sanki birkaç saattir uyuyan kendisi değilmışçesine bedeninde dayanılmaz bir kırıklık hissetti. Dövmüş gibi. Bir alarm işareti daha. Bedeni ona “kendini hasta ediyorsun” sinyali yolluyordu. Fazlaca bağımsızlığın bünye üzerindeki tahribatı, bölüm bir, pasaj iki.

Şu büyüme dedikleri iş, çocukluğa öteden bakma hali-miz. Penceresinden bir zamanlar bizim olan bir evin içini seyredeşimiz. Şu büyüme dedikleri iş, çocukluktan sürgün edildeşimiz. Gül işi oya işi bir çocuklukmuş benimki, kaybet-tikçe ancak rüyalarımnda buluştuğum. Özlemişim kendimi...

Çok acımasızlaştım kendime karşı. Zifir gibi bir kara mizah benimkisi. Ne zaman biraz duygulansam, daha bir hoyratça saldıyorum. Acı çekme, özleme hakkını bile aldım elimden. Oysa biliyordum da, en çok ben lazıмым kendime ama artık yapamıyorum. Korkuyorum, ta çocukluğumda mahallemizdeki Hüseyin Amca'dan korkamadığım, onu çok iyi anladığım günden beri korkuyorum. Hep deli derlerdi ona. Kendi kendine konuşurdu, yabani gelirdi çevredekilere. Ama çocuklarla arası çok iyiydi. Bir de hayvanlarla. Şimdiki aklımla onların saflığına çekildiğini biliyorum. Hayvanlar da çocuklar da kimseleri yargılamaz, kendilerini alabildiğine sunarlar. Hüseyin Amca da öyleydi. Biz çocuklar çevresini sarar, onun tuhaf masallarını dinlerdik. Başı sonu birbirini tutmazdı anlattıklarının, en çok ayrıntıları güzeldi. Hayatın kendisi gibi.

Sonra bir gün mahallede bir şangırtı koptu. Ama öyle basit bir cam kırılması sesi değil. Bir şeyler yere indi. Camın öyle ürkütücü bir boyutu vardır. İki kap kacak yere devrilse, bir duvarın yıkılmasından daha çok ses çıkarır. Kim bilir o yüzden ev kavgalarında bardak, tabak fırlatılır zaten. En kırıncısı bu olduğundan.

Annem de öyle sandı ilk. Komşu karıkoca kavga ediyorlar sandı. Pencereye koştum. Karşiki lokantanın önünde bir kalabalık birikmişti. Bir zamanlar lokantanın boydan boya ön tarafını kaplayan vitrinin yerinde yeller esiyordu. Bizimkiler ardından dikildikleri pencerede bu manzarayı görünce, "Bomba patladı herhalde," dediler, bir yandan da beni içeri çekmeye çalışıyorlardı. Çocukluğumun o günlerinde bir yerlerde sürekli bombalar patlardı. Bomba lafına da korkusuna da alıştım, uysal uysal içeri girecektim ki aşağıdan bir arkadaşım, "Hüseyin Amcaaaa!" diye bağırdı. Bomba içime düştü.

Annemin elinden kurtulmaktı büyümek, gidip o lokantanın içinde yüzü gözü kanlar içinde yatan Hüseyin

Amca'yı görmekti. Öfkeden gözü dönmüş lokanta sahibinin, "Deli bu adam, kapattıracağım onu tımarhaneye!" diye bağırışını duymaktı.

Dediğini yaptı da. Birkaç gün sonra zavallı adamı yaka paça sürükleyip yerinden yurdundan ettiler. Bir daha göremedik onu. Bizden çok ötelerde bir yerlere kapattılar. Mahalle rahat bir soluk aldı hesapta. Neymiş o öyle, sabah-tan akşama çocukların peşindeymiş Allahın delisi. Büyümek en çok da eğer kendini kollamazsan birilerinin, akıllı birilerinin seni deli diye bir yerlere tıkabileceğini, biricik hazineni, özgürlüğünü elinden alabileceklerini öğrenmekti.

Asıl o an delirdi Hüseyin Amcamız. Çocuklarından, arşınladığı sokaklardan ayırdıkları an onu. Biz çocuk aklımızla ne bilirdik ki, hiçbir şey sormadılar. Biz de artık hiç çocuk olmadık.

Kimselere bir şey demedim ama korkmayı da o gün öğrendim, Hüseyin Amca'yı anladığımda. Çünkü onu anlamak, deli olmak demekti. Arkadaşlarımdan büyük çoğunluğu ona yapılan zulme tepki göstermişti ama ben onu anlamıştım ve bu yalnızca büyüklerin dünyasıyla değil, yaşitlerimle de aramda bir gedik açmıştı. Ne denli yanımda insan olsa da, iyi vakit geçirsek de, bir şeyler paylaştık da bir başınaydım ve bu, yalnızlığın değil, gerçeğin tanımıydı.

Geceler boyu onun kanlar içindeki yüzünü gördüm rüyamda. O gün yanına gittiğimde elimi sıkı sıkı tutup da mırıldandığı cümle yeniden ve yeniden çıktı karşıma o canhıraş rüyalarda. "Sandalyeleri amuda kaldırmışlar masanın üzerinde. Eziyettir bu, kanı beyinlerine çıktı gariplerin, düzeltin..." Etrafıma bakındım. Sabah temizliği için sandalyeleri masaların üzerine ters çevirmişler. Şaşkınlıktan donakalmış garsona bağırdım, "İndirsene şu sandalyeleri." Adam da bir şey anladığından değil ama benim çılgımdan, yerdeki adamdan ve sıradanlığını yitirmiş gün karşı-

sında dehşete düştüğünden alelacele indirdi sandalyeleri. Hüseyin Amca gülümsedi. "Sağ olasın kızım," dedi.

O güne kadar mahalle oyunlarında hiç lider konum olmamasına karşın, Hüseyin Amca'nın yanına ilk giden ve sonraki eylemi örgütleyen kişi olarak hayatım da değişti. Artık her şey bana soruluyor, benim kararına göre şekilleniyordu. Önceleri ağlıyorduk hep birlikte, onun boşluğu çok büyüktü. Ağladıkça hiçbir şey düşünemediğimi, bu acıya neden olana karşı hiçbir şey yapamadığımı fark ettim. Fark ettiğim anda da ağlamayı kestim. İntikam için kalbin soğuması gerekiyordu.

İlk ve bir tek sana itiraf etmiştim camcı çetemizi. Anamın babamın, can ciğer dostlarımın bile bilmediği bir sırı verdim sana. Güvenebileceğim tüm arkadaşlarımı örgütledim o yıl. Her ay o vitrin camını aşağı indirecektik. Cam kırmak iş değil de, hiç yakalanmamamız gerekiyordu, sanki Hüseyin Amca'nın bedduası sarmış gibi olacaktı dükkânı. İki tane bacaksızdan korkacak hali yoktu adamın, tek şansımız bilinmez kalmaktı.

Öyle de kaldık. Sağ olsun, mahallenin dedikoducu kadınları da namımızı yürüttü. Her ay birimiz şu ya da bu şekilde camı aşağı indirdik ve asla yakalanmadık. Müşterileri azalıp da tadı tuzu kaçınca lanetlendiğini düşünerek dükkânını kapattı sonunda. Benim için bizzat o adam, lanetin ta kendisiydi. Çok sonra Hüseyin Amca'nın da o yerden kaçtığını öğrendik. Ama mahalleye hiç dönmedi. Bir kez bile yüzünü gören, izine rastlayan olmadı. O kırılan camla birlikte çocukluğumuzun hareli küresi paramparça oldu. Plan kurduğumuz gün büyümüştük, oyunlarımız bile eskisi gibi olmadı bir daha.

Böylesi bir şeyi seninle paylaşmak, kendimi çırlıçıplak sana sunmaktı. Neler konuşmazdık ki seninle; az kelimeyle çok laf ederdik. Seninle susmak çok güzeldi. Dokunuşun lisanında anlaşınca gereksiz yere sözcüklere sığınmak ha-

karere dönmüştü. Yalnızca sevişmek için değil, söyleşmek için kullanırdık o dili. Hayvanlara özenirdik sanki. Bir türlü yeniden insan olamıyorum.

yeryüzü gibidir kimi sevgililer
neresinden öpseniz
orayı
hayat sanırsınız

gülümserler hani
ağzınızın içindeyken
bile dudakları
vücut ikliminin sultanıdır
sanki
kim ne derse desin...

ve kalan son dostunuz
son komşunuz
son çocuğunuz gibi
sevilirler (22)

Sarıldığımızda kimin nerede başladığı, kimin nerede bittiği anlaşılmaz gibiydi. Evinin balkonunda durduğumuzda karınca insanları, Tanrı'nın gücünü, hepimizin içinde olan ama azımızın fark ettiği o gücü düşünür, iliklerime kadar kendimi ve dünyayı hissetmek için gözümü kapatırdım. Avuçlarımin içinde sıcak çayım, saçında da rüzgâr vardı. Otobüslere doğru yürüyüp beni ezmeyeceklerini düşünen bir ruh halindeydim. O yüzden hep korna çalıyorlardı. Âşık değildim, aşkın ta kendisiydim. Şimdi artık sana ulaştıran bir numara yok diye anılar da kendini yok etmiyor. Tersine üzerime hücum ediyorlar. Zaten beni hep bu ayrıntılar yedi bitirdi. Başkalarının küçük dediği şeyler bana dünyayı kuracak ya da yıkacak güçte görüldüğü

için. Dünyamı kurduğu ve yıktığı için. Klik sesi... Yalnızca çığ, metalik, aidiyetsiz bir klik sesi. Ta içimde yankılanan, bir benim duyduğum o ses.

Mutlaklığın vardı, eksildim. Sen de artık benim tanıdığım kadar bütün değilsin, bilirim. Ama birbirimizle acı yarıştıracak ve gördüğümüz zararlardan haz duyacak noktalarda olmadık hiç. Sigara kokusu gibi üzerime sindi yokluk hissi. Bir gıdım can kaldım. Ve o can çok yandı. Köz de az görünür ama alevden beter acıtır insanı.

Yine sokaklara attı kendini. Acısını uyuşturmak için oyalanmayı denedi. Birkaç sergi işaretlemişti gazeteden. Onları gezmeye koyuldu, resimlerin, renklerin akışına bıraktı kendini. Koca tuvalerin, devasa heykellerin önünde bir köşeye çekilip yaratmanın eşsiz gücünü hissetti damarlarında. Sanki hepsini kendi yapmış gibi. O gücü en az o şiddette bir acı izledi. Kendisi artık üreten biri değildi.

Oysa bir zamanlar renkleri bile yazmıştı. Renk güzellemesi yapmıştı hayatın içinden taşıdığı günlerde. Hiçbir şeyin seyircisi değil, birebir yaşayanı olduğu zamanlardı. Renkler de içinden geçiyordu diğer her şey gibi. Şimdi bir tablonun önünde kalakalmışken ezberlenmiş dualar gibi döküldü resmin hikâyesi dudaklarından.

Karşımda banyodan yeni çıkmış bir kadın, sırtından görülüyor. Sırt en yalnız yerimizdir, en ulaşamadığımız köşemiz. Sırtından sular akan kadın üçlü bir aynanın önüne geçmiş. Ama tablodaki üç aynanın aksinde de kadının gözlerini göremiyorum bir türlü. Her şeyi o hafif kamburlaştırdığı gencecik ve pek yorgun sırtı anlatıyor. Resmin gücü bu. İnsanın gözüne gözüne sokuyor her şeyi. Hiçbir yere kaçamıyorsun.

İşte karşımda, o fildişi teniyle aynanın önüne eğilmiş genç bir kadın. Benim ve başkalarının onu izlememizi umur-

samıyor bile. Saçları, taşıdığı tüm tezatları anlatırcasına simsiyah iniyor fildişinin üzerine. Aynanın önünde gülkurusu bir kutu. Artık eski olmuş o zamanlardan hatıra. Kadın hiçbir yere bakmıyor. Aynadaki kendine bile. O görünmeyen gözler hiçbir şeyi görmemişlere inat, kendinden vazgeçmiş çoktan. Odanın öte tarafında mavi örtülü bir yatak var. Örtü hafif sıyrılmış, kar beyaz çarşaf ve kenarı dantel işli şişkin yastık görünüyor. Mavi gökyüzünde bulut gibi. Bir bulutta uyuyor demek genç kadın. Uyuyamadığı uykularda bir buluta uzanıyor da, her sabah o buluttan yeniden yere çakılıyor. Hiçbir şey görmeyenlerin tam ortasına...

Tablonun önünde ağlayıverdi usul usul. Utandı, saçlarını perde gibi iki yanına indirdi iyice. Sonra titrek adımlarla ilerleyerek serginin bir köşesine yerleştirilmiş koltuğa çöktü. Bir bardak su getirdiler. Hiçbir şey de sormadılar. Tüm renklerin içinden geçen kadın, tüm renklerin bileşeni beyazda kaldı.

Bembeyaz kesti tek mil varlığı.

30 Aralık Perşembe

Uyandığında kendi dairesi dışında hayatın çoktan başladığını fark etti. Bir bebek ağlıyor, yan tarafta da yeni evli çift günün ilk kavgasını yapıyordu. Önündeki günü düşündü, hiçbir sorumluluk hissinin, zorunluluğun belirlemediği ama hiçbir özel istek de içermeyen bir sonsuzluğu daha. Hem de doğum günü sonsuzluğu... Ne zamandır koca bir yıl kadar uzundu günler ve durmadan son rakamını değiştiren yıllar da bir gün kadar kısa. Aşkından çok daha önce yitirdiği ve aşkın bile yerine koyamadığı o yaratma coşkusuydu bu duyguya sebep. Küstürmüşlerdi, söyledikleri söylediği zamanda işitilmediğinde o da artık yeni sözler etmeye gerek duymamıştı. Bir tek kez yeniden üretme hissi kapladığında içini, sevdiği adamdan çoğalmayı istemişti. Hani her kadının isteyebileceği... Şimdi artık o adam da uzaklarda, kendisi dışında bir hayatı göze almışken başka kimseden bebek doğurmayı istemiyordu. Sanki koca bir boşluğa hamileydi.

Tiz bir çağrı sesi yankılandı sessiz evinin boşluğunda. Cep telefonu açık kalmış. Boş gözlerle telefonun ekranını seyretti bir süre. 1 yeni mesajınız var, oku. Bu komutlara çok gülüyordu. Bilgisayarlardan, cep telefonlarından in-

sanın başına buyruklar yağıyordu sürekli. Bilgisayarınızı kapatmak istediğinizden emin misiniz?.. Kuşkucuydu teknoloji, insanın sağı solu belli olmaz diye bir derse tabi tutulmuştu sanki, her tür çelişkiye karşı tedbiri elden bırakmıyor, en küçük bir işlemden önce dahi, "Emin misiniz?" diye soruveriyordu. Hayatta ne zaman böyle bir lükse sahipti ki insan, atılıyordu işte hasbel kader, emin olsa da olmasa da. Yanıldığında da, hata yapabilme hakkını kullanmış oluyordu.

Doğum gününüzü kutlar, mutluluklar dileriz diye mesaj gelmişti telekomünikasyon şirketinden. Bir an gözünün önünde eski evlerindeki dombili telefon canlandı. Koyu yeşildi, çocukken ahizesini yerinden kaldıramaz, iki eliyle tutardı. Telefonun büyük olay olduğu yıllardı. Her evde olmadığından yakın ahablarla birlikte kullanırlardı ortaklaşa. İnsanların birbirine ulaşması çok daha zordu hesapta ama hep en doğru zamanda herkes bir şekilde sevdiğinin yanında oluverirdi. Şimdi ses, görüntü kaydı yapan, elektronik postalarla bağlantıya geçebilen, fotoğraf çeken, mesaj yollayan telefonlarla kimi zaman acziyeti yüksek teknolojiyle yaşıyordu sanki ve "aradığınız kişiye şu an ulaşamıyor, lütfen daha sonra tekrar deneyin" hali çok daha ağır basıyordu, hem de telefon açık olduğunda, konuşulduğunda bile.

Aramaya kalkarlar şimdi beni. Yabancılarla aşık atacak gücüm var ama dostlarla yok. Belki o bile arar. Sanki telefondan bir elektrik dalgası geçiyor koluma doğru. Daha önce de çok aradı. Evi, işyerini, cebi... Konuşamadım. Sanki bildiğim bütün dilleri unutmuştum. Giden oydu ama aslında gitmişliği içinde kalan, gitmemişliği içinde kalamayan ben oldum. "Ben seni terk etmedim hiç. Sen beni bıraktın. Niye böyle yapıyorsun? Susma konuş benimle," diye haykırıyordu. Ne anlatacaktım? Hayatını bir başına kurmaya yeltenen ve ancak her şey kendisince yeterli olduğun-

da, "Bak, beğenirsen kalırsın," demekten ötesini düşünemeyen, candan can bir insana daha ne anlatacaktım. Yanlış geldi bana, günah geldi. Ve başka herkesinkini anlardım da onunkine dayanamadım. Birlikte yaşadığımız, el ele yarattığımız tüm o biricik gerçekler Kibritçi Kız'ın, ısınmak için yaktığı ve yaktığı gibi de sönmeyen o kibrit çöpleriyle birlikte bir görünüp bir kaybolan hayallerine döndü. Telefonları kapattım.

İşte
Soyunmuşum bütün giysilerimden
Aynılmışım büyücülerden, kâhinlerden ve tanrılardan
Yapayalnız kalmak için sessizliğin karşısında
Sessizliğin ve yüzünün güzelliği karşısında

Fakat sen yoksun arasında bütün yoklukların
Omuzun dayanmıyor elin dokunmuyor
Senin bulunmadığın zamanın merdivenlerini iniyor
kalbim
ve rastlıyor sana
Ovalarda ve sessizliğin ovalarında

Kapkaranlılık gece
Kapkaranlılık ve saydam
Fakat yüzün ötesinde donuk zamanın
Ve oturmuyorum sessizliğin bahçelerinde
Çünkü sen yoksun arasında bütün yoklukların. (23)

Sen yokken nasıl var edebilirsin artık kendini? Yapmaya çalıştığın gittiğin yola da ihanet. Hani sen değil miydin düzeni kurmaktan ve ondan sonra sanki herhangi bir arkadaşı çağırır gibi beni davet etmekten bahseden? Ben de bir bakacaktım ne yapabilirim diye. Beğenirsem kalırdım. O zaman bu ısrar neden? Say ki görmeden sevmedim ora-

ları. O kadar kuzeyde ve senin rüzgârında içim üşüdü. Kendi iklimimde donmayı yeğledim. Say ki beni hiç bilmedin çünkü zaten bilmemişsin.

Yıllarla değil anlarla yaşıyor insan, yaratma coşkusunu ve aşkı ayrı ayrı yitirdiğimde bir de sevdiklerim öldüğünde yaşlandım en çok. İşin tuhafı güzel buluyorlardı beni dışardan. İçim ve dışım arasında ikiye bölünmüş toprak gibi bir yarık oluştu, bilemediler.

Doğum günleri de onları benimle kutlayanlar olduğunda özeldi. İyi ki doğmuşsun da hayatıma girmişsin diyenlerle anlamlıydı. Şimdiyse hiç bilmeyenlerle katlanılır ancak. Bu gece kadehleri şerefime kaldırtacağım. En yakınlarımdan hiçbir şey istemeyen ben, tanımadıklarımın arasında alabildiğine özgürüm. Şimdi yedi düvele ilan etme zamanı, ben doğdum. Öldürdünüz ve hep yeniden doğdum. Bugün benim doğum günüm.

Güzелce bir yıkandı. Sonra da yemyeşil bir elbise geçirdi üzerine, bir de bordo şal. Sonra sallantılı uzun küpeler. Gözüne kalem çekti, gülümsedi daha da kocamanlaşan gözlerine. Sokaklara kavuşma zamanı gelmişti yine.

Eskiden evde bir başına ne çok zaman geçirdiğini düşündü kendisini taş yokuştan aşağı doğru bırakmışken. Son bir haftadır, işten izin alalı beri evde de duramaz olmuştu. Okunacaklar okunmuştur, belki tek bir şey daha yazılır, hepsi o kadar. Dört duvar arasında yapılacak başka iş kalmamıştı. Hep yürüyor, hiç gitmediği yerlerde rahat ediyordu, bir de vapurların açıklarında. Hatta tek katlıların açıklarında da değil, büyük vapurların en üst açığında, kaptan köşkünün yanında.

Yürüdü uzun süre. Rüzgârın, başıboşluğun tadını çıkarırdı. Bekleyen olmamasının kekre özgürlüğünü tattı, içi daha da bir uyuştı. Uyuşukluğun sonrasında eskisinden bin beter vuran acı dalgasını iyi biliyordu artık. Acının arifesinde, bir kez daha yenik düşme duygusuyla ür-

perdi. Canına katmadığı insanlar ve anısı olmayan mekânlar lazımdı hemen. Bara yöneldi.

Bar kalabalıklaşmış bile. İki gece boyunca aynı yere gelmen bile bir çevren olmasına yetiyor da artıyor. Yunus ve ekibi masalarına aldılar beni hemen. Tam da hayal ettiğim gibi, "Bugün benim doğum günüm," dedim pat diye. Masa bir anda hareketlendi. Kadehler şerefime kalktı ânında. Sahnedeki grup benim için özel bir şarkı söylemek istedi. Mor ve Ötesi'nden "Bir Derdim Var"ı istedim. Şarkılar anlatır sustuklarımızı.

*Bir derdim var artık tutamam içimde
Gitsem nereye kadar
Kalsam neye yarar
Hiç anlatamadım, hiç anlamadılar
Herkes neden düşman
Herkes neden düşman
Unuttuk hepsini, Nuh'un nefesini
Gelme yanıma sen başkasın ben başka
Bak bu son perde, oyun yok bundan sonra
Işık yok, hiçbir şey yok
Bir derdim var artık tutamam içimde*

Teslim etmek kendini sese, çığlığa, nefese... Hayata bir ilk çığlıkla başlıyoruz, günü geldiğinde de son bir nefesle, bir iç çekişle, yine sesle terk ediyoruz dünyayı. Ömür niyetine akan tüm o zaman boyunca da her şeyin en dolusunu sesle yaşıyoruz, sözle değil. İstirabın en dip noktasında, sevincin tüy hafifliğindeki doruğunda, heyecanın uçuşunda, umutsuzluğun kuytusunda, duyguların o en yalın, en çıplak, en coşkun dünyasında söze yer yok. Sözün âciz kaldığı noktalarda ses tercüman oluyor o saflığa, katışksızlığa. O yüzden zaten derdimi sözün sesi şiirler ile şarkılar anlatıyor ne

zamandır. Gerisinden umudu kestim. Yalnızca bir sestem, sessizlikten, bir gıdım nefesten ibaretim.

Hayatımın en yüksüz doğum günü. "İyi bari bir gün farkla da olsa yılbaşından yırtmışsın," dedi yabancılardan biri. "Düşünsene, yarın 31 Aralık'ta doğmuş olsan, yeni yıl ve doğum günü armağanlarını birlikte verecekler, fena kazıklanmış olacaktın..."

Bazen yabancı bir insan uyandırır gerçeklere. Benim takvimlerle epeydir işim yok ama şimdi yarın yılbaşı doğru ya desem, inanmazlar dalmış olabileceğime. Onların içinde böyle bir gedik yok. Aylar önceden biliyorlar 31 Aralık tarihinin hangi güne denk geleceğini, ne program yapacaklarını...

"Sahi ne yapıyorsun yarın? Buralardaysan birlikte takılırdık," diyor içlerinden biri. "Önce başka bir yerlere uğramam lazım, sonra gelirim," diyorum. Havam oluyor.

Ama işte benim yüksüzlüğüm bir yere kadar. Evliya değilim, bazen hortluyor eski zaman resimleri gözümün önünde. O gece de birini benzeteceğim tuttu sana. Bir an için göz göze gelince de nefesim kesildi. Önümdeki bardağı götürdüm ağızma. Yapabileceğim tek şeydi. Fazla çabuk içtim gözüm kararsın diye, unutayım tüm benzerlikleri, asılları ve suretleri diye. Yoksa biliyorum nasıl akıverdiğini bütün biriktirilmiş anların. İçince bulanıyor ortalık. Afalliyor anılar, kırırır vurup sönuveren bir dalgaya dönüşüyor.

Saatime baktığımı anımsıyorum. Akşamın dokuzunu gösteriyordu. Ortalık daha yeni yeni havaya girmiş masaların uğultusuyla kaplıydı. Çantam ve ben vardık. Bar iskemlesinin boyutlarını ölçüyordum kafamda, dünyada kaplamaya hakkım olan yüzölçümünün metrekaresini. Şöyle bir bakmalı demir kısmına tünediğim iskemlenin, yüksekliğine yandan yandan...

Tuhaf ama yeniden saate baktım. Her şeyden ve herkesten önce saate. Üçü gösteriyordu. Hangi üç. Dokuza göre

nereye oturacak bu üç. Bar iskemlesindeydim, oturduğum alanın yüzölçümüne bakıyordum. Dokuzdu.

Üçü gösteren saatime baka baka doğruldum. Meşin kanepeli bölüme yatırmışlar beni. Yüzölçümüm genişlemiş epey. Önümde bir masa. Çoktan bitmiş yemeklerin artıkları, bolca izmarit, bir o kadar da boş bardak. Müzik ağırlaşmış, aynı yerdeyim. Işığa bakmalı. Camın aksinde kabarmış saçlarımın arasından beyaz bir yüz yansıyor bana geri. Karanlık daha. Gecenin üçü. Barda gecenin üçü.

"Uyandın mı?" diye sordu benim yaşlarımdaki genç kadın. Tanımıyorum ama aynı zamanda birlikte az zamanda bir şeyler paylaşmışların yakınlığı var tavırlarında. Elini omzuma attı. "Ne oldu bana?" diye sordum. "Saat niye üç?" "Sarhoş oldun, sonra da kustun rahatladın. Hepsi bu, telaşlanma," dedi. Al yürüdü yanaklarıma.

Yüzün her şeyi olduğu gibi yansıtması ne kadar acıklı. Bazı zamanlarda özendiğim oldu maske suratlılara. Tüm ifadesini fondöten tabakasının ardında gizleyebilenlere. Hayat hiç dokunmuyor gibi onlara. Oysa benim yüzüme bakınca içini görürsünüz, solukluğunda şeffaflaşır. En beteri de, kızarabilen bir kadını. Rengim ele verir her şeyimi, utancımı, isyanımı, öfkemi. Al yürüdü işte yanaklarıma.

"Sen mi kusturdun beni?" dedim. Elimi tuttu. "Bak, belli ki bugün senin için zor bir gece. Sonra da atkısını sardı boynuma. Ben herhalde üşüyordum yine. "Uğur getirsin," dedi. Omzuna yaslandım biraz. "O küçük kafayı kendi omzuma ödünç alabilir miyim artık?" diye bir ses duydum. "Gel Yunus, arkadaşım sana emanet ama ona benim kadar iyi bakacaksın ona göre," dedi kız. Yunus'un gözleri sıcacıktı ve çok üzgün. Zaten üzüntü sıcaktır, kahır olduğunda soğur.

Yunus'a sarıldım. "Rezalet mi çıkardım?" diye sordum, çok uzun zaman sonra ilk kez gözlerimden yaş döküldü. Sımsıkı tutuyordu beni. "Hayır bir tanem. Kendin dı-

şında kimseye bir zararın dokunmadı, eğer merak ettiğin buyrsa. Biz sadece senin acı çekmene üzüldük, hepsi bu. Hadi gel, çıkalım buradan..." Beni bırakmadı, yanımdan ayrılmadı ve ben çok ağladım çünkü en sevdiklerim gitti hep yanımdan. Şu ya da bu şekilde, şu ya da bu sebeple. Ama gittiler. Kimsenin yanımda kalmayacağıyla terbiye edildim.

En büyük okul sendin, en acı müfredat... Kal yanımda demedin. İstediyin halde diyemedin. Kalacak bir yer yoktu. Boşluktu bizim adımız.

Ben kaldım, senin yanında değil kendimle baş başa kaldım. Odalarda kaldım, bu şehirde kaldım. Hep gittiler ben kaldım. Ben gittiğimde ne o odalar kalacak ne de bu şehir.

Birlikte bulunduğumuz bütün yerlerden ayrılırız, birbirimizden ayrılınca:

bir ay oturduğumuz, evleri isli,
o bakımsız civar semtinden, adlarını unuttuğumuz
gece kentlerinden ve ara sıra,
bin bir yıl uyumuşuz gibi bir duyguyla,
ögle sıcağında uyandığımız,
leş gibi kokan o Asya otellerinden

ve Atina ile Delfi arasındaki yol boyunca,
yaz geceleri kandillerin yandığı,
o küçük, çıkılması güç dağ kiliselerinden de

ayrılacağız, birbirimizden ayrılınca. (24)

Böyle doğdum işte bugün. "Bunlar en güzel yaşları," denilen bir zamanına ömrümün. Boyalarımдан eser yok. Saçlarımı iyice bir arkaya attım, topladım sıkıca. Yüzüm ve

*ben baş başayız. Kulağımda şaka gibi duran iddialı küpele-
rim. Çıkardım, tuvaletin aynasından aksime bakan o kıza,
kurtarıcıma verdim. Ancak bir dostun yapabileceğini sunan
el yabancı can yoldaşıma. Birbirimize adımızı bile sorma-
dık. Gerek yoktu. "Yunus'la git, huzur ver kendine," dedi.
Huzur, ne tuhaf kelime. Kelebek misali konmuşluğu olmuş-
tu ara ara üzerime. Küçük bir çocukken annemin bana o
çok sevdiğim kalemleri ve kokulu silgileri aldığı anlarda,
babamla çarşıya gittiğimiz pazar gezmelerinde, bitirdiğim
ödevlerin sonunda uzandığım yatakta, hoşnut kalarak ta-
mamladığım bir yazıda, sana her zerremle sarıldığımda...*

Kendime değil huzur, acı bile veremem artık ben.

31 Aralık Cuma

Bana kahvaltı ettirdi. Gidip duş almak, üstünü değiştirmek istersin. Sana şimdilik izin, ama bu gece benimle kal, ne olur dedi. Bu gece yılbaşı. Yıla nasıl girersen, öyle devam eder. Güldük. Yeniden gülmeyi öğretti bana. Yunus bir de o kız, esashi kız. Birbirimizden ayrılmadıklarımız çünkü hep ayrı kalarak yan yana vardıklarımız. Ne güzelmiş böyle insanların birbirine bir konması, bir uçması. Acı yok, anı yok, yalnızca yaşandığı anda biten anlar var, günübirlik. Biz ayrıldığımızda bir hayat olasılığından ayrıldık. Dünya fukaralaştı. Gittiğimiz yerler haritadan silindi. Kokular buharlaştı, renkler donuklaştı. Hava soğudu, hep ayaz oldu. Bedeli ödendi paylaşılmış her mutluluğun. Ayrıldığımızda bölüşülmüş iki yarım mutluluk değil, paylaşılammış bir keder kaldı. Mutluluk pay edilemiyormuş ayrılanların arasında. Bu gece yılbaşı. Başlanacak ne kaldıysa... Eve vardığında, alarm niyetine ayarlanmış radyodan ritmik bir dans müziği yayılıyordu loş odasına. Kimsesiz bir yerde makinelerin kendince çalışması hep ürpertirdi onu. Yine zangır zangır titredi. Duşun altına attı kendini, sıcacık suyu akıttı üzerinden. Saçları bedenine yapıştı. Çocukken o ıslak tutamlardan nasıl huylanıp yüzünde bir aralık

açtığını hatırladı. Kumaların olduğu, miş'li geçmiş zamanlardı, güzelim gümüş taslardan çocuk başına sular dökülür, o da her seferinde yüzünü açmak için küçük elleriyle saç tutamları arasında yeniden ve yeniden mücadeleye girişirdi. Başından aşağı özenle su dökenleri özledi.

"Ya işte böyle," diyerek çıktı banyodan. Kendi kendine konuşmak artık sıradanlaşmıştı. İlk kez üniversitede başlamıştı bu tek kişilik muhabbetlere. O zamana kadar telefonda saatler süren konuşmalar vardı lise arkadaşlarıyla. Ertesi gün yine saatlerini dip dibe geçirecekken bir de geceleri konuşacak, hele de gülüşecek ne bulurlardı o zamanlar acaba. Lise yıllarının büyüsüydü bu, bir tür kabile yaşamı. Sonradan koza yırtıldığında herkes silahını kuşanmış ve kendi savaşına girişmişti. Üniversite ya da erken atılmış iş hayatı, uyanışın diğer adıydı. Bir başınalığa, hırsa, çıkarlara, kör kuyulara.

Sorun da buradaydı işte. Fazla saf, fazla idealist kalmıştı üniversite yıllarında. Yalnızca kendini geliştirmenin derdinde olmuştu. Deli gibi kitap okuduğunu hatırlıyordu en çok. Kantinlerde, kendisinden farklı hayatlar sürenlerin, ülkenin dört bir yanından gelip adı yurt olan ama kendisi sürgünün ta kendisi olan o koşullarda kalanların izini sürmüştü. Gözlemlemişti hep, farkı iliklerinde duymuş ama kimseyi öteki saymamıştı. Büyüdüğünü, geliştiğini hissettiği yıllardı. Eskinin, vazgeçilmez bildiği pek çok şeyin elendiği, yerine kendi değerlerini oturttuğu zamanlar...

Yün bir kazak, kadife bir pantolon geçirdi üzerine. Süslenirdi eskiden özel gün diye. Bir tek kürkünü geçirdi üzerine. İki gündür hava kürklük hale gelmişti. Bu beyaz tüylü paltosunu çok severdi. Gerçek kürklerin o ağır ve kalıp gibi görünüşü yoktu üzerinde. Keyifle, çocuksu bir hafiflikle uçuşurdu tüyler. "Meleğim," derdi sevdiği adam, bunu her giydiğinde...

Sunucu kız, suni olduğu her halinden belli, enerjik ile isterik arasında gidip gelen bir sesle bağrındı: “Bugün önce bu hareketli parçalarla iyice bir kurtlarımızı döküp sonra da en romantik aşk şarkılarına yumuşak iniş yapacağız. İtiraz istemem, ne de olsa 31 Aralık...”

Zaman kavramının nasıl bu denli boyutlarından bağımsızlaştığına şaşıp kalıyordu. 31 Aralık Cuma... Bir hafta olmuş patronuyla konuşalı, yıllar geçmiş gibi bile değil. Başka bir boyut, bir daha asla dahil olamayacağı. Kim bilir belki de hissettiler o kopuşu. Önce patronu, sonra diğerleri aradı işyerinden. Nedense içlerini rahatlatmak istedi. Onların bir suçu yoktu ki. Şakalaştı, iyice bir dindiğini söyledi. Hayır, akşamüstü partisine gelmeyecekti. Başka bir program için sözü vardı. Manidar gülüşler geldi karşı taraftaki herhangi bir iş arkadaşından. “Hayatının kaçamağını yaptın şekerim. Sevgilinin tadını çıkar.” Olur, dedi soğukkanlılıkla. Hayattan müsaade isteme noktasına geldiğini nereden bileceklerdi.

İki ayrı paket hazırladı özenle. Birinde geniş bir şal, öbüründe de atkı vardı. Her ikisinin üzerine de “Sana” yazdı elyazısıyla. Paketleri çantasına attığı gibi de yola koyuldu. Vapur onu bekliyordu o her zamanki vakur edasıyla.

Ekledim ben tattığım her şeyi denizlere
Bildğim ne varsa onlar da hep denizlerden.
Sen de bir deniz gibi yerleştir onu istersen
Sevdayı
Ve köpüklendir
Ve yaşlandır ki işte kederi anlamasın
Ama dur, her deniz yaşlıdır zaten
Öğrenmez ama öğretir mutluluğu
Bizim sevdamız da öyledir, iyi şiirler gibi
Biraz da herkes içindir.

Ve gelinciğin ikinci tadına benzemeli
Var eden kendini birincisinden
Yani bir sevdayı sevgiye dönüştüren. (25)

Denize anlattım her şeyi. Sevgimizin çoğaltıcı günlerinde de yalnızlığımın eksiltici dönemlerinde de o benim tek sırdaşımdı. Yazamadıklarımı ona haykırdım. Köpürdü dalga dalga. Fırtına çıktı sandılar.

Şu vapurları da yurt bildim öteden beri kendime. Şehir hatları vapurları da benim gibi zamansız. Deniz otobüsleri çıktı, daha hızlı, daha modern. Ama pek bir uçak mekanikliğinde içersi, denize dair hiçbir şey hissedemiyorsunuz deniz otobüsüne bindiğinizde. Denize otobüs yakışmıyor da ondan. O yüzden de ben ve benim gibiler için vapurlar vazgeçilmez kaldı.

Üst kat pencerelerine fistolu koyu mavi perdeler dikmişler. Konar göçer bir ev burası. Herkesin hayalindeki ve gerçeğe tekabül etmeyen, deniz manzaralı salon salomanje bir ev... "Can yelekleri tavanda" yazıyor duvarda. Can yelekleri tavanda, deli gömlekleri sandıkta diye gülüyorum.

Sana koşuyorum bir vapurun içinden
Ölmek, delirmemek için...
Yaşamak; bütün âdetlerden uzak
Yaşamak... (26)

Öyle vapurlar da vardı beni sana getiren. Sevişmek vapurda başlardı, bilir misin? Bir anda şakacı bir rüzgâr teninin kokusunu getirirdi burnuma. O zaman da hep açıkta otururdum, aşktandı her şey, içerlere sığmazdım. Ürperirdim kokunla. Beklendiğimi, özlendiğimi hissedirdim her zerremde. Elimde sıcak poğaçalar ve türlü çeşit kahvaltılıklerle gelirdim de poşetler bir köşeye atılırdı. Çok sonra kurabilirdik soframızı, yüzümüzde taze paylaşılmış enfes bir sırrın gülümseyişi olurdu. Sarılırdık...

Yaşamak... Senden kaçtım şimdi bir vapurun içinde. Ölmemek, delirmemek için... Bugün iki katında da güvertesi olan haşmetli vapurlardan biri gelsin istedim kendime hediye niyetine. Ya Prof. Aykut Barka ya Barış Manço... Bazı ölüleri vapur yapıyorlar. Güzel bir mukadderat. Her vapurseverin böyle bir ölümsüzlük şansı olmuyor.

Bugünkü Aykut Barka. En üste tırmanıp kenara oturdum. Kuşbakışı izliyor insan şehri buradan. Martılar daha bir yakından uçuyor. Gökyüzü ötelerde değil, yanı başımda. Demli çaya iki şeker. Bir de sigara. Daha başka isteyecek bir şeyim kalmadı. İstedğim, isteyip de yapabildiğim bu tek şeyin, vapurlarda açıkta oturmanın bedelini bütün kışı hasta geçirerek ödedim ama kabullendim kolaylıkla. Biraz selpak, bolca sıcak içecek, aspirin-vitamin kokteyli. Baş ağrısı, tuhaf bir ağırlık hissi ve kavrulan dudaklar. Senin eksikliğinden, yazamamaktan, nefes alamamaktan, yalandan, rüyadan değil nezleden, ateşten kavrulan dudaklar. Daha dayanılır, daha katlanılır böylesi.

Vapur Haydarpaşa'nın açıklarından geçerken fark ettim ilk önce o yazıtı. Tuhaf isimli, kiremit rengi ve çivit mavisi metalik boyalı koca yük gemilerinin ve dizi dizi kargoların en ucunda, Haydarpaşa'nın bitip de denizin başladığı noktada, suya doğru inen iki taş basamağın dibinde mavi boyayla GÜLÜM yazıyor. Çay bardağımı bu yürekli âşığın şerefine kaldırdım.

Senin bu ellerinde ne var bilmiyorum göğre bakalım
Tuttukça güçleniyorum kalabalık oluyorum
Bu senin eski zaman gözlerin yalnız gibi ağaçlar gibi
Sularım ısınsın diye bakıyorum ısınıyor
Seni aldım bu sunturlu yere getirdim
Sayısız penceren vardı bir bir kapattım
Bana dönesin diye bir bir kapattım
Şimdi otobüs gelir biner gideriz

Dönmeyeceğimiz bir yer beğen başka türlü sü güç
Bir ellerin bir ellerim yeter belliyelim yetsin
Seni aldım bana ayırdım durma kendini hatırlat
Durma kendini hatırlat
Durma göge bakalım (27)

En çok göge bakmayı seviyorum. Göğü, denizden bile daha çok seviyorum. Hare hare parıldıyor bulutlar. Işık çiseliyor sonra da yağmur başlıyor. Üstelik saçaklarda kuşlar var, alçaktan uçan uçaklar da. Ben varım, bir de o. Tenin hükmünde yiz daha. Birbirimize bakamayacak denli yakınız, bir'in ta kendisi. Durmuyoruz hiç o zamanlar. Gün bir başka akışta, bir başka kıvamda. Dilin pası, gözün pusu siliniyor her seferinde. Sanki başka bir kadına bakar gibi izliyorum aynadaki o aksi. Gözüme yıldızlar inmiş gündüz vakti. Bir de tatlı pembe olmuş yanaklarım, o sıkıntının al basmalarından farklı, gonca gül pembesi. Sanki herkes fark ediyor bendeki hali. Ben söylemedikçe daha bir belli oluyor; öyle şifalı yaşıyorum işte tenini.

Hem öpüştükçe lezzeti artıyor her şeyin. İçilen çayın, kemirilen simidin. Paylaşılan tavuk kanadının, kaşıklanan çorbanın. Hava daha bir derinlerine işliyor sanki ciğerde. Çünkü soluk soluğa kalmışız. Yine de durmuyoruz hiç o zamanlar. Birbirimizin umudu olmuşuz. O kadar ki yeniden bir şeyler yazmaya başlamışım, içimden taşmış hayat. Paylaşmak istemişim. Kitap yazmak istemişim. Çocuk doğurmak istemişim.

Şimdi göge bakınca her şeyi olduğu haliyle görüyorum. Üç-beş bulut, biraz güneş. Hepsi bu.

ben orada oralı gibi kaldım
dere otları ve uzun arklar boyunca
bir suskunluğu aktım eylül suları
kaçıp kurtulsam dedim vakitler çok yaralı

gide gide bir yol yapana vardım
bozuk bir lehçeyle onu sevişim
yürüdü meşelerin altında dalgın
kaçıp kurtulsam dedim güz esrimeden
sarası tutmadan incecik yaprakların

aşk alıkoyar ya alınıp kaldım
kaldım ve mizaçlar aradım aşka
narın çekirdeğinden incirin sütüne dek
yerliyle yabanın farkına vardım
anladım saçları rahvan bir şarkı
ve okşadıkça
ağaracak dizlerimin üstünde
dağların gecesinden kara sicili
ah! Gülleri kaçıssız bırakan elleriyle
çaldı tenimdeki berrak maviyi
derisi yüzülmüş bir deniz gibi kaldım... (28)

*Vapurdaki satıcı bir kalem fiyatına sığanları sayıyor
ardı ardına. 2 milyon verdiniz bitti mi, bitmedi. 0.7 uçlu
kalem bedava, üzeri sevimli çizgi film kahramanlarıyla
kaplı. Hepsi bu kadar mı? Şöyle 12'lik keçeli boya seti de
bedava. Çocuklarınız sevin sin diye...*

*Ya da şu bıçak seti. Bir ekmek bıçağı, yanında şöyle
bir balık bıçağı, üstüne bir de meyve bıçağı. Hayır bitmedi
bir de makas, tavuğu kesmek için sayın yolcular. Ve son
olarak da ağabeylerime şöyle bir promosyonundan jilet seti...
Hepsi hâlâ aynı fiyata...*

*Sayıp döküyor adam bıçak setinin marifetlerini. Her
şey hep aynı fiyata birbirinin peşi sıra geliyor. Acıların da
bu seyyar setler misali set halinde geldiğini düşündüm hep.
İrili ufaklı ama hep ve ille arka arkaya. Bitti mi, bitmedi.
Al sana bir tane daha.*

Oysa mutluluk öyle mi, tek kerelik gelir, uçucu bir koku gibi. Şöyle bir burnunuza çalınır; içinize ancak çekmişsiniz ki, yok olmuş.

Seni bir gün en yakının ele verirse eğer,
öğren susmasını ve ağlamamasını.
bir kavanozun içinde mavi bir gül
yetiştir her gün daha çok yaşayan.
bir masalın ağzını kapat ve yat
geniş odalarda. Bir oksijen çadırında.

ona kötü bir şey olsun istedim.
bana âşık olsun istedim. (29)

Güzel şeylerin sürekli olması gerektiği inancı nereden gelir acaba? Acılar çabucak geçecek de mutluluklar sürececek...Öyle olmuyor. Taze bir çiçeğin kokusu kadar uçucu şu mutluluk dediğin. Hani neredeyse kaybettiğinde idrak ediyorsun varlığını. Bir de, mutluluğun karşıtı mutsuzluk değil, kahr. Bedelini ödüyorsun uçmanın, sürüne sürüne. Kötü bir şey olsun istedim. Mutlu olalım istedim. Mutlu olmak iş değilmiş, tehlikeli olduk biz. Korkamadım ama cesaretimden değil. Kaçınılmazdı sanki yaşanacaklar. Zaten cesur olmak ne bilmiyorum. Bence cesaret, bütün korkuları korkup tüketmekten geçer, korkmamaktan değil. Hem korktuğum şeylerin başıma gelmesinde teselli veren bir nokta var: korkacak bir şey kalmıyor sonunda.

Kim bilir bu masallaryüzünden oldu belki de. Gerçekler masal tadında olmayınca dünyayı sihirli bir yere dönüştürmek üzere aşka sığındık. Ama aşk da gece yarısı on ikide balkabağına dönüşen şu görkemli at arabası gibiymiş. Dımdızlak kaldık sabaha karşı...

Vapurdan inince bir an öylece bakındı etrafına. Bir hedefe doğru yürümüyordu artık, nereye gitmesi gerekti-

ğini orayı görünce anlıyordu. Kalbinin çarpıntısından. Hayvanlar misali teslim olmuştu sezgilerine. Planla, programla hiç işi yoktu artık. Yine öyle oldu. Büyük hastane binasını görünce, buraya gelmesi gerektiğini anladı. İçeri girdi hızlı adımlarla. O bildik koku. İlaç ve hijyenik temizliğin soğuk kokusu. Yalnızca gerekli olan şeylerin yer aldığı ve yerlerin fazlasıyla parladığı koca bir alan. Plastik kantin bardakları ve ilk buldukları açıklıkta sigaraya sarılan donuk ifadeli insanlar. Hep bir anons sesi. Bir tek çocukların çocuk kalabildiği upuzun koridorlar. Kollarını kavuşturdu bir an ve bekleyenlere doğru bakındı. Tanıdık birini arar gibi. Sonra bir koltuğa yığılmış, kendi kendine öne arkaya sallanan o kadını gördü. Tanıdığını bulmuş oldu.

Kadının öyle başını kaldırıp da bakacağı yoktu da fazlaca dibine sokulmuş birinin tedirginliğiyle doğruldu. Göz göze geldiler. “Özür dilerim, rahatsız ettim ama yılbaşı gününde bir yabancıyla dertleşmek daha kolay olur diye düşündüm,” dedi bir solukta. Kadın tuhaf gözlerle bakıyordu kendisine. Kavuşturduğu kollarını bırakıp gözlerini kendi parmaklarına dikti. “Yanına gitmeyi isteyeceğim bir yakınım yok bugün. Ben de tanımadığım bir yabancıya iyi gelmek istedim. Düşündüm ki böyle bir günde hastanede yakını olanların konuşmaya ihtiyacı olur.” Gözlerini parmaklarından karşısındaki kadının gözlerine çevirdi yeniden. Mosmordu gözlerinin altı yabancı kadının. Kim bilir kaç uykusuz gecenin artığıydı. “Ve bazen,” dedi, “bir yabancıyla konuşmak çok daha kolaydır.”

Kadın donakalmıştı sanki eline uzandı. “Gerçek mi-sin?” diye sordu kısık bir sesle, “Yoksa aklımı tamamen kaçırdım da hayal mi görüyorum artık?” Gülümsedi, “Gerçeğim, belki tuhafım ama gerçeğim.” Sanki gitmesinden, kaybolmasından korkarcasına yanına çekti telaşla. “Kocam acilde,” dedi, “trafik kazası. En son pencereden el salladım ona köşe başında. Ayaktaydı, sevdiğim

adamdı." Bardağı kenardaki sehpayaya bıraktı. Aslında hırsla bırakmıştı ama cam değil ki bardak şöyle bir şangırdasın. Plastik bardak darbenin etkisiyle büzüştü, büzüştüğüyle kaldı. "Bir daha onu sevdiğim haliyle göremeyeceğim. Gidecek..." dedi, yine sallanmaya başladı.

Elini tuttum, durdu o zaman. "Acı senin, yalnızca senin. Kasma kendini. Ne derlerse desinler yaşa, içinden çıkar onu," dedim. Ağlamaya başladı. "Kimse anlamıyor. 'Çocuğun var, güçlü olmalısın,' deyip duruyorlar, çok korkuyorum ben," dedi. Elini iyice sıktım avucumda. "Korkacak bir şey kalmadı ki. Bak burada duran, onu bekleyen sensin. Kimin sana verebilecek öğüdü kalmış. Sen cesaretin ta kendisisin," dedim.

Gözünde yaşlarla gülümsedi. "Ne zamandır kimselerden iyi bir şeyler işittiğim yok, sağ olasın," dedi. Sonra gözümlün ta içine, kalbime baktı, "Onun için dua eder misin?" dedi. Edeceğimi söylediğim anda öyle bir nefes aldı ki, içim ezildi. Edeceğim duanın birisi için önemli olması ne demek bilemezdi elbet. Bana ne büyük bir hediye vermiş olduğunu da. Çantamdan paketi çıkardım. Şaşırdı eline tutuşturunca. Bana mı diyebildi, üzerinde yazıyor ya sana diye, dedim. Güldük çocuklar gibi. Heyecanla yırttı kâğıtları. "Allahım ne kadar güzel," dedi, rengârenk şalı üzerine geçirdi. "Hadi yanına git, o da hissetsin güzelliğini," dedim. Sarıldı sımsıkı bana. "Telefonunu verir misin, ararım seni arada," dedi. Verdim. En son gördüğüm, şalının püskülleri ni savura savura yoğun bakım odasına giden güzel bir kadındı...

Anılar bitti artık, anımsamak istemiyorum;
Belleğimi ölüm almış,
Yaşamın sonu yok. Bütün günler
Bizim. Vakit geçti diyerek sen de
Bırakacaksın beni, durunca devinim.

Burada kanalın üstünde yükselerek
Salıncakla çocuklar gibi, suya
Bakıyoruz, kararan
Yeşilindeki ilk dallara.
Bıçak değil avcunda gizlediği
Sessizce yaklaşan adamın
Tek bir ıtır çiçeği (30)

Ne tuhaf değil mi, o kadına belleğini geri verdim. Kaçtığım tek şeyi. Sen ölüm döşeğinde olduğunda haberin gelecek bana. Genciz diye düşünmüyoruz, oysa bak işte hayat böyle bir şey. Hep düşünülmeyenleri en beklenmedik zamanlarda başa getiren. Ruhum duyacak sana olanları, sonra bekleyeceğim ki kulağımla da işiteyim tasdik edeyim için için bildiğim bir gerçeği. Birlikte yaşlanmamıza izin vermedin ki.

Alt kata indiğinde hastane kapısının önüne yanaşan arabaya takıldı gözü. Arka kapıyı açan adamın yüzündeki telaşlı ifade ve uzandığı kişiye gösterdiği şefkat... "Aman yavaş bir tanem, hiç acele etme. Bak geldik işte." Sonra onu gördü, onu değil karnını, hayatla dolu o en güzel şişkinliği gördü. Beyni uğuldadı bir an, gafil avlanmıştı. Hamile kadın elini bel çukuruna koydu ve basamağa yöneldi. Yok olmak istedi, hamile kadınların çok uzağında kalmak, bebekleri hiç görmemek istedi. Ama kilitlenmişti bir kez. Bakışları ve tek mil varlığı sabitlenmişti, kıpırdayamıyordu. Ağır çekimdeymiş gibi kadının basamağa takıldığını, tökezlediğini gördü. "Bebeeeeeeeeeğim!" diye bir çığlık kâinatta yankılandığında o da kendini kadına doğru atmıştı.

Üzerime düştü yumuşakça. Hâlâ bebeğim diye inliyordu. Kocası geldi yanıma. "Allah senden razı olsun bacım," dedi. Ağlaştılar karşımda. Son korkum da böylece un ufak oldu işte. Kadın bana dualar okurken, ismimi sorar-

ken, "Kız bekliyorum, senin ismini vereceğim," derken. Benim ismimde bir kız... Hayat çemberi kendi kendini tamamladı o an. Elimi karnına koydum. "Bebeğim olsun istedim, olmadı. Ben de şiir yazdım. Onu okuyabilir miyim kızına," dedim. Gülümsedi, annelik güzelliğiyle. "Hele oku da o da senin gibi akıllı, iyi insan evladı olsun," dedi. Gözlerimi kapattım.

İçimdesin kimselerin
olmadığı kadar
en taşınası yük
Doğmadan tamamladın beni
en vazgeçilmez bütünlük
Sen ömrümde
en uzun sözcük,

Bebeğim.

Nasıl okuyabildim o şiiri hâlâ aklım almıyor. Oldu bitti çekinirim yazdıklarımı okumaktan. Ama öyle doğaldı ki o kadının karnına elimi dayamak ve bırakmak sözleri, bırakmak kendimi... Yıkanmak, arınmak gibi. Elime geldi hareketi bebeğin. Sanki elimden bir sıcaklık geçti henüz görünür kılınmamış varlığına. Ya da ben öyle inanmak istedim. Tek bildiğim annesinin çok rahatlamış olduğuydu. Belki yeni yılı bulur dedi doktorlar. O bir yılbaşı hediyesi olacaktı, adımı taşıyan bir insan yavrusu, bir can. En son annesini yatağında uzanmış elimi tutarken biliyorum. Huzurla gülümsedi bana, "Gönlünün istekleri gerçek olsun," dedi.

Dışarı attım kendimi. Ve ancak o zaman fark ettim ne kadar uzun zamandır içerde olduğumu. Kış akşamının alacası inmiş bile kentin üzerine. Bense yorgunum çok sadece.

Geriyeye kaldı tek bir paket, yüreğinden gelen son bir hediye. Hastanenin köşesinde ellerini ovuşturan simitçi oğlanı görünce ikinci paketin sahibini de bulduğunu anladı. Böyle akmalıydı işte hayat, su gibi berrak ve şırıl şırıl... "Buyur abla," diyen oğlanın eline sıkıştırdı paketi. "Sen buyur," dedi. Çocuk bir an bakakaldı, sanki soru sorarsa paketi elinden alacaklarmış gibi hışımla yırttı kâğıdı. Atkıya bakakaldı. "Benim mi?" diyebilirdi korkuyla, "Senin," oldu yanıtı. Hemen boynuna doladı. "Sağ ol abla, daha bana kimse yılbaşı hediyesi almamış bugüne kadar," dedi, usul usul atkının tüylerini okşadı. "Ama bi çayımı içicen..." Gülümsedi, olur dedi. Yeni yılın şerefine simitçi oğlanla ince belli bardaktaki demli çaylarını tokuşturdular. Şehrin ışıklarına baktılar bir yandan da kendi dünyalarından. Ardından el salladı oğlan, sokağın köşesine kadar.

Görevini tamamlamış olanların rahatlığı sindi üzerime. Artık bara gidebilirdim. Tam o izbe sokağın köşesinde saç sakalı birbirine karışmış bir adama rastladım. İnce kemikli bir adamdı. Bir zamanlar zarif bir beyefendiyken sokaklarda yata kalka kurumuş cinsinden. Çene kemikleri birbirine çarptıyordu. Ne yaptığımı bile anlamadan kürkü mü omuzlarına bıraktım. Uzun parmaklarıyla üzerindeki ni şöyle bir yokladı ve bana baktı. Cam mavisi gözler. Kim bilir kimlerin gönlünü çalmış. Birden çocuk gibi zıpladı, kürkü giyindi. "Rus çarı gibi oldum, sağ olasın kızım," dedi. Güldük bir an keyifle. Sonra aklına çok önemli bir şey gelmiş gibi, "Dur!" diye bağırды. Pantolonunun ceplerini karıştırırken bir yandan da nerede bu diye kendi kendine söyleniyordu. Yüzü ısıyınca aradığını bulduğunu anladım. Üzerinde ince işler olan madalyonlu bir kolye tutuyordu elinde. Okşar gibi açtı madalyonu. Bak dedi bu Kevser, hanımım. Bu da ben, Reşit. Beni, sokağı, üzerindeki kürkü, önündeki şarap şişelerini, her şeyi unutmuştu o an. Yalnızca o ma-

dalyondan ibaretti. "Güzel günlerimiz vardı," dedi eşinin bambaşka bir dünyada kalmış yüzünü okşarken. "Keyifli sofralarımız ve hatta mutlu dertlerimiz..."

Mutlu dertler sözü içimi deşti birden. Ne büyük bir serveti olduğunu düşündüm, dertlerin bile mutlu olduğu bir zamanlar dünyasında. Dertleri paylaşmışlar, çözdükçe de çözmedikçe de daha bir bereketlenmişti haneleri.

"Alamam bu çok değerli sizin için," dedim. "Daha iyi ya kızım. Eninde sonunda çalacaklar onu benden sokaklarda. Ben bunu satamam, elim varmaz. Benden hatıra olsun," dedi. Boynumdan geçirdi. Bir an birbirimizin elini tuttuk.

Yunus beni bekliyordu içerde. Sarıldı, sarıldığı anda da kürkümün olmadığını fark etti ve o tuhaf madalyonu. "Böyle çıkmadın değil mi sokağa?" diye sordu endişeyle. "Kürke benden daha çok ihtiyacı olan biri vardı," dedim. Gülümsemi bir an. "Sen nesli tükenen bir cinssin," dedi burnumu severken. "Al bakalım bari bunu giy." Koca paltosunu bana giydirdi. Çocuk gibi de kolları kıvrıp ayarladı. Ağzımı açmaya davrandım. Parmağını götürdü dudağıma. "İtiraz yok küçükhanım, ben yakında oturuyorum. Gecenin sonunda tutturacaksın eve döneyim diye. Bari donma. Sen bana yeni yılda da lazımsın..."

Birine lazım olmak... Ne garip bir duygu.

Annen ile baban mı diye sordu Yunus. Bir nevi dedim. O da daha üstelemedi. Anlatılmaz ki hayat, kalkar senaryo derler. Oysa benim kalemimin böylesi bir cüreti yok, uydurma demelerinden korkarım. Zorlama, hayatın gerçeklerine tekabül etmiyor demelerinden. Ama benim hayatımın gerçekleri bunlar işte yılbaşı günüyle. Bundan daha gerçek olmadım ben. Gerçek başlayınca bütün yalanlar kırmızıya kesti utançtan.

Gözlerim birer çocuktuk çünkü
yüreğim
bir
düşme
daha
deli gömleğimde

Ama gözlerim uzun pantolon giyiyor bugün
ayak sesleri dilenen sokağa bakıyorum (31)

Diyeceğimi dedim, edeceğimi ettim. Delirdim akıllıların gözündeki. Artık yalnızca dünyayı seyreylemek istiyorum. Yaşamak denen eylemi daha kolay halledebilenlerin, hiç tökezlemeden, düşmeden ilerleyebilenlerin dünyasını seyreylemek istiyorum, ebedî bir ruh gibi. Demesinler artık, "Ne iyisin," demesinler. "Senin gibi insanlar kaldı mı," demesinler. Beni benim ait olduğum dünyaya götürsünler sevabına. Beni bağrına basanların bağrında kalacağım bir dünyaya. Yüreğimden geçenlerin önemli sayıldığı, yazdıklarımın, konuştuklarımın karşımdakine ulaştığı ve o karşımdakinin artık yanımdakine dönüştüğü bir dünyaya.

(...)

nurdu tertemiz duygulara açılmış kalbi
özgürlük kadar güzel ve sonsuz
tertemiz duyguları merak mı ettiniz
başka bir şiirimde anlatırım
gençliğimin en güzel günleri bitti
yorgunluğum da yeni başladı üstelik
ben bu hayattan çok çabuk bıkarım (32)

Birileri sürekli kadeh tokuşturuyordu. Sirtında Yunus'un eli vardı. Müzik artık yalnızca bir uğultu ve pesten gümbürdeyen ritimden ibaretti. Kadınların makyajı-

na, yırtmaçlarına, göğüs dekoltelere, tabaklarda birbirine karışan mezelere, zeytinyağlı dolmanın, Rus salatasının içinde dönüştüğü beyazlı yeşilli bulamaca, örtülere damlayan soslara ve üzerine düşen küllere baktı. Ertesi günün izleri usul usul belli ediyordu şimdiden kendini. Sigara ve içki kokacaktı burası yarın. Ne kadar havalandırılsa da bir parça iz kalacaktı bu birikmiş efkâr gecelerinden. Sigara yanığı ve kül grisi olacaktı bir yerlerde. Sandalyelerin üzerinde, kendini kaybedip de dansa fırlayanların koca ayak izleri. Ertesi gün, 1 Ocak sabahıyla buraları silip süpürecek olanları düşündü. Buralarda eğlenmeyenler temizleyecekti ortalığı. Aynı şehrin çok uzak köşelerinden geleceklerdi muhtemelen. Akşam geç vakit evde bir çay koymuşken anlatacaklardı birbirlerine buldukları manzarayı...

Saçının çekildiğini hissedince acıyla o âna, 31 Aralık gecesine geri döndü. Arkasındaki kadının gece çantasına takılmıştı saçı, çekti kurtardı. Bir an göz göze geldiler kadınla. Usta işi bir makyaj vardı yüzünde, çok da şık bir kıyafet giymişti. “Çok özür dilerim, canınız yandı mı?” diye sordu. Elini omzuna koymuştu. “Hayır, sorun yok,” dedi. Kadın dikkatlice yüzüne bakıyordu ama rahatsız olmadı o bakışlardan. Kalemelerin, farların, rimellerin arasında o gözde bir ışık belirdi. “Ne kadar güzelsin, ne kadar da genç,” dedi kadın sevgiyle, yüzünü sevdi bir an.

“Daha ne kadar burada dikileceğiz?” diye asabi bir ses duyuldu birden. Kadın yerinden sıçradı. Genç bir delikanlı tepelerine dikilmişti. “Özür dilerim hayatım, sıkıldıysan başka bir yere gidelim hemen,” dedi kadın telaşla. Delikanlı yüzünü buruşturdu, kadının kolunu ittiği gibi dışarı fırladı.

Kadın arkasından koşturmaya davranırken bir an için uzandım elini tuttum. “Sen de çok güzelsin,” diye fısıldadım ona. Gözleri kocamanlaştı, en son ne zaman duy-

muştı bu sözü kim bilir. "Seni sevenlerin yanında bu güzelliğini hissedebilmen gerekir," dedim. Vücudu kapıya doğru yaptığı hamlede kasılı kaldı. Önünden çekildim ama gidemedi. Başını eğdi, "Haklısın," dedi. Gözünde yaş birikmişti ama gülümsüyordu da ve her ikisinde de ağlarken de gülerken de öyle içtendi ki o an, gerçekten güzelliğin ta kendisiydi. "Ben bara gidip şerefime bir içki ısmarlayayım en iyisi," dedi. "Buralardasın değil mi?" Başımı salladım. Kırk yıllık tanıdığım gibi elimi tuttu uzun uzun. "Teşekkür ederim," dedi, "yeni yıla seninle girmek varmış..."

İnsan, insan insan... Kalabalık, çoğul yalnızlık hali hepimizin. Çok ısındı içersi. Nefes, ter, ten. Balonlar büzüşmeye başladı sıcaktan ama konfetiler hâlâ parlak. Bir avuç gümüş rengi konfeti alıp başımdan aşağı bıraktım. Çocukluğumdan beri yaparım bunu. Yunus'la göz göze geldik o an. Gülümsedi Yunus sıcacık ve öptü dudaklarımdan. Yeni yıla girdik...

Sana büyük bir sır söyleyeceğim
Zaman sensin
Zaman kadındır İster ki
Hep okşansın diz çökülsün hep
Dökülmesi gereken bir giysi gibi ayaklarına
Bir taranmış
Bir upuzun saç gibi zaman
Solugun buğulandırıp sildiği ayna gibi. (33)

Akşamları çözerlerdi saçlarını. Gün boyu iki yanlarından sarkardı iki upuzun örgü. Küçük Ev'i okudun mu? Okuman yetmez, kaç kez okudun. Giderek daha azalıyor onu okuyanlar; çünkü anlatılan hikâyeye zorluyor artık, o kadar yokluk içinde mutlu olabilen insanları gözünde kolay kolay canlandıramıyor kimse. Dizisi de vardı hem bir zamanlar. Hani bütün kızlar büyüklük sırasına göre çayır

çimenin arasından koşarak belirir ve hepsinin de o upuzun saçları dalgalanırdı. Yoksunluğu yoksulluk gibi hissetmeye terbiye ederdi o dizi insanı. Beyaz şeker alınamadığında kahverengisi ile yetinmeyi. Elde dikilmiş bez bebeği hazine bilmeyi. Henüz buralarda da her şeyin tüketilmediği zamanlardı. Çocukların kaybolan kırmızı kalemeleri için ağladığı, anneannelerin yama yaptığı. Siyah-beyaz yayının bile sınırlı olduğu o günlerde sanki hayat bu küçük evden ibaretti. Dışarıda ne olursa olsun içerde her zaman teselli bulunabilen. Falan filan. Yalan.

Ama güzel bir yalandı, yalanın onurlusu mu olur diyeceksin belki ama kırk tane gerçekten daha temiz bir yalandı. Bir umuttu, bir dilek. Böyle kalsın, hep böyle sıcak, korunaklı, insanca. Biz yeneriz çekirge saldırısını da yangını da. Tek bir gülümseyişle. Bu israf kalabalığının içinden kim sever artık Küçük Ev'i. Kim anımsar şükretmeyi, azın çokluğunu fark etmeyi, kadir kıymet bilmeyi.

Ben işte bunları kimselere anlatamıyorum. O yüzden hiçbir yerde duramıyorum. Hep gidelim diyorum, ayağa kalkıyorum. Ben sokaklarda yürüdükçe daha da uzaklaşıyor küçük ev.

bundan başka bir şey değildi aşkımız
gider, dönerdi gene ve bize
gözleri kapalı, uzak, çok uzak
mermerleşmiş bir gülümseme getirirdi
yitik sabahın otunda
garip bir deniz kabuğu
ruhumuzun inatla açıklamaya çalıştığı.

bundan başka bir şey değildi aşkımız:
sessizce yoklardı çevremizde ne varsa,
açıklamak için ölmek istemeyişimizi
bunca coşkuyla.

ve tutunduysak başkalarının bellerine,
vargücümüzle sarıldıysak boyunlarına,
soluğumuz karıştıysa
bir başkasının soluğuna,
ve yumduysak gözlerimizi, bundan başka
bir şey değildi,
bu derin acıydı, yalnız, tutunabileceğimiz
kaçışımızda (34)

Uzaktakileri anıyorum. Garip bir kader, canımın parçalarını alıp uzaklara savurmuşlar. Kendimi bildim bileli hep birilerini özlerim. Parazitli, kesik, yankılı telefon konuşmaları, hep geç kalan mektuplar, derdini anlatamadığın mesajlar... En kötüsü alışmak, özlemin önceleri kesif, sonraları uyuşturucu acısını kanıksamak.

Canımın parçaları. Bazılarınız en zorundan bulunmuş o yüzden de en uzağa gitmesi sanki farz olmuş dostlarısınız. Yaz güneşi sızdırarak yakar, kış ayazı sızdırarak dondurur. Mutluluklarımız, hüznlerimiz birbirini gecikmeli bulur. Meğer aynı zaman diliminde aynı yerde olmak, yolları gönölünce kesiştirmek ne büyük nimetmiş.

Yıllardır sizin yerinize bu şehre göz kulak olurum da kendimi sahipsiz sokak iti gibi hissettiğim çoktur. Ortamdan ikiye bölünür, her şeyi sizin için de yaşarım. Saat farklarını hesaplayıp sizin o cehennemde bucağında tam da o anda neler yaptığınızı kestirmeye çalışırım.

Canımın parçaları. Bazılarınız zamansız ölenlersiniz. Beni ya hiç tanımadınız ya da eksik bıraktınız. Oysa daha beni gezdirecektiniz, büyüdüğümü, neye dönüştüğümü görecektiniz. Siyah-beyaz fotoğraflarla rüyalarda kaldınız. Bir de anlatıp durduğumuz hatıralarda ve ettiğimiz dualarda.

Canımın parçaları. Bazılarınız hâlâ hiç tanımadıklarınız. Şu dünyanın bir yerlerinde birbirimizi bilmeden yaşar dururuz. Oysa gönüllerimiz nasıl da bir. Ömür boyu

*biriktirdiklerimizi paylaşmaya kalksak sanki bundan son-
raki zamanımız yetmez. O kadar da birbirimizi beklemi-
şiz. Yapacak bir şey yok, inanıp düşünüyü kuracağız o kavuş-
ma ânının. Tesadüf tanrısının küçücük oyunlarını bekleye-
ceğiz heyecanla. Salt bu beklenti, bu inanç, bu umut için
bile yaşamaya değer.*

*Henüz büyüme çağındayken 2000 yılında kaç yaşın-
da olacağımı hesaplar, o yılda nasıl bir şey olacağımı gözü-
mün önüne bile getiremezdim. Çok kocamandı çocuk gö-
zümle 2000'deki halim. Şimdi 2000'i kaç geçse, o kocaman-
lığın boyundan çektiğini görüyorum. Ne de olsa artık büyü-
müyorum, yalnızca yaş alıyorum. Yine de düşlerim, çocuk-
luğumdaki pervasızlığında. Bütün uzaktakilerim, yüreği-
min en yakınındakiler. Diyeceğim o ki, bu yıla da sizinle
girdim şu ilk anlarda. Siz de beni hatırlayın.*

*"Nerelere gittin yine, yanıma dön," diyen bir sesle
irildi. Yunus, elinde yarım kalmış kadehiyle kendisini
seyrediyordu kim bilir kaç zamandır. Kadehini onunkiy-
le tokuşturdu özür niyetine. "Gidelim mi buradan?" dedi
Yunus'a. "Valla iyi olur güzelim, ben de çok sıkıldım gü-
rültüden. Gel koşalım," dedi Yunus. Veremedi elini. "Ba-
caklarım titriyor, yürüsek daha iyi," dedi sadece. Güm-
bürtü giderek uzaklaştı onlar ıslak asfaltı adımladıkça.*

*Koşamadım onunla. Babamla koşardık biz. "Bir tane-
cik, güzel kızım," diye beni havalara kaldırdıkça, eksenin-
de döndürdükçe dünyanın ta kendisi olurdu. O kadar
tamdım ki beni bütünleyecek başka hiçbir şey yoktu ben-
den başka.*

*Sonra ilkokul aşkımla koşturduk, saçlarım örgülü, diz-
lerim yara bere içindeydi. Rüzgâr olurduk onunla, kahka-
halarla gülerdim. Şaka niyetine örgümden çekerdi. Yol bi-
tip de yan yana durduğumuzca soluk soluğa olurduk.*

*"Ver elini, koşalım," demiştin sen de şehrin kalabalıklı
bir caddesinde. Elini uzatmıştın. Öyle bir andı ki tutaca-*

ğım el yalnızca o anlık değildi, hissetmiştim. Uzattım elimi. Bir anda avuçladın ve çektin beni. Koştuk. Bizi teğet geçen arabaların, kornaların, ışıkların arasından koştuk. O zaman bu zaman kimselerle koşmuşluğum yok. Ben alıp başımı kendi kendime koşuyorum artık.

Bu oda – ne kadar iyi bildiğim bir yer burası
Şimdi bu da, bitişik oda da işyeri olarak
kiralanmış. Acentelerin, tüccarların
şirketlerin yazıhanesi olmuş bütün ev.

Ah, ne kadar bildik bir yer bu oda.

Bir divan vardı kapının yanında,
onun önünde bir Türk seccadesi;
hemen yanında, üzerinde iki sarı vazo duran raf.
Sağda, hayır, karşıda, aynalı bir dolap.
Ortada yazı yazdığı masa,
ve üç büyük hasır iskemle.
Pencerenin yanında yatak dururdu,
üzerinde kaç kez seviştiğimiz.

Hâlâ buralarda olmalı bütün o zavallı eşya.

Pencerenin yanında yatak dururdu;
Ortasına kadar gelirdi ikinci güneşi.

... Bir ikindi saat dörtte ayrıldık,
yalnız bir haftalığına... Ah, ah,
bir türlü sona ermedi o hafta. (35)

Sevmenin şanındandır, mahremini yaratırsın ille de. Çünkü ancak o mahremde başlarsın ilk kez bu denli kendin olmaya. Bizim için mahrem, "Burayı sen ev yaptın,"

dediğin o kiralık daireydi. Mekânlara bağlı olan bir yapın yoktu senin. Sık sık iş, yer, şehir değiştirirdin. Ama ne hikmetse bu kez kalıcı olarak konduğuna hükmetmiştim. Hikmet sendeydi, senin beni inandırdıklarında. Hediyelerle ve el emeği göz nurlarıyla sinmiştim oranın her bir metrekare-sine. Bizim kalmıştım. Kendi zevklerin için ayrı köşelerin, denize karşı mis gibi kahvaltı yapabileceğimiz bir balkonu-muz olmuştu. İşte sen o evi bıraktın, benden çok onu. O evi bırakabilince gerçekliğimiz de kalmadı artık. Sen o evi bırakabilince benim için doğup büyüdüğüm kendi evim de dahil hiçbir yer yuva olmadı artık. Senden de büyük bir göçmenim ben. Nereye konsam gurbet, yuvasızlığma.

"Bu gece eve gideyim diye tutturma ne olur," dedi Yunus. Kadın başını eğmiş, asfaltın üzerindeki yansımalar-dan kendi derinlerine dalmıştı. Uyandı birden, hayır diyecekti de Yunus'un yalvaran gözlerini görünce, "Kalı-rım yanında," deyiverdi bir anda. Sarıldı Yunus sıkıca. Yine farklı bir parfüm, yine farklı bir ten... Tüm farklılıklar-ı "O değil" diye hissedişine lanet etti. Bir kromozom hatası olduğundan şüpheleniyordu kendisinde gitgide. Neden başkaları için bu denli olağan, bu denli sıradan olan şeyler onu zorlamıştı da kendine hükmü olmayan değerler üzerinden bambaşka bir dünya inşa etmeye kalk-mıştı. İlk ne zaman açılmıştı bu yarık? Sarhoş olduğunu hissetti. Seslerin ve renklerin iyice bulandığını. Düşün-mekten ve hatırlamaktan alıkoyduğu sürece her şey mu-bahtı. "Kendim beni terk etti," diye bir cümle yankılandı içinde ve öyle ağır geldi ki Yunus'a sarıldı. Birine tutun-masa yerin dibine düşecekti.

İçeri girdik. İçeri girdiğim anda ayıldım. Ayıldığım için hemen içki arandım. Oysa işe yaramaz biliyorum. Sarhoş olmanın içilen miktarla bir ilgisi yok. Bir dostun keyifli soh-betiyle, aşkın ta kendisiyle sarhoş olurdum. Banyoya koştum, aynaya. Orada duruyor muyum diye bakmaya. Ay-

nanın içindeki kadının yüzüne defalarca su çarptım. Sonra saçlarını ortadan ayırıp ördüm. Yunus bakakaldı. Bilemezdi ki. Kendini öldürmenin kaç çeşit yolu var. O seviştiğimizi sandı.

Biliyorsun, ölüm diye bir şey yok, diyor adam kadına. Biliyorum, evet, artık öldüğüme göre, diyor kadın. İki gömleğin de ütülendi, çekmecede, sadece küçücük bir gül benim özlediğim. (36)

Ölümüne yaşamak var da yaşamına ölmek olmaz mı? Oldu. Hiç kötülük etmediler bana, sevmeye çalıştılar. Ne yalan söyleyeyim ben de çabaladım. Ama çabayla olmuyor bu işler. Kendimi unutamıyorum, karşımdakini hatırlamıyorum. Bir anda yabancılaşıyor her şey. Ne diye soyunalım ne diye birbirimizin içine girelim. Bir değiliz ki. Sen ve ben bile değiliz. O ve ben. Herhangi bir o ve ben. Yalnızca arzu yeter mi... Başkalarına özeniyorum, gerçekten zevk alanlara. Dolaptan uygun bir kazak seçer gibi gece eşlikçilerini seçenlere. Ben de denedim. Sevişme gibi olmadı hiç. Beden kendi bildiği rotadan gitti. Kasıldı ve boşaldı. Dışım kasıldı, içim boşaldı. Sevişme olmadı.

Oysa Yunus nasıl da yakın aslında. Bugünlerimin tanıdığı. Bir şey sakınmadım, ben de ona verdim her şeyimi, kendim hariç. Ne kadar güzel sevişiyorsun dedi. Bu ben değilim ki. "Bir banyoya gireyim," dedim.

Yıkanmazdım o gün seninle sevişmişsem. Kokun üzerinde, sen içimde kalasın diye. Saatler sonra bile akardın sanki içimden ve hep bir basınç hissederdim içimde. Biraz daha sabun, biraz daha su. Aksın saçlarım, her yanıma ört-sün. Örgü benim neyime. Silin iyice, ov ovuştur derini, geriye hiçbir şey kalmasın. Steril hastaneler gibi ol, ten diye bir şey olmasın. Biraz daha şampuan, biraz daha lif. Yunus kapıyı tıklatıyor, iyi misin? Ne diyeyim Yunus, ben bir cesedim. Tertemiz bir ceset. İyiyim, çıkıyorum şimdi.

Sarıltıyor, beni koklaya koklaya uykulara dalıyor. Hak edilmiş uykulara. Kalamam burada. Artık kimsenin yanında uyuyamıyorum. Kendim beni terk etti, anlatamıyorum.

Sen el kadar bir kadınsındır
Sabahlara kadar beyaz ve kirpikli
Bazı ağaçlara kapı komşu
Bazı çiçeklerin andırdığı
İş bu kadarla bitse iyi
Bir insan edinmişsindir kendine
Bir şarkı edinmişsindir, bir umut
Güzelsindir de oldukça, çocuksundur da
Saçlarınla beraber penceredeyken
Besbelli arandığından haberli
Gemiler eskirken, deniz eskirken limanda
Sevgili (37)

Umudun eskimesi, toz tutması, bir umudun olduğunun unutulması nasıl anlatılır. İnsanların çokluk, umudu değil hedefleri var. Beş yıllık kalkınma planları. O yüzden sahip olmadıkları bir şeyi kaybetmiyorlar da hiç. Ama benim için öyle değil. Bir zamanlar dünya, yazdıklarım ve sevdiklerim üzerine şekillenirdi. Umudumu akıtır, akıttıkça çoğaltırdım. Ama hor kullandırıdım o narin kanalı. Bakımını iyi yapamadım. Tıkanmasına seyirci kaldım. Şimdi içim kupkuru. Kanalı yol izi bile kalmadı.

Dünya mı, benim dediklerim ve hissettiklerim olmandan da dönüyor işte.

1 Ocak Cumartesi

Kalktı adamın yanından, giysilerine büründü. Pencere camına alnını dayayıp şehrin sesini dinledi bir süre. Bir yılı daha devirmiş, eğlencelerin sonuna, gerçeğin başına gelmiş şehrin, uzak kornalı, öte müzikli, yakın ezanlı, ürkek topuklu, keskin rüzgârlı sesini dinledi. Birazdan sabah olacak, insanlar 1 Ocak rehabetinin tadını çıkaracaktı. Bir deniz istifini bozmayacaktı.

deniz olağanüstüdür
tanrının ellerinden
o eller göndermişti onu
uyusun diye dünyada

ve yeryüzü sararıp solar
ay ufalanır
birer birer
yıldızlar uçuşur bir toz bulutuna

ama deniz
değişmez
ve akıp gider ellerden
gene döner ellere

ve uykuludur...

aşk,
kırılışı

senin
ruhunun
benim
dudaklarımda (38)

Belki de denizden öğrenmeli onca fırtınayla dingin kalabilmenin sırrını. Koca evrende nasıl da birer toz zerresi yiz hepimiz. Biz ve çok önemli dertlerimiz. Ta çocukken biliyordum bu gerçeği. Hiçbir biyoloji, fizik, kimya, astronomi dersi almamış halimle sadece bir içgüdüyle biliyordum. O yüzden de iz bırakmak istedim yaşadığım coğrafyada, konuştuğum dillerde, sevdiğim insanlarda, yaptığım işlerde hep iz bırakmak, kalmak istedim. Başka hiçbir şeyin önemi yoktu. Malların, paranın, şöhretin, itibarın, geçici zevklerin, bağımlılıkların, iktidar hırsının hiç ama hiç önemi yoktu. Var olmakta esas olan, kendin olmak ve o kendinle iz bırakmak çanak denizde, kabuk yerde ve gök kubbede. Bahsettiğim öyle insanlığı kurtarmak da değildi. Çok da mütevazı bir şeydi, kendi günlerini layıkıyla yaşama ve çevrene iyi gelmeye dair. Yaşamın her ânında birden son bulsa bile ömrün, içinin rahat olması, günlerini anlamlı, kendini gerekli hissetmeye dair. Nerden bilebilirdim ki en zor olanı istemişim diye. Büyüyünce öğrendim.

Yazma isteği duydu bir anda. Çok çok uzun süre sonra bir anda. Yunus'un paltosunu geçirdi telaşla omuzlarına. Tren istasyonunda karşılayacağı çok sevilen bir yolcuya geç kalmamanın telaşıydı bu.

Bir an için mışıl mışıl uyuyan adamın başında dikildi. Bir şiir düştü içine eskilerden. İyi bir dostun isabetli sözleri gibi geldi unutulmaz bir şairin dizeleri. Önce dua

eder gibi sessizce okudu kendi kendine sonra çantasından kâğıt kalem çıkardı, "Yunus'a şiirli veda" diye başlık attı. Başlığa baktı bir süre, görülmeyecek kadar uzaktaki bir yeri "işte orası" diye gösterenleri takiben ufka bakar gibi baktı. Sonra kalemi daha bir sıkı kavradı. Parmağındaki eklem yerlerinin beyazlığını seyretti, bir de kalemin kâğıt üzerindeki geri dönüşsüz yolculuğunu.

Şiire, aşka ve ölüme inanıyorum, diyor,
işte bu yüzden ölümsüzlüğe de inanıyorum.
Bir dize yazıyorum, dünyayı yazıyorum; ben varım;
dünya var.
Bir ırmak akıyor serçe parmağının ucundan.
Yedi kere bu ırmak gökyüzünün mavisini. Yeniden
ilk gerçek oluyor bu aralık, bu benim son dileğim. (39)

İşte bu kadar. Yazdım bitti. Artık ben ve ben baş başayız. Bir şeye başlamak gibi haddimi aşan isteklerim yok. Sadece noktalarken bari her şeyimle bir kez daha kendim olayım diye bir hevesim var. Hani çocuklar sabah kalkar da, anne babalarının keyfinden habersiz sırf havayı iyi gördüler diye gezmeye gideceklerini hayal ederler ya işte o hesap. Hani o aynı hava, birazdan gelip kendisinden ayrılacağını söyleyecek sevgilisinden habersiz delikanlının kanını kaynatır ya, işte o hesap. Hani, ölmeyecek bir gün olduğuna hükmedip kemiklerini güneşe uzatır ya yaşlılar, işte o hesap. Oysa böyle günlerde de hayal kırılır, aşk biter, hayat noktalanır. Yine de umut dünyası işte, insan kıyamaz kendine böyle kış ortası kaçak bahar havalarında. Bir umudun ucuna tutunur.

Bir kerecik daha yazayım, varsın kimselere ulaşmasın, umrumda değil. Okuduğumda içimi ürpertsin tıpkı lezzetli bir şiiri okuduğumda olduğu gibi. Varsın bir bana iyi, bir bana gerekli gelsin. Sonra da denize karışayım.

Bu benim son dileğim.

Mukaddes ile Sırpuhi

Mahallesine gelince ilk aşkıyla buluşacakmış gibi içi titredi yaşlı kadının. Taş binalardan birine yaslanıp bir süre soluklandı. Sonra başını şöyle bir kaldırıp uzun uzun çevresine bakındı. Aynaya baktığında suretinde hoyrat izlerini gördüğü zaman, elbet evleri, sokakları da yoklamıştı ama bu semti kendisi için özel kılan o dokunulmamışlık hissi, o tarihî havası yine de tüm yıllara inat orada duruyordu. Biraz kamburu çıkmış olsa da “mihrap yerinde” dedirten, heybetli ihtiyarlar gibi... Aklına dostu düştü yeniden. Bunca yıl sonra mahalleye gelmesine neden olan dostu, Sırpuhi. Sahi, dost muydular acaba hâlâ? O kadar uzun zaman olmuştu ki görüşmeyeli, aracılı haberlerle yetineli. Kendini rahatlatmaya çalıştı, kaç nesilden mirastı dostlukları, boşluklara dayanırdı. Hem kavga etmemişlerdi ki, bir süredir karşılıklı konuşmamışlardı hepsi bu.

Kim bilir nasıl şaşıracaktı. Zilin sesi girişteki boşlukta yankılandı. Kadın bir an o boşlukta Sırpuhi'yle küçük birer kızken oynadıkları oyunları gördü. Tiz çocuk kahkahalarını işitti, sonra o kahkahalar da sustu. Garip bir iç sıkıntısıyla zile baktı.

Bir anda açıldı kapı. Kapının bir anda açılıvermesi ürküttü kendisini. İçindeki bir gerçeğe açılmış gibi oldu.

Aslında o kapının hiç açılmamasını istediği ve çok korktuğu gerçeğine. İnsan dostundan korkar mı?..

Gafil avlanmıştı. İşte karşısındaydı Sırpuhi. Bembeyaz saçları ve güzelim yüzüyle. Heyecanla o yüzde bir şaşkınlık, bir sevinç emaresi aradı Mukaddes. Hayır... Sırpuhi gülümsüyordu ama daha ziyade bir tezgâhtarın ya da bir hostesin hizmet ettiği müşteriye yönelik o ifadesiz dudak hareketinden ibaretti yüzündeki. Zorlama bir nezaketten. “Hoş gelmişsin Mukaddes, girsene içeri,” dedi Sırpuhi, sanki dün görüşmüşler gibi. Başka ne bir söz ne bir sitem. Her şey eskisi gibi olsa zaten gerçekten de en son dün görüşmüş olurlardı. Ama öyle değildi işte. Rahatlamadı Mukaddes, daha bir ezildi böylesine buyur edilince.

Bu ev... Kendi çocukluğunun, genç kızlığının da geçtiği, kendisine yuva bildiği bu ev. İnat gibi, geçen zamana karşın değişmeyecek şeylerin kalabileceğinin kanıtı gibi karşısında işte. Sırpuhi’den daha hoyrat ya da daha dürüst. “Ne işin var burada,” diye üzerine yürüyor duvarları. “Bunca zaman sonra hiçbir şey olmamış gibi nasıl gelebildin?” Titredi Mukaddes bir an. “Kusura bakma, ev soğuk biraz ama malum tek başına olunca belli odaları ısıtıyorum,” dedi Sırpuhi. “Yok o kadar soğuk değil. Benim ev de böyle,” deyiverdi. Sonra arkadaşının yüzünde bir soru işaretinin izini gördü. Doğru ya, o kendisini hâlâ oğluyla kalıyor zannediyordu muhtemelen. “Bizim oğlanların evi kalabalıklaşınca kiraya çıktım,” dedi. İşte bir fırsat daha. “Niye kendi güzelim evini sattın da o hayırsızın peşine takıldın,” diyecek Sırpuhi. Bekliyor ki hançer bulsun kalbini ve bitsin bu hançerin saplanmasıdan beter kötülük beklentisi. Ama Sırpuhi’den tek kelime yok. “Geç otur, ayakta kalma,” diyor yalnızca. Kalbini tutuyor Mukaddes, ne zaman gelecek bu kinaye, bu hakaret, ne zaman. Yığılıyor koltuğa.

Sırpuhi kahve pişirme bahanesiyle mutfağın derinliklerinde kayboldu. Kaldı duvarlarla baş başa. Kucağında da bebeği gibi oturttuğu bir torba. Naylon hışırdadıkça kulakları uğulduyor. İyi etmedi buraya gelmekle. Kapıya bakıyor sancıyla, gitse kayboldu. Çok geç, elinde tepsi, geldi bile Sırpuhi. Elllerinde fincanlarla oturmuşlar karşılıklı. Duvarlar bile sessizleşti.

Derken bir nefes sesi. "Ben hep beklerim," dedi Sırpuhi, "hiç gelmeyecek olanları, en çok da ölenleri. Ama dünya gözüyle bir daha seni göreceğim aklıma gelmezdi." Adımı söylemiyor diye düşündü Mukaddes önce. Sonra bıraktı ayrıntıların peşini. Dostu bir ilk adım atmıştı işte, daha ne etsin. Peşinden gitti o adımın.

"Rüyama girdin. Sana bir kutu veriyordum. Öyle seviyordun ki. Çocuk gibi çıktım sana kutu bakmaya," dedi Mukaddes. Bir yandan da torbayı Sırpuhi'ye uzatıyordu usulca. "Tıkış tıkış bir dükkândı ama bu tahtadan oymalı kutu bir taneydi. Açtım kapağını. Bir de ne göreyim? İçinde bir şeyler var. İnanmayacaksın belki ama bir de şiir. Hemen aldım eve geldim. Şiiri okudum, elyazısıyla not kâğıdına yazılmış. Belli ki biri o şiiri de içindeki kolyeleri, küçük bibloları da eliyle bırakmış. Etkilendim doğrusu. Yüce Rabbimden işaret saydım. Sırpuhi'nin kismetiymiş dedim. Aldım sana getirdim," dedi Mukaddes.

Sırpuhi eline tutuşturulan torbaya baktı bir an. Sonra yavaşça koltuğun yanına bıraktı poşeti. "Sağ olasın, zahmet etmişsin," dedi kısaca. Gözlerini yeniden yere dikti.

Hançer saplanmış oldu Mukaddes'in kalbine. Bir açıp bakmadı bile dedi içindeki o kemirgen ses. Bak hâlâ adını anmıyor. Niye geldin buralara bunca zaman sonra. Biten bitti görmüyor musun?

Cesaret değil de can havliydi hissettiği... İçindeki sesi susturmanın, şu biricik insanla yine eskisi gibi kucalaşmanın can havli... Kendi fısıltısını işitti Mukaddes.

Odanın içinde büyüyen, ılıa den kk fısıltısını. "Bir hayli hastayım. Kocadım da iyice. Hakkını helal et diye geldim Sırpuhi."

Başını kaldırdı Sırpuhi. Dosdoğru gözlerinin içine baktı. O yüzde ilk kez o an tanıdık bir sıcaklığın yalazını hissetti. "O nasıl söz öyle, neyin var ki Muko?.." diye sordu o tanıdık canım ses. Muko... Çocukluklarının seslenişi. O da Surpig derdi sahi dostuna. Hançer daha da derinlerine, ta böğrüne saplandı. Buraya gelene kadar geçen o suskunluk yılları boyu içinde uyuşturduğu her şey, bir tek o Muko sözüne teslim oldu. Hüngür hüngür ağlamak istiyordu sadece ama tuttu kendini. Yaşlarını rahatça salıvermek ve teselli bulacağını bilmek eskidendi. Miş'li geçmiş zamandaki güzel bir masal dönemindeydi.

"Beni nasıl affedeceksin Surpig," dedi kendi sesi. Gözünden kendisine rağmen bir yaş süzüldü, elinin üzerine damladı. "Beni hiç affedecek misin?"

Sessizlik... O kahredici sessizlik. Dürüsttür Sırpuhi, "Ne oldu ki affedecek," demez. Hiçbir şeyin üstünü örtmeye yeltenmez. "Affetmekle ilgili değil bu mesele," dedi nihayet kırık bir sesle. "İçim ezildi hepsi bu."

"Biliyorum," diye fısıldadı Mukaddes. "Biliyorum kardeşim, sana sahip çıkmam gereken anda yapamadım. Ama sen bir kez ezildiysen, ben bin kez ezildim karşında. O yüzden zaten bunca zaman geledim yanına." Eline uzandı dostunun. "Hiç mi yok telafisi be Surpig?.."

Ellerine baktı Sırpuhi. "Çektin gittin," dedi. "Hadi anne bizim bu gâvur evinde işimiz yok, dedi oğlun. Sen de onun peşinden çektin gittin..." Nefesini bıraktı Sırpuhi, sönüveren bir balon gibi bıraktı. "Burası benim de evim diyemedin Mukaddes."

Al bastı Mukaddes'in yüzünü. Yine o melun günün utancı geldi yapıştı yakasına. Kazağını çektişirdi fark etmeden. "Nasıl geri alayım o ânı bilmem ki Sırpuhi. Eğer

içini bir nebze olsun rahatlatacaksa, oğluma gerekeni o anda diyemediysem bile sonradan dedim. O yüzden de artık onun evinde kalamadım ama biliyorum, sana da geç kaldım. Tut ki basiretim bağlandı Surpig. Alışmamışız ki biz böyle konuşmalara. Ne yapacağımı bilemedim...”

Sırpuhi başını kaldırdı ve dimdik baktı dostunun gözlerine. Ağzından tek söz çıkmadı ama Mukaddes o gözlerin söylediği her şeyi bir bir işitti: “Ya ben nasıl bildim de torunumu susturdum. Üstelik o bir şey de demiyordu. Üzerine gelene karşı kendisini ve beni savunuyordu. Nasıl bilebilirdim bir gün senin kanından olana karşı kendimi savunmam gerekeceğini. Sen ben diye bir şey yoktu ki o zamana kadar. Bizim geçmiş hatıralarımız ve şimdiki anlarımız ortaktı. Sonra oğlun konuştu, sen sustun ve ismimizin anlamı dışında tek ortak noktamız kalmadı. Sırpuhi ve Mukaddes, hani herkesin iki farklı dilde aynı anlama gelişini dostluğumuzun, kardeşliğimizin kerameti bildiği... Bir o kaldı uzak bir anı gibi, başka da hiçbir şey.”

O gözlerden ayırmadı gözlerini Mukaddes. Sessizliğin sesini, gözbebeklerinin dilini işitmekten alıkoyamadı kendisini. “Bir şans vardı, öğrenecekti, öğrendikten sonra zaten başka türlü konuşacak ya da susacaktı. Ama sen onun peşinden giderken, bir kez olsun, ‘Oğlum sus, ayıp ediyorsun, bırak da Sırpuhi Teyzen anlatsın,’ demezken, izin verdin... İzin verdin doğru bildiğine inanmasına, Ermeni’yi düşman bilmesine. Ve hele de beni düşman Ermeni bilmesine. Ne diyeyim şimdi sana Mukaddes. Hadi ben akranınım ama anamın da mı hakkı yoktu üzerinde. Benim ecdadıma sövdürdün...”

Yeter diye haykırmak geldi içinden Mukaddes’in. İyi de bir göz nasıl susturulur. Hem yalnızca gözler de değil, bir de duvarlar var işin içinde. Duvarlar her şeyi, her şeyi içine çeker. Çığlıkları, kahkahaları, inlemeleri, öksürük-

leri, adımları, koşturmaları, kahredici kavgaları, çaresiz suskunlukları emmiş bu duvarlar.

İki kadın da sessizleşti bir an. Ortılığı yalnızca duvarların sesi doldurdu. Duvarlar dile geldi.

Mukaddes'in oğlu ile Sırpuhi'nin torunu arasında geçenleri püskürttü dışarı var gücüyle.

Oğlan - Fransa'da okuyormuşsun öyle mi?

Torun - Evet, felsefe okuyorum.

Oğlan - Asala terörüne kurban gidenlerin felsefesini nasıl yapıyorsun peki?

Duvarlar - Tuğla sessizliği. Mutfaktan cam şangırtıları. Oğlan - Duyamadım seni...

Torun - Sen ne demeye getiriyorsun, ben mi öldürtüm o masum insanları.

Oğlan - Sen çok iyi anladın ne demeye getirdiğimi. Tutturmuşunuz bir kırıldık masalı, dünyayı peşinize takmanın derdindesiniz. Ermeni değil mi, hepsi aynı.

Torun - (Ayağa fırlamış, gözleri deli bakışlı) Onca yaşanan acıya ne cüretle yalan dersin sen. Bulunduğun evin aile hikâyesinden de mi bihabersin? Hiç mi dinlemedin Sırpuhi Yayamın, onun anasının yaşadıklarını. Ruslarla işbirliği ediliyor denemeyecek yerlerde yaşayan ve günün birinde evlerinden koparılıp yola düşürülenlerin günahı neydi. Neye ihanet etti benim büyükdelerim. Ya ben, sana daha yurtseverlik adına neyi kanıtlayacağım da utanmadan üzerime çullanıyorsun? Bir gün doğrusunu sordun da anlatmadık mı?

"Levoooooooooooooon sus dedim sana Levon..."

Sırpuhi dağ gibi dikilmiş. "Misafirlerimize, can dostlarımıza tarih vazetmek de neymiş!" diye gürlüyor.

Mukaddes... sessiz, başı eğik. Oğlu asabi voltalar atıyor, yüzü allak bullak. Sonra o cümle geliyor, Sırpuhi dağını yerle bir eden o cümle. Daralmış odada Mukaddes'in oğlu, etkilenmiş de belli. Yalnız kalıp düşünmek

istiyor. Şu çocuğun söyledikleriyle kendisine öğretilenleri tartmak istiyor ama akli karıştığı için çok öfkeli. Son bir darbe peşinde içgüdüyle. Çünkü onun da canı yandı. “Hadi anne bizim bu gâvur evinde işimiz yok,” diyor bir anda. Ve annesi, Mukaddes o dağın un ufak oluşundan öyle bir utanıyor ki çantasını alıp oğlundan önce atıyor kendini dışarı. Dış kapının güzelim demirini okşuyor yalnızca bir an. Sonrası koşturan adımları. “Anne beni bekle,” diyor oğlan ama koşuyor Mukaddes. Arnavutkaldırımını bayırdan aşağı koşuyor, dünyanın en dibine koşuyor. Eli hep göğsünde...

“Bekledim,” dedi Sırpuhi zor duyulur bir sesle. “Ben ev sahibiyim, sense kardeşim. Oğlunu susturmak bana yakışmaz. Ben ancak kendiminkine seslendim. Ve bekledim. Sen o her zamanki cabbarlığınla atılır, ortalığı süt liman edersin diye bekledim. Yapmadın. Tek kelime bile etmedin Mukaddes. O an bildim ki benim dostum benden gitmiş.”

“Hayır!” diye bağırdı Mukaddes acıyla. “Bin kere hayır, tövbe de. Dostluğumuza laf etme. Ben çok utandım anlamıyor musun, yüzüne bakacak cesaretim kalmadı. Sana edecek tek bir kelime bulamadım o anda. Kaçtım.”

Daha bir şey demiyor Sırpuhi. Dalıp gitmiş uzaklara. Onun demediklerini, demediklerinin bin beterini Mukaddes söylüyor kendi kendine. Hiç ama hiç susturamıyor ki zaten o kahredici içsesi. “Bu sofrada az mı oturduk yan yana. Ama hayat bir tek dolmalarımızdan, topiklerimizden ibaret değil ki. Benim anamın çektikleri yalan mı? Üstelik bir kez ağzını açıp da şikâyetle bulunmadı. Korkusundan değil, senin annenle olan dostluğundan ve saygısından. Ama biz yaşananları hep bildik. Bu bizim ve diğerlerinin, hepimizin hayat hikâyesi. Yaşananları bugüne husumet çıkarmadan bildik. O an susulacak zaman değildi şimdi de artık ne dense boş...”

“Ne desem boş,” dedi Mukaddes kendi kendine. Ayağa kalktı. Bir an için halen öylece kalakalmış Sırpuhi’nin başucunda dikildi. Uzaklara mektup yazar gibi, “Hasretle kucaklarım seni Sırpuhi,” dedi ama hiç dokunmadı dostuna.

Kadın da ayağa kalkmaya davrandı ama Mukaddes’in sözüyle durdu. “Yolculama beni,” dedi kısık bir sesle. “Ben kapının yerini biliyorum.”

Koltuğa çöktü Sırpuhi. Dostu niyetine yastığı bastı bağına, usul usul ağladı. Güneşin konumu değişti odaların içinde. Bir üşüme geldi üzerine ama hırkasına bile uzanamadı. Sanki ayağa kalksa, dünyanın dengesi şaşacaktı. Derken ayağının altında bir şey hışırdadı. Poşet... Mukaddes’in hediyesi. Elini çocuk gibi heyecanla daldırdı poşetten içeri. Köşeli bir paket çıktı içinden. Hışımla yırttı üzerindeki kâğıtları. Oymalı tahta kutuyla karşı karşıya kaldılar. Kıvrımlarında elini gezdirdi şefkatle Sırpuhi. Sonra yavaşça açtı kapağı. Kadife iç zeminin içinde Mukaddes’in bahsettiği takılar ve küçük biblo duruyordu. Bir de şiir... Kim bilir kim nasıl bir haletiruhiye içinde bıraktı bunları kutunun içine, diye düşündü Sırpuhi. Bir vazgeçiş hissetti kutunun içindekilerde. Kendisi için atılamayacak denli değerli ama artık saklanamayacak denli acıtıcı bir şeylerden vazgeçen insanın kırılğan kudretini. Hayat kimlere neler yaptırıyordu.

Kutsal bir şeyleri okurmuşçasına, elindeki kâğıdı ışığa doğru kaldırdı. Önce dudaklarının hareket ettiği görüldü, derken sözcükler duyulmaya başladı evin boşluğunda.

ÇETELE

Günlerin getirdiği
bolca kahkahaydı çocuk dünyamıza

Sabahı arkadaşın adından bilirdik,
geceyi kokusundan
Gıcırtilı basamaklar, elmalı kurabiye, limonata
terli sırt, bereli diz, lekeli üst başlık
Kıkırtılı masalarda, paylaşılan sırlardaydık
Bilirdik işte birbirimizi
Balığın bildiği gibi denizi

Günlerin götürdüğü
bolca inanç oldu yıldan yıla
Bir kesatlık geldi çattı
Ne balık kaldı ne deniz
Bilemedik kadrini kıymetini
ortak bereketimizin
O yüzdendir zaten
Eski zaman olması
birlikte yaşanamayan şimdilerin

Yaşlar nasıl da temizler insanı. Yıkıyor Sırpuhi'nin yüzü yaşlarla. Bedeni hıçkırıklarla katılmış. Telefonun yanına koşuyor. Nerede o kâğıt. İşte, Mukaddes'in numarası. Sende bulunsun diye bıraktı oracığa, sanki yeni açılan bir marketmişçesine önemsiz, öyle bıraktı. Sonra kapıyı kapattı ardından. Sırpuhi hâlâ oturuyordu.

Eli titriyor şimdi. O kâğıt parçası bir gönül anahtarı. "Alo Mukaddes. Rahat gittin mi?" Mukaddes'ten ses yok. "Muko, akşam kahvesine geleyim mi sana?.." Bir boğuntu sesi, öksürük, hıçkırık. Sonrası Muko'nun sesi. Biricik sesi. "Çok gecikme ama köpüğü gitmesin..."

Siz Olayın Görgü Şahidiymişsiniz, Nasıl Oldu Anlatın

Memur bey, ne diyeyim bilmiyorum ki. İnanın her şey bir anda oldu. Göz açıp kapayıncaya kadar derler ya, işte öyle oldu.

Zaten yılbaşı gecesinin ertesi. Vapur çok tenhaydı. Ben de bir arkadaşımda kalmıştım. Sabah vapuruyla evime dönüyordum. Bir de en üst kat. Oraya işgünlerinde bile az insan çıkar. Ben akşamdan kalmaydım. Yüzüme temiz hava çarpsın diye açığa çıkmıştım. Kız da kenardaki bankta oturuyordu.

Yo, hayır. Dikkati çekecek, tuhaf bir şey yoktu. Çok güzeldi, bir de yalnız. Üzerinde bir erkek paltosu vardı. Geceyi sevgilisinde geçirmiş olabileceğini düşündüm. Çok solgundu ama o da doğal sayılır. Gece hepimiz sabahladık.

Dalgındı, kendi içine dalmıştı. Kulaklığı vardı, müzik dinliyordu. Yüzünü ara ara seçebiliyordum, saçları rüzgârda önüne geliyordu. Geriye attığı yoktu.

Bir anlığına kendi tarafımdaki manzaraya dalmışım. Kız Kulesi'nin oralara. Nişanlımla çok severiz orayı. Denizin içinde kendine ait, bağımsız bir adacık gibidir. Her neyse, ne diyordum. Öyle manzaraya dalmışım. Bir adamın çığlığıyla yerimden sıçradım. Hayır yapma, diye bağıırıyordu. Döndüm baktım, kız demirin üzerine çıkmış.

Daha doğrusu sanki kuş olmuş oraya tünemiş. Çok garip bir andı. Film karesi gibi. O an bunu yaşadığınıza inanamıyorsunuz da kendi yaşadığınız şeyi, tövbe sanki ruhunuz bedeninizden ayrılmış gibi uzaktan izliyorsunuz.

Böyle garip şeyler geçti o an aklımdan. Herhalde o kız da öyle hissetti, diye düşündüm. Bakmayın şimdi uzun uzun anlattığıma, topu topu birkaç saniye ama o anlar nasıl dondu kaldı anlatamam. Bir an için demir direğe tutunmuştu. Sonra o direğe sanki bir insanmış da omzuna şaplak indiriyormuş gibi eliyle şöyle bir vurdu. Elleri küçüktü ve beyaz. İki kolunu da açtı. Koca paltonun içinde küçük bir kuş. Kulağındaki müzik dışında kimseleri duymuyordu belli. Kimseleri görmüyordu da, bakışları denize kilitlenmişti. Sonra sanki demirden ötesi boşluk, onun aşağısı da deniz değilmiş gibi adım attı. Denize atlamadı memur bey. Adım attı ve denize yürüdü.

Yakalayamadık. Her şey saniyeler içinde oldu. Karabataklar da, kafayı suya bir soktu mu göremezsin ya, kızı da suyun içinde göremedik. Vapur durdu, sahil güvenlik-boten botlar geldi, denizi taradılar boydan boya. Çıglıklar, sirenler her şey birbirine geçti. Ama deniz inadına ses vermedi. Zaten kahpedir bu deniz. İçine düşen hangi kulu geri saldığı görölmüş sağ salım. Bu kez de öyle oldu, izine bile rastlanmadı kızın. Duydum ki ceset ta ertesi gün sahil açıklarına vurmuş.

Şaştım kaldım bu işe memur bey. Öyle genç, öyle güzel. Ne ister canından. Hem de 1 Ocak günüyle böyle vapurlardan... bize fazla söz söylemek düşmez. Kim bilir neler koptu içinde, bilinmez ki.

Ne diyeyim, Allah kimseleri böyle sınamasın.

Ya Siz Ne Diyeceksiniz Kaptan Bey?

Ne yalan söyleyeyim, göz aşinalığım vardı bu kızla. Elbet bu şehrin yolcularını birebir tanıdığımız,yalılara selam çaktığımız zamanlar masal oldu. O zamanki insanların yerini yığınli kalabalıklar aldı ama bazı yolcular hem vapurların müdavimi oldukları hem de hep belli yerlerde oturdukları için hâlâ dikkatimi çeker. Denizi, vapuru seven insanı gözünden tanırım ben. Doğal olarak da ayrı bir yere koyarım gönlümde. Onlar vapurumun gizli nazar boncuklarıdır.

Bizim köşkün katına otururdu bu kız da. Yaz kış demeden hem de. Daha doğrusu sanki içerlerde oturamaz bir hali vardı. Öyle dalgın dalgın denizi seyreder, bazen müzik dinler bazen kitap okur, çoğu zaman da hayal kurardı. Hep aynı yere otururdu. Bir sigara, bir çay, biraz rüzgâr, biraz dalga... Bu üst katın insanları bellidir zaten. Üstelik yanaşırken benim tarafa bakar, göz göze gelirsek hınzırca selam çakardı. Yetişkin bir kadındı ama o selamı verdiğinde inanın küçücük bir kız çocuğuna benzerdi.

Bu anlattıklarım belki ifadeye girecek ayrıntılar değil ama ben yine de dertleşmek istedim. Benim vapurumda olması çok koydu doğrusu. Garip gelecek size ama suçluluk hissettim. Sanki yapabileceğim bir şey varmış da yapmamışım gibi. Yo, hayır. Kurtarma çalışmala-

rını kastetmiyorum. O noktada elimizden geleni yaptık. Demek istediğim, acaba öncesinde hani bunu önleyebilecek bir şey yapabilir miydim? Ne bileyim bir çay içimlik konuşsam, bir kez kızım desem, içi ısınır da cayar mıydı...

Elimde değil, düşünüyorum işte. Cenazesine gittim dün. Denizden aldılar toprağa koydular kızcağızı. Kimi kimsesi yok, hemen toprağa verdiler. Çalıştığı reklam şirketinden arkadaşları da gelmişti. Evinde şiirleri bulunmuş. Okudular bir-ikisini. Bastıracaktarmış en kısa sürede. Onlarda da bir tuhaflık vardı. Sanki bir şeylere geç kalmışlar, çok önemli bir şeyleri anlamamışlar gibi. Son bir haftadır izindeymiş. Hiç tanımadığı insanlara iyiliği dokunmuş. Onlar da gelmişti cenazeye. Tanıdıktan çok yabancıydı kızın. Ona can gibi yakın hissetmiş yabancılar. Tıpkı benim gibi. Birbirimizden güç aldık, hikâyelerimizi paylaştık mezarının başında. İçi açılsın diye çiçekler koyduk, bir şeyler ektik nemli toprağına.

Şiirlerden biri pek yüreğime işledi. Eminim denizin üstünde yazmış, bir ihtimal de benim vapurda. Aldım çerçevelettim, kaptan köşkünde tam karşıma astım. Merak mı ettiniz. Okurum tabii. Üzerine baka baka ezberledim çoktan.

BEKLEMEZKEN

Dalgalar vardı denizde
Sevdaya gitmişliğim
Umuttan dönmüşlüğü
Bir vapurun köşesinde
Güzeldim
Koparılmamış bir meyvenin
dalındaki hasatsızlıktaydım

Zamansızlıktaydım
Azı karar çoğu zarar derdi
bekleyenim
Dalgalar vardı içimde
Düştüm dalımdan
Beklemez oldum

Ya işte böyle. Sanki denize küstüm biliyor musunuz. Bu aralar zaten canım çok sıkkın. Emekliliğe zorluyorlar biz eskileri. Herkes kendi kadrosunun derdinde. İyi de, bu kaptan milleti karada sudan çıkmış balıktan beter olur. Ben öyle saatlerce toprağın üzerinde yürüyemem bile. Deniz çeker. Kendi sığınağıma dönerim.

Bu kız bana selam verdi, gülümsedi ya, çok uzun zaman sonra yine bir insan için kaptan halimle önemli hissetmiştim kendimi.

Bir-iki gündür izin kullanıyorum. Elim varmıyor dümene. Meğer nazar boncuğu bellemişim o kızı. Boncuk düştü, paramparça oldu. Ben hiçbir şey yapamadım. Öyle toprağa verdik, huzura kavuştu diye teselli bulacak halim de yok. Ben deniz insanıyım. Madem denize vermiş kendini, ben de taze kır çiçekleri atayım dedim onu içine alan suların üzerine.

Ruhu şad olsun diye...

Sigara Paketi

Alt tarafı birkaç gün olmuştu görüşmeyeli. Ama uzun gelmişti ikisine de. En çok da belki bir daha yan yana gelişi olmaz diye uzun gelmişti. Karşılıklı oturmuşlardı. Kadın elindeki kâğıt peçeteyi şekilden şekile sokuyor, adam da şekerliği kendi ekseninde döndürüp duruyordu. İlk söz acziyeti. O kadar olmadık şey söylediler ki birbirlerine, şimdi de neresinden başlayacaklarını bilemiyorlar.

Sonunda kadın dayanamıyor çünkü kadınlar dayanamaz çaresiz suskunluklara. "Bir sigara paketinin tokat gibi yüzüme çarpabileceğini inan hiç tahmin etmezdim," diyor. Sesi jelatin hışırtısında. Adam içgüdüsel bir hareketle cebindeki paketi yokluyor. Masaya çıkarmaya cesaret edememiş, yine o ânı hatırlatır diye. Oysa masada bulunmayışıyla daha çok şey anlatıyor o paket şimdi.

O sahneye geri dönüyorlar bir kez daha dalgın bakışlarında. Eğlenmeye gitmişlerdi hesapta o bara. İkisi de kendi aralarında o güne dek iki kişilik yaşadıkları beraberliğin şimdi bir nişanla, ailelerin de dahil olduğu bir ortaklığa dönüşmesinin sıkıntısıyla gergindi. Kafa dağıtmak istiyorlardı, bir de ne zamandır yapamadıkları bir şeyi başarabilmeyi, birbirlerinden zevk alabilmeyi.

Olmadı ama. Yine tartışmaya başladılar. Tartıştıkça bir sigara daha yaktılar. Paket ikisinin arasında gidip geldi

gece boyu. Konuştukları da saçma sapan şeyler şimdi bakınca. Yok onun ailesi bunu demiş, şunu mu kastetmiş. Sonra evi nerde tutacaklar, birinin önerisi diğeri ben-cillik gelir. Sözlere bir süre sonra sertleşmeye başladı. He-le de nişan davetlileri listesinde kızın akrabalarına, “Ne var, bunlar olmasa nişanımız eksik mi kalır?” deyince tel koptu. Aslında başlayacakları hayattan korkmaktı esas sorun. Ama onu da demek erkekleğe sığmazdı. Sevgilisi de inadına hırçınlaşmıştı sanki. Ne dese, ne demese ka-bahat oluyordu. Sanki her şeyi bu sürece verilen önem üzerinden ölçer gibiydi. Sevgileriyle ilgili olmayan ne varsa aralarındaydı.

Kadın, “Senin bana verdiğın değer bu kadar mı?” de-yiverdi. O andan sonrası zaten kontrolünden çıkmıştı. Paketi hırsla fırlattığını hatırlıyordu. Sevgilisi bir çığlıkla kendini tuvalete atıvermiş, o da barda hesabı ödemişti bir hışım. Yeniden masaya döndüğünde fırlatıldığı yerde mıhlanmış gibi duran paketi cebine atmış, tek kelime etmeyen, yüzüne bile bakmayan kız evine bırakmıştı.

Sonra araya ürkek bir suskunluk girdi. Kız araması gerektiğini biliyor ama cesaret edemiyordu. Başka zaman-larda bu huyunu bilip ilk adımı atmasına yardım etmiş olan sevgilisi de bu kez hiçbir şey yapmıyordu. Sanki hiç birlikte olmamışlardı, sanki ikisi diye bir şey yoktu artık. Gitgide cesaretinin kırıldığını hissetti.

Kolayına kaçtı. Unutmak için arkadaşlarıyla kafa çekmeye gitti. Elini cebine daldırıldığı anda da yine o me-lun sigara paketi çıktı ortaya. Eğrilmiş köşesiyle oynadı bir süre. Sonra jelatinin içindeki bir kâğıt dikkatini çekti. Kendisi koymamıştı. Tuhafına gitti. Jelatini sıyıırıp kâğıdı açtığında daha da şaşırdı. Spiralinden yırtılmış not kâğı-dında bir şiir yazılıydı. Hayatında şiirle hiçbir ilgisi olma-yan birinin başına bundan daha garip bir şey gelemezdi. Daha satırları okumadan en son ne zaman şiirle ilgili bir

anısı olduğunu düşünmeye başladı. Okul zamanının zorunlu şiir okumaları geldi aklına, içi sıkıldı. Sonra bir kahkaha sesiyle irkildi, yeniden arkadaşlarıyla kafasını dağıtsın diye geldiği mekâna geri döndü bilinci. Açıklanması güç bir korku vardı içinde. O kâğıt parçası, yaşadıkları geceyi getirip şu ânın ortasına yerleştirmişti. Bir yanıla kâğıdı hiç okumadan atmak istiyor bir yandan da merakına engel olamıyordu. Sonunda merakı ağır bastı. Arkadaşlarından izin isteyip dışarı çıktı, avucundaki ısınmış kâğıda dikti gözlerini.

EL YORDAMI

Bazı şeyler beklenmez ya
Elektrik kesintisi de hep
beklenmedik anda gelir
Gafil avlanır insan
zifiri karanlığa
Bir kesiflik siner mum isiyle
Duvarı, tavanı daralan odalara

Karanlıkta el yordamı bulmak seni
Her şeyin özeti

Bir garip oldu. Yatakta el yordamıyla sevgilisini arayıp da rasgele bir yerinden bulduğu o bedeni sarışı ve sıcacık bir güven duygusuyla uykulara dalışı geldi aklına. Kavgalarını sakilleştiren bir şey vardı bu şiirde, ne zamandır ıskaladıkları özü anımsatan bir şey. Başı önünde tekrar tekrar okudu.

Aynı gece sevgilisini arama gücünü de bu şiirle buldu zaten. Şimdi çaresizce karşısına oturduğu kadına ne diyeceğini bilemezken yine o şiire sığındı. Küçük kâğıdı

kadının eline tutuşturdu ve, “Belki inanmayacaksın ama bu şiiri, fırlattığım o sigara paketinin jelatinine iliştirilmiş olarak buldum. Kim ne zaman koymuş bilemiyorum. Ama muhtemelen o kavga ettiğimiz gece, barda koymuş olmalı biri. Belli ki bizi izlemiş.”

Elleri titriyordu kadının. Birbirlerine ettikleri fenalığın acısı çöktü içine adamın. Çocuksu bir masumiyet hissetti. Herkes nasıl da âcizdi kimi zaman...

Kadın başını kaldırdığında gözlerinde şaşkınlık hareketleri vardı, gözbebeklerinde de birer özlem yıldızı.

“Kaderimmiş bu şiir,” dedi adam. Kadının gözlerinin ta içine baktı, “tıpkı senin gibi...” Derin bir nefes aldı. “Ne olur küçücük şeyler için heba etmeyelim bu sevgiyi. Bizim birlikte yaşayacaklarımız var.”

Elini uzattı. Kadın kendi küçük elini o avucun içine bıraktı. Koca el, han kapısı gibi üzerine kapandı.

dar tanıdık." Çakmak elinden kaydı. "O beni sıcacık ısıttı, ben ona hiçbir şey yapamadım."

Kadın elini dostça omzuna koydu genç adamın. "Kendinizi suçlamayın ne olur. Siz de için için biliyorsunuz, yapabileceğiniz bir şey yoktu. Melekler insana yardım eder, bizim onlara bir şey verebildiğimiz nerede görülmüş?"

Gülümsedi Yunus. "Siz de melek olduğuna inanıyorsunuz onun değil mi?" diye sordu. Sanki bir sonraki huzurlu nefesi bu onaya bağlıydı.

"İnanmıyorum," dedi genç kadın kararlılıkla, "eminim ve onun cennette biraz dinlenmeye ihtiyacı var. Tükettik dünya üzerinde bütün gücünü."

"Veda niyetine bana Ritsos'tan bir şiir bırakmış, son dileği yine yaratmak üstüne. Sonra bugün mezarı başında sizin okuduğunuz şiiri duyunca, yine başarmış dedim. Neler başardığını hiç bilmeden başarmış." Kadın başını salladı. "Sorun da bu ya zaten. O kendi değerini bilmeye hiç gerek duymadı. Başkaları da bildirmeye. Yazıya küsmese diyorum... İnsanlar artık önemli değil ama yaratıcılığına küsmese, dönmese sırtını, kendi gücünü, damarını oradan bulurdu belki."

"Şimdi şiirlerini yayımlamaya hazırlanıyorlarmış diye duydum," dedi kaptan, "gazetede de özel haber yapmışlar. Giderayak ünlü olmak diye buna derler herhalde." Kahır sanki dördüncü bir insan gibi geldi masalarına oturdu, öylece daldılar. Kahredici olasılıklar, kanırtıcı keşkeler dünyasına. Sonra genç kadın şöyle bir silkelendi. "Hadi beyler canlanın biraz. O burada olsa gülümserdi güzelim yüzüyle. Kadehlerinizi kaldırın da ruhlarımız buluşsun," dedi. Yunus ve kaptan bardaklarını kavradı hemen. Kadehleri cınlata cınlata tokuşturdular şerefine. "Şu mezarlıkta okuduğunuz şiirini bir daha okusanıza ne olur?" dedi Yunus. Kadın hiç nazlanmadı. Gözlerini kapadı ve elinde bardağıyla okudu.

KADER TAŞI

Küçük mor bir taşı kader,
avucumda tuttuğumda bile
hiç elimde olmayan.
Bana ait, ama benden öte
hiç benim kalmayan.
Denize attım bir dilek eşliğinde
dileğim kaderim olsun diye.
Ya gerçek olur ya da
unuturum büyüyünce.

“Sen hep çocuk kaldın. Büyüyemedin ki unutasın,” dedi Yunus kendi kendine. Başını pencereye çevirdi sıkıntıyla ve dışarı baktığı anda da birden yüzü aydınlandı. “Baksanıza,” dedi çocuk gibi heyecanla, “kar başlamış.” Üçü birden gülmeye başladı. Elleriindeki bardakları kara doğru kaldırırken diğer müşteriler de tuhaf tuhaf onlara bakıyordu.

İçerisi Dışarısı

Önce her şey ıslak ve karanlıktı. Çok uzun süre böyleydi. Annemin sesini ayırt ettim ilk. Çok güzel geldi kulağıma. Beni nasıl beklediğini anlatıyordu. Demek ki buradan ötesi vardı, dışarısı. Hem zaten alanımın gittikçe daraldığını görüyordum. İlk taktalar atıyordum suyun içinde. Sonra ancak yan dönebilmeye başladım. Su da gitgide azaldı. Bir şeylerin sonuna geliyorduk. Soracak kimse yoktu. Ama anneme güveniyordum. Annemin sesine güveniyordum. En sonunda da başımı alaşağı ettim, duvarına yaslandım. Böylesi en rahatıydı.

İşte o günlerden birinde içerisi hareketlendi. Sularım çalkalandı, sarsıldım, hele bir de üstüne annem, "Bebeeeeeeeğim!" diye bağırınca çok korktum. Bir anda daha ne olduğunu anlayamadan yumuşak bir şeye yaslandık.

Annem hep bebeğim diye ağlıyordu. Babamın sesini duydum. Birine, "Allah senden razı olsun," dedi. Annem o birine, yaslandığımız yumuşak birine dualar okudu, "Kız bekliyorum, senin ismini vereceğim," dedi. Sonra onun yabancı elini hissettim. Şarkı gibi bir sesi vardı. "Bebeğim olsun istedim, olmadı. Ben de şiir yazdım. Onu okuyabilir miyim kızına," dedi. Annemi işittim sonra. "Hele oku da o da senin gibi akıllı, iyi insan evladı olsun," dedi. Bir boşluk oldu.

İçimdesin kimselerin
olmadığı kadar
en taşınası yük
Doğmadan tamamladın beni
en vazgeçilmez bütünlük
Sen ömrümde
en uzun sözcük,

Bebeğim.

Sularım ısındı, gülümsedim içeride. Kimseler bilmedi. Anneme ve bana bu kadar iyi gelen birine kendimce teşekkür etmek istedim. Ayağımla dokundum elinin olduğu yere. Hissetti, "Allahım," dedi. Daha bir süre eli orada kaldı.

Ondan sonrası yine hareketlendi. Farklı bir gün olduğunu anladım. Ne olacaksa bugün olacaktı. Zaman diye bir şey vardı. O belirliyordu düzeni. Buradaki hayatımın sonuna gelmiştik. Korkuyordum ama bu kaçınılmaz gidişe boyun eğmekten öte yapabileceğim bir şey yoktu. Annem ara ara çığlık atıyor, o kasıldıkça başım bir yeri iteliyordu. Çığlıklar arttı, itelemem çoğaldı. İlk kez o an artık çıkmak istedim. Nereyeyse oraya.

Sonra o kadını gördüm boğuşmanın ortasında. İçerideydim daha, o yüzden anlamadım nasıl gördüğümü. Gözümün önünde uçuşur gibiydi. Yumuşacık sesinden tanıdım onu. "Ne kadar güzelsin," dedi bana. "Hadi biraz acele et, annen seni bekliyor..." "Sen neredesin?" diye sordum. Başını önüne eğdi, saçları uçuştı boşlukta, "Uzakta," dedi, "dayanamadım sana bir göründüm, ben de başka bir yere doğuyorum sayılır. O yüzden karşılaştık," dedi.

Nedense bir korku sardı beni. "Seni bir daha görmeyecek miyim?" diye sordum boşluktaki kadına. Gülümsedi. "Ben seni rahatsız etmem ama ilerde ne zaman beni çağırırsan, ihtiyaç duyarsan bana, görürsün," dedi.

“Yine güzel bir şeyler söyler misin bana,” dedim. Işıldadı yüzü. Bir an sonra her zerrem sesiyle doldu.

Gümüş kadındım
Gecelerce uzundu saçlarım
Rivayet o ki, yüzüme ay vurunca
Çözülürmüş bin yıllık tılsımlar ânında
Yıldızlar şahidimdir.

Gelin telinden, lame terlikten
Kem gözlere dökülen kurşundan
Antika yaka iğnesinden
Bilinirdim çokluk
Eskiciler şahidimdir.

Eskiydim ama dayanıklı değil
Nerde bende altının gün görmüşlüğü
Kalmamış kimselerde telkâri sabrı
Kararınca, fırlatıldım köşelere
Çöpçüler şahidimdir.

O sesi içime kaydettim, çok derinlere. Baktım iyice, yüzünü gözbebeğimin ardına akıttım. Daha çok soru sormak istiyordum ama o izin vermedi. “Şimdi her şeyi unut, senin için doğum zamanı,” dedi, beni karanlığımla baş başa bıraktı.

“Dur ne olur,” dedim ama gitmişti bile. Başımın öte yanından ışık sızdı içeri. Gözüm kamaştı. Bir deliğe girdim ancak çıkarsam rahat var. Öyle bir basınç. Sanki biri itti beni ardımdan. Acı dindi, dışarı çıktım.

Hiçbir şey göremiyorum. Telaşlı sesler, yabancı eller var. Çok soğuk. Baş aşağı tutmuşlar beni. Soluksuzum, içime dolduruyorum havayı, yetmiyor. Yine o el, görünmez, hissedilir el. Nefes aldırıyor bana.

O biliyorum, kimselere anlatamıyorum. Annemin yanına veriyorlar. Gözlerinin ta içine bakıyorum. Günün birinde konuşacağız onu, bir buna güveniyorum.

Doğdum, unutulmayacakları hatırlamaya. Ya da hatırlanacakları hiç unutmamaya.

Arasında

Bir kadın göğsü başlarsa konuşmaya
En güzel deniz olur;
En sakın demiyorum.
Başın döner dalgasından.
Nereye gittiğini unutup
İntihar etmek istersin,
Baktıkça bu muhteşem denize.
Vapurdan atlayanlara selam.

Cahit Sıtkı Tarancı

Rüzgâr dost şu an. Saçlarımı okşayan sevgili bir el gibi. Çok azız vapurun açığında. Yeni yılın ilk sabahında insanlar yanlarında birileriyle ya da yalnızca kendileriyle uyuyor şu an. Sanki beni nöbetçi dikmişler. Hayat nasıl akıyor bakıp kayıtlara geçirmem için. Küçük ölümlünün dünya raporu, güncel gelişmeler... Kendimi dahil etmiyorum dünyaya, beni saymasalar da olur. Bir tek şarkılar anlar beni şu an. Kulağımdaki, dudağımdaki şarkılar.

*Yastığına senin sarılıp kokunla uymuşum
Üstüm açılmış, ürperirken sabah olmuş*

*Uyan dedi bir ses uyan o burada
Uyandım aradım bulamadım
Suçum neydi, neden böyle oldu*

Bilmiyorum suçum neydi, neden böyle oldu. Sadece artık o kadar böyle oldu ki istesem de başka türlü olmuyor. Her şeye alıştım, alıştığım her şeyle birlikte de hortlaklaştım. Bedenimi hissedemiyorum. Hani bir geceden bir gündüze uyanırsın ve artık geceki insan değilsindir, üstelik de o insan olmaya giden eski yolu bile kaybetmişsindir... Uyandığımda, aradığımda, bulamadığımda artık aradığım bir şey kalmadı. Yalnızca şarkılar vardı... Vega söylüyordu.

*Bu sabah bir umut var içimde
Nasıl olsa geri gelirsin diye
Her şey yerli yerinde yine
Bu sabahların bir anlamı olmalı*

Bu sabahların bir anlamı olmalı mı gerçekten? O anlamları veren bizim kendi özlemlerimiz değil mi? Kim bilir ne yapıyorsun. Tüm telefonlarından kaçtım. Eminim dün de aradın ama konuşmakla halledilecek ne vardı ki. Ya da hissettirebilecek, başka türlüünün mümkün olduğuna inandırabilecek. Yeniden ve yeniden. Yeniler de eskidi, umut epridi, havlanmış, giyilemeyecek bir kıyafete döndü. Çıplak kaldım.

*Bir kız vardı. Güzeldi sanki ve senindi
Gözlerinde saklı bir "belki" ve senindi
Anladı bir gün bitirmiş her şey... ve bitti
O çocuk var ya o sendin sanki ve deliydi
Uyusaydı büyürdü belki ve deliydi.
Derdi ki yarın bitirmiş her şey... ve bitti*

İnsan en çok sevdiğinin yanında güzelleşiyor. Aynaya baktığımda gördüğüm kadını hayretle izlerdim. Işıl ışıl gözleri vardı, dudakları öpüldükçe gül rengine bürünür ve kadifemsi yapraklar açardı. Teni de şeffaflaşırdı sanki. Saçları kendinden geçer, başına buyruk yumaklar halinde olanca parlaklığıyla saçılırdı. O kadına doyamazdım ama o şimdilerde içernelere bir yere gizlendi Bugün aynaya baktığımda tabii ki alışıldık yüz hatlarımı ve koca gözlerimi görüyorum. Ama dudaklarım sanki belirsiz bir soruya kıvrılmış, tenim saydam değil soluk, saçlarımsa boşluğa uzatılmış bir sicim gibi.

Ver, ver ateşe. Ver bizi.

Bir iz bırak burada

İz bırakanlar unutulmaz

Ver, ver ateşe evimizi

Bir iz bırak burada

İz bırakanlar unutulmaz

Bir ev vardı. Küçüktü belki ve bizimdi

Odalarda ışık yüzerdi ve bizimdi

Bir gün hiç doğamadı güneş... ve bitti

Bana göre bitti, oysa sen yalnızca bir süreçten bahsediyordun. Uzakları deneyecek, bir düzen kurduktan sonra beni dahil edecektin. O düzeni birlikte kurmanın benim için taşıdığı önemi, sen gittikten sonra kendimi geleceği bekleyen değil, geçmişte bırakılmış hissedeceğimi hiç anlamak istemedin. Bir de ben öyle isteklerini ifade etmekte başarılı bir şahsiyet sayılmam. Hele de bir şeyin benim özellikle belirtmem gereken kişisel bir istek değil, zaten en doğalından yaşanması gereken bir gerçek olduğunu düşünüyorsam. Sen birlikte gitmemizi düşünmemişken ben bunu istesem ne fark edecekti. Ve sen

gittiğinde benim geride kalmış olacağımı anlamamışsan, ne devam edecekti. Elbet güneş her gün doğdu. En büyük toplu yıkımların, savaşların, sürgünlerin, zulmün ve vahşetin sonrasında bile, milattan önce de sonra da zamanın sonsuzluğu boyu güneş hep doğdu. Ama insanın içinde bir güneş vardır ya hani, yüzü, gözleri ısıtan, yüreği ısıtan, ne olursa olsun dayanabilmeyi, teselli bulabilmeyi sağlayan o iç kaynak, işte o hiç doğmadı... ve bitti.

Yarım kaldı. Sende kalsın, kalsın yarım.

Tadın kaldı. Bende kalsın, kalsın tadın.

Bir daha dokunursan...

Bir kez daha bana dokunursan...

Karışınız. Karışır düşünle yarın.

Bizi üzen neyse burada bitsin.

Evindeydik. Ne zamandır ikimizin kıldığımız o tanıdık güvercin yuvasında. Tepelerde küçücük bir kattı. Sevişiyorduk yine. Her zamankinden bile daha leziz. İçimde bir ölüm duygusu vardı, belki de ondan, bir nispet gibi tutunmuştum sana. Tenini hissederken daha katlanılırdı sözlerinin uğuldattığı boşluklar. Sonra nasıl olsa düşecektim.

Ne büyük kara mizah değil mi, tam da aile olmakla ilgili bu kadar sorunu olan birinden çoğalmayı istemek. Ama ne bileyim, hani hepimiz evriliyoruz ya benimle birlikte sen de içinde bir şeyleri dönüştürür, yaşamadığın çocukluğu babalıkla onarmak istersin sandım. "Düzenimi kurunca yanıma gelir bakarsın. Nasıl bir hayat kura bileceğini görürsün orada. Hoşuna giderse kalırsın," deyiverdin. Lütfettin. Elbet bu senin özgürlük anlayışını ama tercih etmediğim böylesi bir özgürlük bana sadece bir başınalık geldi.

Oysa biliyordun, bir zamanlar ailem olan herkesin nasıl da artık sadece fotoğraflarda yer aldığını ve benim nasıl da yeni hayat gerçeklerine ihtiyacım olduğunu biliyordun. Sanırım en çok da bu bile bilelik dokundu bana. "Pencereyi kapatsana, üşüyorum," dedim. Gecenin tam ortasıydık. Şimdilerde Gripin'den dinlediğim halde. Sen huzurlu bir uykuya dalmıştın. Hissedemedin.

Saat üç ayaktasın uyku tutmamış yine

Ne yazıyorsun kara kara

Beyazlar üstüne

Kalem biter hiç güvenme tükenmez diye

Hayat bile sona erer günün birinde

İlk kez o gece sabaha ıştırken yanında uyuyamamış, öylesine bir şeyler yazmaya başlamıştım. Bir yerlere sığınayım, seninle bir olmadığım gerçeğini uyuşturayım diye. Bir sayıklama gibiydi yazdıklarım. Havale geçiren bir hastanın sanrıları gibiydi ve ölümüne gerçektir, çırlıçplak bendi:

"İzlanda gibisin. Yalnızca başkentinin Reykjavík olduğunu bildiğim uzak uzak İzlanda gibi. Daha biraz önce birlikte bir ülke olduğumuza coğrafyası iki bedenlik, havası iki nefeslik bir ülke olduğumuza kim inanır. Ben inanmam. Uyuyan uzak uzak bir ülkesin şimdi. Bense tarihöncesinden bir kalıntı. Kimselerin işine yaramayan en çok da artık kendine yabancı. Işık hızı değil, söz hızı diye bir şey var mesafeleri ölçmek için. Sözlerce uzaksın bana. Senin incecik inanç ipinle kendini kâinatın dipsiz derinliğine sarkıtmış bir kadın astronotun boşlukta yitişi gibi. Geride işlevsiz bir ip, en çok boşluğu anlatan.

Bu evden saç telleri, tüyler, tozlar çekilecek. Eşyalar,

eşyaların duvarlardaki, yerlerdeki izleri. Çarşaflardan lekeler, kıyafetlerden kokular gidecek. Bir pencerecik hayat çerçevesinde birbirine yaslanmış dışarıyı seyreden, iki sevgili gidecek. Yeni gelenlere hiçbir şey anlatmayacak o boşluk. Hep sinsi bir rüzgâr olacak içerde, boşaltılmışlığı uğuldatan.

Baş başayız rüzgâr ve ben. Sol yanımda deniz. Vapurun tabanında köpüren, gerisinde sessizleşen oyuncu deniz. Akşamları batan güneşin ve karadaki ışıkların üzerinde oynadığı. Yağmurlarla dövülen yorgun deniz. Ondan beni bir şu demirler ayırıyor. Kuş olup üzerine konabileceğim demirler. İnsanlığımdan soyuyor beni yalnızlığım.

*Sen hiç yalnız kalmadın mı?
Kalabalığın içinde
Derdine derman aramadın mı?
Şişelerin dibinde
Sözler sahteymiş, çek kendini adım adım
Yüzler belliymiş yağmurlarda aradığın
Bulamadığın*

Ve artık aramıyorum. Bir vazgeçiş özgürlüğü bu, mutlak ve buzul. İliklerime kadar boş, iliklerime kadar özgürüm. Söylenecekler, susulacaklar, beklenecekler, bulunacaklar hepsi bitti. Yemekler tabaklarda, içkiler bardaklarda, yaşanamayanlar kursaklarda kaldı.

*Gel güzelim, aç gözünü
Elâlemi baştan çıkar
Yalnızlığın tadını çıkar
Zor olsa da
Maziyi unutamasan da*

*Geçecek hepsi
Kafana takma*

Geçmedi işte. Oysa Tanrı şahit, denedim. Başka ten-
leri de göze aldım ama yalnızlığımı çoğaltmaktan öteye
geçemedim. Üstelik her yeni insan inat gibi geçmiş i yeni
baştan hortlattı. Yerine konulamayanları çınlattı ruhum-
da ve bedenimde tek tek.

*Girmiş kanıma bir kere zehir
Çıkamaz artık kolay değil
Gelsin biri gitsin biri
Unutsam gelmiş i geçmiş i
Gelsin biri gitsin biri
Silicem gelmiş i geçmiş i*

Geldiler ama bende kalmadılar. Gelmiş geçmiş di-
rendi, bugünün ekranında oynayan bir eski zaman filmi-
ne döndü. Görüntüleri, sesleri, nefesleri durduramadım.
Hazzıyla ıstırapıyla en has olanı unutamadım. Gücüm
artık iki adıma yeter. İki küçük ve koca adıma...

İki adım... Biri oturduğum sıraya tırmanmaya, öteki
demirlere konmaya... Hayııır yapma diye bir çığlık. Ni-
ye, bu benim kocaman evetim. Duman'ın müziği şahit,
evet'im. Korkuluk halim... Bir tek kez kuşları yaşamak
teninde. Tek bir adım daha. Allah'ın hakkı üçtür. Rüzgâr,
çivi deniz, soğuk, bulanık, balık olmak zor iş, ağız yok,
burun yok, ben yok, kabarcık, bulanık...

*azdı yine deli gönöl
üzerine geliyorum
geçti yine boş bir ömür
ellerinden öpüyorum
haber in yok ölüyorum*

*haberin yok ölüyorum
sen gelirken ben gidiyorum
dermanım yok ölüyorum
ayrılırken ben içiyorum*

Deniz sularıyla dolduruyorum kupkuruluğumu... O gün, "Niye bu kadar duruldun? Görüşeceğiz daha gitmeden," dediğin gün, seni en çok sevdiğim ve içimde bitirdiğim gün evinin merdivenlerinden inerken hayatımın içinde aşağı yuvarlandım. Her basamak biriktirilmiş bir acının feryadıydı. Editör yine dosyamı reddetti, elime aldığım bir dergide yine yolladıklarım yoktu, sevdiklerim yine öldü, sen yine, "Hoşuna giderse kalırsın," dedin. Neyi anlatacaktım? Sen de anlamazken beni. Kim bilir kimler geç kalacak artık bana. Kimler katılacak anlamsızlaşan anılarıyla çünkü telafisi yok. Sonun başı yok. O basamakları ve hayatımı inerken biliyordum tüm bunları. Eski apartmanın loş avlusundan dışarı çıkınca güneş gözümün tam içinde patladı...

Işık, ötede ışık... Bir bebek doğuyor şu anda. Arasındayım daha. Artık burası değil, orası olan bir yerle öte'nin arasındayım. Tam ortasında.

Bu benim annesinin karnını tutup da şiir okuduğum bebek. Dün gördüğüm... Dün... Zaman tuhaf bir şaka gibi. Artık zamanın dışındayım.

Anlarımız çakıştı. Biri gider, diğeri gelirken... Sıkıştığı yerden dışarıya çıkmaya, hayata doğmaya çalışıyordu. "Ne kadar güzelsin," dedim, "Hadi biraz acele et, annen seni bekliyor..."

"Sen neredesin?" diye sordu bana. Doğmamışa nasıl anlatılır bunca şey? Uzakta dedim kısaca. Benim de başka bir yere doğduğumu anlattım, yollarımızın kesiştiğini. Onun varlığı hayatın bana giderayak sunduğu bir güzellikti.

Şimdi bu ebedî boşlukta daha bir bütünüm. Rüzgâr-
la elimden kayan bir şal gibi boşluğa uçtu hayat. Doku-
sunun hissi hâlâ avuçlarımda. Boşta kalan elimi havaya
kaldırdım.

El sallıyorum hayatımın ardından...

Aksak Tırsak

Gök kırmızı. Babası ve annesi birbirlerine bağırdıklarında, gök kırmızı. Paradan konuştuklarında. Olmayan paradan.

Yer mavi. Adımları basmıyor, gerisingeri havaya yaylanıyor sanki. Ali'yle buluştuğunda yer mavi. Resimlerini çiziyor dünya hallerinin. Dünyanın kendisine görünür hallerinin.

Hava leylak. "Renkleri ne kadar özgün kullanıyorsun," dediğinde resim öğretmeni. Özgün ne bilmiyor ama söyleyişinden belli, iyi bir şey.

Öğretmeni ona boyalar buldu. "Hele bitir okulunu, sınava hazırlayacağım. Hem resim yapar hem de öğretmenlikle geçinirsin kızım," dedi. Gülnaz onun yanında kendini çok özel hissediyor. O duygunun rengini arıyor deli gibi. Akli fikri resimde, bir de Ali'de.

Evin en büyüğü o, ana yarısı. Matah bir konum değil abla olmak. Çocuklar hep mızırdaşın, sen büyüksün ya sineye çekmek zorundasın. Evin en güzel zamanı gece herkesin uyuduğu an. O zaman başucundaki sehpanın çekmecesine uzanıyor, içinden çıkardığı defter ve kitaplarla oyalanıyor uzun uzun.

Öğretmeninin verdiği küçük tablo da o sehpayı dayalı. Odana asarsın diye vermişti kadın. Nasıl baktıysa

öğretmeni kıpkırmızı kesildi sonra. Odası yok ki. Dünya üzerinde kapladığı alan o döşek ve yastığından ibaret. "Dert etmeyin öğretmenim. Başucumda çekmeceli küçük bir sehpa var. Oraya koyarım," dedi.

O sehpa tüm dünyası. Anasının temizliğe gittiği bir evden geldi. Bir yerleri çizili, darbeli ama o öyle seviyor sehpasını. Bir ayağı aksak sehpanın. Altına gazete kâğıtlarından destek koydu. Yine de tren geçtikçe sehpa, üzerindeki her şeyle birlikte sallanıyor. "Aksak tırsak" diye takılıyor içinden Gülnaz ona. Bir sehpayla isim verdiğini kimselere söylemiyor.

Dışardaki dünyanın sınırı bir yokuş başı. Kısmet Teyze'nin evi, komşu limanı. Sokağa bakılan farklı bir pencere, deseni değişik kahve fincanları, sehpa örtüleri.

O yokuşun sonu dünyanın da sonu. Ötesinde ne var bilmiyor. Bir kez anasına yalvar yakar geldi, gizlice onunla şehre indi. "Hiçbir şeyi ellemek yok, kırarım kemiklerini," dedi anası. Zaten neyi elleyecek. Çoğunu ilk kez görüyor bu eşyaların. Böylesi şeylerin varlığından habersiz ve onlara ihtiyaç duymayacak, hasetlik etmeyecek denli temiz. Gülnaz'a boyaları ve kâğıtları yeter. Geri kalan her şeyi kendi yaratıyor, bir baktı mı bitti iş.

Evlenince o da temizliğe gidecek. Temizliğe gitmek özgürlük demek. Ali de söz verdi temizliğe bırakacağına. Ama anası resim yapmıyor, buralarda kimse resim yapmıyor. Sonra öğretmeni geldi ailesiyle konuştu. "Kızınız gerçekten çok yetenekli, lütfen izin verin. Resim öğretmenliği sınavlarına hazırlayayım," dedi. O günden beri temizliğe gitmek değil özgürlük. Resim çizdikçe açılıyor dünyanın kapıları. Çok şey göreceğini hissediyor şu yokuştan aşağı. Ürperiyor.

Resimlerini anlatmıyor pek, temizliğe gittiği bir hayatın neresine resim öğretmenliğini sığıştıracağını kestiremiyor. Hani hareket ettirdikçe değişen üst üste bindi-

rilmiş desenler var ya, bir tane öyle kartı var Gülnaz'ın yine o evlerden gelme, işte temizliğe gideceği hayatın içinden resim öğretmenliği yaptığı hali çıkıyor. Ama anlatamıyor bunları kimselere. Evlerinde hep görünen şeylerden ve eksiklerden konuşuluyor. Paradan, hastalıktan, okul formasından, bulgurdan, yakacak odundan...

Çizili bir hayat yolu var buralarda, hiç değişmeyen bir resim. İyi de o resimlerin hiçbirinde gök kırmızı, yer mavi değil. Kendisine ait olmayan resme neresinden girecek? Ya da niye kendi resimleri bir tuhaf? Niye kendi resimleri diye bir şey var? Kalbi sıkışıyor böyle düşününce. Tıpkı Ali'yi gördüğünde olduğu gibi.

Her zamanki gibi bir akşam. Babası her zamanki gibi değil, sinirli. "Gülnaz'a kismet çıktı," dedi pat diye, bu evin dışındaki birinden bahseder gibi. "Evlat olalı bir işe yara," dedi babası, "şu kapıya biraz para girsin..." "İyi de baba, ben o dediğin oğlanı tanımam ki. Hem ben Ali'yi seviyorum. Bir de hoca hanıma söz verdim. Onun gibi resim öğretmeni olacağım."

Yüz mosmor. Konuştukça daha bir mor babasının yüzü.

Ne Alisi lan, ne resmi. Kim sokuyor böyle şeyleri aklına. Söyle, konuş...

O sustukça evin geri kalanı bağırıyor. Babası sehpa-sını devirdi. Bir tekmelik canı var zaten garibin. Bir o zaman çıktı Gülnaz'ın sesi. Bir can feryadı çıktı. Yere yığıldı. Boyaları almış babası, tutmuş Gülnaz'ın çenesini. Al sana resim diye yüzüne çalıyor fırçayı habire. Gülnaz tablo oldu, boyanıyor utanca. Hasan dur diye bir çığlıktan ibaret anası. Küçük kardeşleri ağlıyor avaz avaz. Baba ne yapıyorsun ablama?.. Durdu, elinde boyalar, yerde devrilmiş sehpa. Durdu Hasan, durdu dünya.

Kismet Teyze'nin evi, komşu limanı. Anası kapıyı çarptı ilk kez. Buradalar işte. Duvar duvar, elinde çıkını,

bir hışımlı boşalttı yere fırlatılmış çekmecenin içindekileri. İşte hepsi burada. Boyalardan artakalanı. Resim defteri. Öğretmenin hediyesi. Takıları. Ali'nin aldığı gofretin kâğıdı. Nasılsa eline geçmiş çiçekli desenli birkaç peçete. Anasının evlerden getirdiği dergiler ve kitaplar. Evlerine ait olmayan, hiçbir faydası dokunmayan her şey. Kendisi gibi.

"Ne olur, biraz izin verin, şu yokuşa kadar gidip döneyim," dedi, anasının eteğini çekiyor. "Git kızım, sonra gel ama. Dellenme artık. Söz mü?"

Söz. Ali nerede? Bu dünyanın başı nerede? Sarıldı sımsıkı Ali'ye. Telaşla koşturdu oğlan, gel diye haber salmış. Yapmaz öyle şeyler. "Ali beni kaçır. Evimiz olsun, hemen bugün kaçır beni." Kendi sesi bunları diyen. Ali'yi sıkı sıkıya kendi küçük kolları. Bu gözünden akanlar kendi yaşları. Ali şaşkın. "Ne yaptın kız. Yaşatırlar mı bizi, öyle denir mi pat diye. Ne malum üzerime gelmeyecekleri. İrzina mı geçtin demeyecekleri..."

İrz ne diye soruyor Gülnaz. Ali'nin bir şey anlatacak hali yok. Delirmiş bu kız.

"Ben canıma susamadım. Düş yakamdan," dedi... Çekti gitti... Ali şimdi gitgide küçülen, küçülen, gözden yiten bir karaltı yokuşun sonunda.

Mutfakta türlü çeşit bıçak. Böyle bir kutunun içindeler. Boyaları gibi. Boyaları deyince yine o ağır göğsünde. Babasının dövmesinden beter, yüzünü çizmesinden beter bir ağrı.

Babası, bir zamanlar, daha sokaklar çok büyükken elinden tutup da kendisini gezdiren o koca adam. Burununu yanağına dayayan, sakallarını hissettiği, hani sert şöyle diken gibi ama batmasından tatlı bir zevk aldığı, acılı bir zevk. Gül kokulu kızım diyen...

Ben canıma susadım. Mutfakta türlü çeşit bıçak. Seç beğen. Her akşamın bir sabahı var. Annesiyle geldiler bu

eve, temizliğe. Çırpınıyor ana yüreği. Elinde bir sehpa, öylece durmuş koca salonun ortasında. Bak daha güzeli ni verdiler kuzum benim. Hadi bir gül. Boyalar da alacağım sana. "İstemiyorum ana," dedi bir tek. "Bu gece de dönelim eve, Kısmet Teyzelere sıkıntı vermeyelim."

Çok güzel bir ayna var bu evde. Yüzünü seyrediyor. Nasıl caydı bir anda bu Ali sahi? Niye anlamadı kahrını, isyanını, niye sakinleştiremedi. Teselli edip de yolculayamadı. Güldüremedi yüzünü. Desenlerden biri gitti işte bak kartın üzerinden. Bir hayali var artık, bir tek kendisinin olan başka kimselere bir şey anlatmayan.

Kısmet Teyze sakinleştirmeye çalıştı bütün gece ana kızı. "Kötü adam değildir senin Hasan. Delidir ama iyidir kalbi. Hem Gülnaz ilk göz ağrısı. Ben bizim adama sordum. İnşaatta sıkıntı olmuş. Seninkinin üzerine gelmiş kalfa. Ondan bağırındı herhal. İşini de kaybeder diye korktuysa." Başını sallıyor anası, "Zaten hep bu korkulardan geliyor başımıza felaketler. Köyde hayat yok bize diye getirdi buralara. O gün bugün korkuyla geçiyor hayat. Biz ne gülerdik bilir misin, ne gülerdik. Kendi sevip de almış beni, kızını paraya everecek. Görülmüş şey mi?"

Çıktı mutfaktan Gülnaz. Bu koca ev, bu şehirli ev bile üzerine geliyor. Demek nerede olduğun, nelere sahip olduğun önemli değilmiş böyle zamanlarda. Kendinden korkuyor. Başka şeyler düşünmeli. Gazeteyi aldı eline. Sayfaları çevirdi, fotoğraflara baktı uzun uzun. Sonra ölüm ilanlarının arasında gencecik bir kadının resmini gördü. Hesapladı yaşı otuz beş ama daha da genç duruyor. Siyah beyaz resimde yüzünün hatları biblo gibi. Neden öldüğü belli değil. Sevenleri ilan vermiş. Yazılanlar diğer ilanlardan nasıl da farklı.

"Hayatımıza bir girdin pir çıktın. Doyamadık sana. Ama suçlayamadık da. Sanki dünya bir resim de sen oraya uymadın," yazıyor. Donakaldı Gülnaz. "Sanki dünya

bir resim de sen oraya uymadın. Bizim hatırıma kaldın, güzel kıldın dört bir yanı. Şimdi seni kendi cennetine uğurlama zamanı. Melekler bayram ediyor olmalı...”

Gazeteyi elinden düşürdü. Nasıl olur, elin şehrilişi, bunca güzel, parası da olmalı. Bak böyle ilanlar vermişler. Aynı şeyleri mi hissetmiş. Dayanamıyor yeniden bakıyor sayfaya. Bir de şiir koymuşlar sayfaya. Belli ki kadın kendisi yazmış. Sana senin sözlerinle veda ediyoruz, demişler. Okuyor Gülnaz şiiri bir solukta.

UZAĞINDA

Yatağıma uzanınca
Saçlarım, açık pencereden
rüzgâra koşuyor
raylar da bana
içimde zangırdamaya

Bekleyen yoksa
bir yere varılmaz,
yalnızca gidilir
Ben de gidiyorum
herhangi bir yere
tercihli yolların ötesinde
tercihsiz hayatlarda olmaya
vardıklarımın uzağında

Derin bir nefes aldı. Fotoğrafi çok yakınıymış gibi sevgiyle okşadı. İçti almadı. “Ana bu gazeteyi alabilir miyim?” diye sordu. Anası hiç nazlanmadı. “Al Gülnaz, zaten diğerlerini de torbayla satıyorum, bana bırakıyor hanım,” dedi.

O ilanı kesti özenle. Para çantasını çıkardı. Bu çanta

da birilerinin eskisi. Saklayacak parası olduğundan da değil ama seviyor cüzdanını. Hiçbir kusuru yok, modası geçmiş diye vermişler. Oysa o haliyle kimselerde olmadığı için daha güzel gözünde. Hem modanın geçmesi denilen her neyse pek bereketli bir durum. O bahaneyle bir sürü eksigi kapandı.

Sanki o ilanı nüfus cüzdanı gibi gösterecek. Bakın bir ben tuhaf değilmişim, oluyor işte insana böyle haller diyecek.

Trene bindiler. Aklında hâlâ parça parça sözcükler. “raylar da bana... içimde zangırdamaya... tercihsiz hayatlarda olmaya... vardıklarımın uzağında...” Yol boyu akıyor henüz yaşamadıkları. Gidilecek yerler var, yapacak resimler, sevecek erkekler, akacak yaşlar, paylaşılacak kahkahalar var. Vardıklarının uzağında birini diğerine tercih etmeyeceği, yaşayıp görmek istediği hatalar var. Anasına gülümsüyor Gülnaz. Şu an var, birlikte gittikleri şu yol. İyi kötü bir ev. Ve kurabildiği, umabildiği hayalleri.

Evden içeri girince aksak tırsakı gördü ilk. Bir ayağının altına gazete konulmuş yine. Aldığı darbelerden daha bir yamulmuş sanki. Ama orada işte, eski yerinde. Üstünde de incecik bir vazo, içinde tek bir gonca gül. Bir de kapağı açılmış koca bir suluboya kutusu.

Dokunamadı, dokunursa bozulacak sanki her şey. Ne vazosunda gül kalacak ne kutusunda boya. Sonra baktı anası da aynı yere dikmiş gözlerini. Demek ki hayal değil. Gülnaz’ım dedi bir ses içerlerden. Yerinden sıçradı, babası... “Kızım korkma güzel kızım. Korkma da gel babana, affet onu,” dedi adam. İlk o zaman fark etti. Yalnızca sokaklar değil babasının boyu da küçülmüş sanki. Ne zamandır eskisi kadar kocaman değil bu adam. İçi ezildi. Kollarını açmış bu adama doğru koştu. Minik bir kızken yaptığı gibi koştu. Adam yine dev gibi olabilsin diye.

Gece döşegine serilmeden önce çıkını açıp hayat hazinesini gözden geçirdi. Gofret kâğıdı çöpü boyladı. Resim defterlerini, evlerden miras şiir kitaplarını sevgiyle okşadı. Yatağa girince sokaktan sızan lamba ışığında cüzdanındaki resmi çıkarıp o hiç tanımadığı kadının solgun yanağına bir öpücük kondurdu.

Ne zamandır bu kadar huzurlu uyumamıştı.

Giderayak Kayıtları

işte geldik gidiyoruz
hoşça kal kardeşim deniz
biraz çakılından aldık
biraz da masmavi tuzundan
sonsuzluğundan da biraz
ışığından da birazcık
birazcık da kederinden
bir şeyler anlattın bize
denizliğin kaderinden
biraz daha umutluyuz
biraz daha adam olduk
işte geldik gidiyoruz
hoşça kal kardeşim deniz

Nâzım Hikmet

Tezgâhtarın uzattığı öylesine bir defter, yeni bir kalem, bir de ben.

Yazdıkça tek celsede ayrıldığım ruhsatsız sözcükler
Kurgusuz çünkü öykü değil
Mektup diyemem ama sana yazılı
Buna rağmen senin için değil,
Bunlar son gün notları.

Dünya yedi günde yaratıldı, yedi günde de yıkıldı. Ve hiç yalan kalmadı. Kim bilir zaten sorun da bu: Benim hiç yalanım olmamıştı.

Karşıtlarıyla var etmişti Tanrı dünyayı yedi günde. Karanlık, ışık meydana çıkınca bilinir oldu, yer, gökyüzü oluşunca. Sular topraktan, güneş aydan ayrıştı. Hayat başladı. Tanrı buyurdukça şekillenmişti boşluk. Yedinci günde Tanrı yarattıklarından hoşnut oldu, günü kutsadı, dinlendi.

Dünya yedi günde yıkıldı benim için. Önce yer altımdan çekildi sonra gök kubbe başıma düştü. Karanlığın aydınlıktan, güneşin aydan farkı kalmadı, hiçbirinin önemi de. Her yer yeniden boşluk oldu, karşıtsız boşluk. Yedinci gündeyim; boşluğun sınırsız ortasında.

Elbette yapabilirim. Göz altlarına kapatıcı, yanaklara şöyle elmacıkkemiğine doğru biraz allık. Gözlere gölge ve rimel, ceylan gibi bakmak ve ağlayamamak üzere. Boyalar akmasın. Biraz da parlatıcı. Saçları öne getir, tara, kabarsın.

Ama inanır mısın o zaman bile olmadı. Onlar ve ben ayrı türden insanlardık. Kadın saçlarını arkaya toplamış. Kaşlar iyice bir havaya kalkmış. Buram buram baharatlı bir koku. Bolca fondöten ve dekolte. Sivri burun, yüksek topuk. Ama yalnızca bunlar da değil. Daha önemlisi havası. Bende hiç olmayan. Ben saçımı onun gibi topladığımda, "Ne güzel bebek gibi alnın ortaya çıkmış," dediler. Sürdüğüm kokulara, "Misler gibi kokuyorsun," dediler. İlahî mukadderat hiç değişmedi anlayacağın.

Zamanı daha da somut haliyle hissettim şu bir haftada. Zaman hep aktı. Bir otel odasının kişiliksiz duvarlarından, pastel olarak başladığı ömrünü solmuşlukla noktalayan, hareketsiz perdelerden aktı. Zaman, sesi kulağımda uğuldayan ambulanslardan, radyo istasyonunun baygın ezgilerinden, komşu kavgalarından, maç tezahü-

ratlarından, uzayıp giden türlü çeşit insan kuyruğundan, geceleyin ateşböceği gibi görünen arabalardan, toplanan çöplerden, yenen yemeklerden, rüzgârın uçuşturduğu kâğıt parçalarından, pencere kenarı kadınlarından, televizyon önü adamlarından, dolup boşalan sinemalardan, barlardan, vapurlardan aktı.

İşten izin istediğimde hemen son zamanlarda çok yorulduğuma kanaat getirdiler. Oysa beni en az yoran iş. Otomatiğe bağlanmış gibi geçiriyorum oradaki saatleri. İş beni yıldıırır, usandırır ama yormaz. Ben, insan yorgunuyum.

Genel olarak hissim şu: Sanki ben büyümüşüm ve her şey çekmiş. Açıkta kalan yerlerimden, büyümek suçmuş gibi utanıyorum. Biraz Kibritçi Kız'a benzetiyorum kendimi. Şu soğuktan donmadan önce elinde kalan birkaç kibrit çöpünü yakan ve hayalleriyle ısınmaya çalışırken ölümcül bir uykuya dalan o küçük kıza...

Düşler neden kırılır? Bazen düşü kuran dürüsttür de, düşe dahil edilen aldatır. Düş bir oyundur, güvenir paylaşırsınız. Paylaştıkça zenginleşeceği söylenmiştir size, inanırsınız. Karşınızdakinin de sizin kadar istekli, sizin kadar inançlı olduğuna inanırsınız. Oysa bazen takım arkadaşınız inançlı değil, inandırıcıdır yalnızca. Düşün, tam da vazgeçilemeyecek kadar gerçek olduğu bir anda mızıkçılığı tutar, çeker gider. Kırılan düşler cam parçaları olarak yağar üzerinize, oyun biter.

Kendimi azalmış hissediyorum. Ve bu azlık hissini yaşamaktan sıkıldım. Hayatın sonsuzluğuna lafım olmaz. Aksine sonsuz kaynağı içimde taşıdım. Ama yaşadıklarım yüreğime çok hayatıma az geldiyse, hayat buna ne yap-sın? Anahtarsızca kilitlendim, çözümsüzce düğümlendimse, hangi çilingir hangi âlim gelip beni kurtarsın?

Hem sonra öyle bir şey yok. Gelip birinin seni kurtarması... Ben kurtardım çok ve o yüzden de yoruldum

zaten bu kadar. Bir nevi yokluk terbiyesinin son dersi oldu sen. Bir anda her şeyin yok olabileceğini biliyorum. Hesap soracak fırsat kalmıyor. İnsan yokluğa niye yoksun diyemez ya... Kendimin sonuna kadar geldim, dayandım. Bazen söz tükenir. Gözlerimi anlatamam.

KALAN

Yalnız olunmayan bir tek başınalıkta
teninin kokusunu duyuyorum
parmak uçlarımda
Bir türlü dibe çökmesine izin verilmeyen
tortu kaplıyor ortalığı
Durmadan ters-yüz edilen oyuncakların
yanar döner yıldızları, boncukları

Sonrası çorap söküşü
Suretimde gezinen gölgesi
Dokulaşan
Tabulaşan sözleri
Koyulaşan Kuyulaşan gözleri

Ruh minem çatlayacak
Ruh istiflenir mi?

İlk zaman isyanlarıydı bunlar. Hepsinden tek tek geçmek gerekti. Geriye kendimin ta kendisi kaldı. Ruh minem de dayanıklı çıktı, çatlamadı. Seni kendim bilmek, seni kendimden bilmek pek anlatılır tarafı olan bir durum değil. "Şimdi ikimiz de daha azız," demiştin sen de. Tuhaf bir bedel ödedik. Keşke kavgaya edebilseydik, birbirimizin yüzüne bir daha bakamaz hale gelseydik diye dua ettiğim oldu, ne yalan söyleyeyim. Acım çok ta-

zeydi. Onunla nasıl başa çıkacağımı bilmiyordum. Sonra bir an geldi, kendimden vazgeçince, o kendime ilmek ilmek işli senden de geçebildiğimi gördüm. O gün bugün ben, ben değilim ve iyiyim.

“Her yerde karşıma çıkıyorsun sanki özel ayarlamışsın gibi,” dedin o zor günlerde. Günlerin ikimiz için de zor oluşunun işimizi hiç de kolaylaştırmadığı günlerde. Eski zaman tablolarından, küçük bir kızın fotoğrafından, yoldan geçen bir kadının uçuşan saçlarından, solgunluktan belirliyormuşum. “O şiirindeki gibi...” dedin. İçime bir şey battı, şiirimdeki gibi. Yazdığım, yazabildiğim bir dünyadaki gibi, artık sürgününde kaldığım...

BİR RESİMDE BEN

Eski zaman yüzlü bir kadındım
en çok tablolara yakışan
Elimdeki harflerle kurardım dünyayı
Hep yanlış istikamette ve
Sürgün kendi zamanından.

Mutlu olmak iş değil
Hadi tehlikeli olalım, demiştin sana
Umudun adı, sevdanın soyadıydım
Harflerden yuva kurmaya çalışan

Bir rüzgârla savruldu yazdıklarım
Artık ne adım var ne soyadım
Elimde kendimden fazlası kalmadı
Sen var resimlerden sev beni
Hayır kalmadı aslımdan.

Böyle işte. Şimdi artık dindim. Katlanamadıklarımı kabullendim, bana uymayan gerçekler niyetine. Başka

türlü düşlemiştim dünyayı, hepsi bu. Elimde bu şiirler kaldı. Tıpkı bir dükkânı tasfiye ederken maliyetine satıp da elden çıkarmaya çalıştığın mallar gibi. Mutluluktan, hüzünden, her neden olursa olsun, delirdiğim tüm anlarda bir köşeye çekilir, öz suyumu damıttırdım şiirin bil-lur damlalarına. Bunu yapabildikçe yeniden delirebilme-ye alan açılırdı ve delirmenin bir erdemi, bir anlamı olur-du kendi içinde. şimdi istesem de olmuyor. Artık delirecek bir şey kalmadı, akıtacak bir şey de kalmadı. Daire kendini tamamladı, başı, sonu bir oldu. Ya da başsız ve sonsuz oldu. Sonsuz bir şimdide döneniyor kendince za-man. Ve hep gıyabımda...

ÖLE-BİLİYORUM

Rüyamdaki adam vapurda
katilinden kaçıyordu
Bilinmezlikte herkes
Katildi
Ama o, kurban olmanın içgüdüleriyle
herkesten kaçıp katiline koştu,
sırtından tabancayla öldürölmeye

Benim battaniyem vardı
öldüğöme emin olana dek
çekiştirip durduğum
Ağzı vurdu
dili, sesi, sözü
Gözleri tavandaydı
Yere bastım

Mide bulantısı ve
bacakların kesilmesiydi ölüm

kusma, adım at, git diyordu içimdeki zorba
artık gereklilik kipinde akıyordu
tulsımını dökmüş anlarım

Suyun yüzeyinde o kızın
bedeni sürükleniyordu resimde
yosunlarla ve çiçeklerle birlikte
Gözleri açıktı
bakışları gökyüzündeydi
Kimseleri göremedi

Mezarlığı dolaşmıştım
yokuştü kendi mezarımın hayaliyle
üzerinde mavi mine çiçekleri
beyaz papatyalar ve kırmızı
gelincikler olacaktı

Ölümümü görmüştüm
Güneşli bir bahar gününde
birdenbire hatta gereksizce
duruyordu kalbim
sevilesi kalbim

Yere göge bakacak zaman
olmuyordu
Ölümüm geç kalmanın utancıyla
geliyordu soluk soluğa
soluksuz bırakmaya

Ya da küçük bir şişeden
kâğıtlar çıkarıyordum
söz taşları, hap niyetine
yutuyordum onları
bolca beyaz şarapla

Hep aynı Lehçe şarkı çalıyordu.
Rüyamdaki adam denize
düşüyordu vurulunca

Kız hep sürükleniyordu yosunlarla

Gelinciklere dokunan ziyaretçi
bakakalıyordu elinde kalan yapraklara

Esnaf koşuyordu yıkıldığı
yerden beni kaldırmaya

şişeyi salladıkça topaklar
dökülüyordu avucuma
Ağzımı arıyordum

Ya da battaniyeyi sıırıyordum
Katilim sarıldığında bana
üzerine bile yıkılamıyordum.

Öle-bilince, rüyamdaki adamı da
Anlar oldum
Çember kendine döndü
Birkaç şekil ölmek varmış
Daha yaşarken
Geçtim hepsinden idman niyetine

Her hayat olasılığını içimden geçirdim. Yaşamadığım ölüm, ölmediğim hayat kalmadı... Ne güzeldi o gün. Üniversitenin bahçesinde çimlere serilmiştim. Toprak da tıpkı su gibi içimdeki elektriği akıtmış en mutlu özümle baş başa bırakmıştı beni. Hiç tekin olmayan bir bahar günüydü. Tekin olmayan bahar günlerini herkes o keskin tazelikteki kokusundan. Hatta bir bahar yağmurunun

sonrasıdır. Yapraklara fosforlu bir ışıltı gelir. Bir yerlere sığmaz olursun. Bir garip ürperti sarar tenini, tüylerini ve o tüylerin altında öyle serilivermiş duran aşk çıkar ortaya. Aşkın bir başkasıyla değil, basbayağı senin içinden çıktığını keşfettiğin bir gündür. Her şeye muktedir hissettiğin...

Ve huzur gelir çatar. Yavaş yavaş girer içine, elindeki süpürgeyle bir güzel temizler acı kırıntılarını, kırgınlık tortularını, özlem bulutlarını, belirsizlik dumanlarını. İçin temizlenir.

Sonrası bildik hikâye yine. Bir teslim oluş çelişkiye... "*Odi et amo! Quare id faciam, fortasse requiris. Nescio, sed fieri sentio et excrucior.*" Bir nevi şifre gibi tekrarlıyorum Catullus'un çağlar öncesinden gelen sözlerini. "Nefret ediyorum ve seviyorum. Neden diye sorarsan, bilmiyorum. Böyle geçiyor içimden ve kahroluyorum..." Böyle bir mucizeye rastladığımda derin bir nefes alıyorum. İçim hafifliyor bir anlığına. Biliyorum ki bu kâinatta beni bir işiten var, bana, "Sen yalnız değilsin," diyen var. Dua ediyorum minnetle. Ama insanım işte, evliya değil. Sonunda yenik düşünüyorum yine.

Kime yenik düşünüyorsun diyeceksin. Bak ben de kazanmadım ki diye isyan edeceksin belki. İyi de, birinin kendini yenik hissetmesi için ille de zafer çılgınlıkları atan bir rakibi olması gerekmiyor. Bu daha ziyade hayatın sunduğu bir dersi layıkıyla başaramamış olmak gibi bir şey.

Hoş, bendeki bu arıza çocukluktan miras. Hiç anlatmış mıydım bilmem, artık kime neyi söylediğimi karıştırıyorum. Çocukken, küçücük bir kızken bir ağacım vardı. Başkalarına göre sıradan bir çınar ağacıydı o. Öyle diyorlardı. Ama kimin umurunda? Başkalarına göre bildik olan pek çok şey benim için tılsımlıydı.

Ağacın gövdesine iyice bir yaslanıp kollarımın yeti-şebildiği kadarını kavrardım. Alnımı o derin çizgili kütü-

ge yasladıgımda, o da dallarını uzatıp sıkıca sarardı beni. İnsana sarılır gibi sarılırdım kalın gövdesine.

En sevdiklerime de hep bir ağaca sarılır gibi kocaman sarıldım.

Hiç kimsenin yapmadığı bir şeyi yapardı büyüğü ağaç; hiç bıkmadan dinlerdi beni. Onunla dertleşir, oyunlar oynardım. O benim sırdaşımdı. Sorduğum sorulara yanıt verir, yaptığım şakalara yapraklarını hışırdata hışırdata gülerdi. Altındaki çimler gölgeli bir yatak olurdu yorulduğumda. Bazen de babamın yaptığı halattan salıncakta sallanırdım.

Yazık ki en iyi arkadaşım, ağacımı hiç sevmiyordu. Kendisine rakip bellemişti onu. "Devamlı onunla konuşuyorsun. Herhalde sohbeti benimkinden keyifli," dedi hırsıyla bir gün. "Saçmalama," diye gülümsedim. "Senin yerin ayrı. Ağacımla kavga bile edemeyiz böyle." Bir şakayla havayı yumuşatmak istemişim aklımca ama olmadı. "Yok bir de kavga etseydin," diye yükseldi hınç dolu, tanıdık ama bir o kadar da yabancı ses, "sana hiç söylemediler mi, cansız şeylerle tek başına konuşana deli derler..."

Ateş ve buz... Yakar topta hızla üzerime gelen topu karnıma yemiş gibi hissetmişim. Topu göremiyordum ama acı, karnımın ortasından yukarılara, ta boğazıma kadar çıkıyordu. İçim yanıyordu, ateş gibi. Hiçbir şey diyemedim. Bir an için ağacım gibi dimdik kalakaldım. Kollarım ve bacaklarım donmuştu sanki, buz gibi. Sonra birden iki ayağım olduğunu, yürüyebileceğimi, koşabileceğimi, uzaklara çok uzaklara gidebileceğimi hatırladım. Öyle yaptım.

Anlatamadım. Başkalarının yanında ağlayamadım da. Sanki sözcükler bitmişti ya da daha öğrenmediğim sözcükler vardı da, yaşadıklarımı konuşamıyordum.

Derken arkadaşım çıkageldi. Çocukken hâlâ güzeliz ne de olsa, "Seni çok seviyorum, ağacın senin için ben-

den daha önemli olmasına kızdım. Hepsi bu.” O küçük eli tuttum, o küçük başı kaldırdım. “Eğer isteseydin bu ağacı da seninle paylaşırdım,” dedim usulca. “O yalnızca benim değil, görebiliyorsan senin de ağacın. Hem o zaman çok daha güzel olurdu her şey...” dedim.

Mutlu son mu diyorsun. Hadi canım sen de, hayattan bahsediyoruz. Mutluluğumuz uzun sürmedi. Arkadaşım başka bir mahalleye taşındı. Sonra bir gün pat diye o ağacımı kestiler.

Boşluğu gördüğüm ilk an nefesim kesilmişti. Gerçek işte böyle bir şey; şimşek gibi anlık, bir görünüp bir yiten yadsınmaz bir ışık. Sonra iki ayağım olduğunu, yürüyebileceğimi, koşabileceğimi, uzaklara çok uzaklara gidebileceğimi hatırladım. Öyle yaptım.

Dönem, ne anlama geldiğini bilmediğim ama içimi ürperten sıkıyönetim günleriydi. Sokak kapımıza, keresteden bir iskeleyle destek koyardı babam. İki katlı evin bütün sakinleri “sağ salım” içeri girdikten sonra iskele destek kapı ile basamak arasına iyice bir yerleştirilirdi. İşte en sevdiğim an: Bir hışım bu iskelenin tahtaları arasında hoplayıp zıplıyorum. O iskeleyi, ben oynayayım diye konulmuş bir oyuncak gibi görüyorum.

Yine aynı dönem. Adının anılması pek de hoş kaçmayan, yasak hareleriyle çevrili ama buna karşın her yerde adı çığ gibi fısıldanan biri var: Aziz Nesin. Daha kitaplarını okumama çok zaman var. Babamla sahil kenarında yürüyoruz. Karşımıza gıcır gıcır üniformaları ve silahlarıyla iki askerî inzibat çıkıyor. Askerî inzibatın ne demek olduğunu öğrenmeme de daha çok var. Ben bir tek miğferlerdeki harfleri çözüyorum: AS. İZ. Gülüyorum. “Bak baba,” diye bağıryorum onları işaret ederek, “Aziz Nesin’in askerlerine bak!”

Pat diye gözümün önünde canlanıp beni eskilere ışınlayan bu anıların belirişi nedensiz değildi hiç kuşku-

suz. İçin için yaşadığım isyan zamanlarında, çocukluğumun muzaffer ve aynı zamanda hınzır algı gücünü anımsatıyordu bu ve benzeri sahneler. Beni, varlığını kimi zaman unuttur hale geldiğim o benzersiz öze çağırıyor, "Bak sen buydun," diyordu...

Kendimi anadilimi unutmuş gibi hissediyorum. Çok uzun zaman geçti ağacımla oynadığım dönemlerin üzerinden. O arkadaşım nasıl saf kalıyor bana kendimi bir ömür deli, tuhaf, işe yaramaz hissettiren diğerlerinin yanında. Başkaları gibi bir ağaçta sadece ağacı göremememnin bedelini ödedim yıllar yılı. Sonra da uyuştum, kendimi unuttum.

Duruyorum artık sadece. Evlerde değil, sokaklarda duruyorum. Yanıma ilişip giden sokak çocukları, gelip geçen vapurlar, konan uçan sinekler, düşen hışırdayan yapraklarla öylece duruyorum.

Hani nasıl duruyorum biliyor musun? Kapadokya'ya gitmiştik ya. "Tam bize uygun uzay üssü gibi bir yere geldik," diye takılmıştım. Zamansız, bugünün tüm yerleşim yerlerinin ötesinde bir coğrafyaya vadilerin kenarından bakakalmıştık. İşte öyle duruyorum.

Bir taş güzellemesiydi sanki dört bir yan. Tüf, bazalt, kaya, taş her şey en mükemmel uyumuyla bir uygarlıktan diğerine emanet edile edile bugünlere gelmiş. Uçsuz bucaksız vadiler insanda dünyanın en uç noktasında durduğu hissini uyandırıyor. Kapadokya kadar, zamandan bu denli bağımsız bir yer var mıdır, bilmem. Onca tarihî harabeye karşın asla eskiye ait değil. Kendi biricikliğinden başka hiçbir şeye ait değil. Bölgenin tüm dokusu sonsuz bir şimdide birleşmiş. O şimdi, geçmişi ve geleceği de kapsıyor. Öyle ki, isterseniz de anılarınıza dala mıyor, gelecek kaygılarınıza yoğunlaşamıyorsunuz. Kapadokya, tüm dikkati kendine istiyor.

Her kapının arkası ayrı bir öykü... Kaderlerini ortaklaştıramayan bizim gibi ruh sürgünleri için türlü çeşit

hayat olasılığının içine dalmaktan, orada bir süreliğine de olsa konar göçer yaşamaktan daha güzel ne olabilirdi. Öyle yaptık.

Göreme ören yerindeki yeraltı kiliselerinde inancını korumak için gizlenenlerin korkulu gururunu duyduk içimizde. Eskiçağlarda Hattilerden, Ermenilere, Bizans'tan, Türk boylarına buraları mesken tutmuşların kayalarının içinde kurdukları hayatı düşledik. Bize çay ikram edilen kaya evlerden birinde Hz. Ali resimleri vardı, bir de sedirler. Dışarı çıktığımızda o yapı yine zamansızdı ama. Sarılmıştık o devasa kaya evin dibinde. Güvercinlik Vadi'si'nden kendimize yer beğenmiştik, doğanın yonttuğu kayalardan türlü çeşit insan ve hayvan görüntüsü çıkarmıştık kendimize.

Sonra o taş atölyesini hatırlar mısın hâlâ bilmem ki. Her yan pahalı mallarla dolu, fiyatları üzerinde, vitrin bile yok, her şeyi elleyip durmuştuk. On dakika geçti kimse yok. Sahibi dükkânını öylece açık bırakmış. Meğer, kapı kilitlemek güvensizlik işaretiymiş, ayıpmış. "Buralarda hırsızlık olmaz ki," demişlerdi.

İstanbul'u birlikte yaşadığımız yerlere senden sonra hiç uğrayamadım da, Kapadokya beni bir başıma da kabul edermiş gibi geldi. Oranın biricikliği karşısında nasıl olsa herkes her daim eğreti. Ama oraya da gitmedim bir daha. Zaten hep bu aynı his bendeki. Gereksizlik hissi. Tekrarlara ne hacet, her şey tek seferliğinde yeterli.

Ara vermek şu yüzden güzel: biraz geri çekilip başkalarını, hayatın, kendi varlığın dışında akan kısmını görebilirsin alabildiğine çıplak. Kopmuşsun günün akışından, beraber neyi sürüklediğini, hayatın vazgeçilmezlerinin senin açından neye, kime tekabül ettiğini sınarsın. Öğrenirsin.

Ara vermek virgöl koymaya benzer, devam edeceksin de soluk alırsın bir süreliğine.

Ben nokta koydum. Noktanın sonrası yok.

Şimdi denize doğru gidiyorum. Ona son bir şiirimi okumaya ve sonra da sanki karanın üzerindeymişim gibi sulara yürümeye, suları yürümeye. Peygamberlerin hikâyesi farklı. Musa Peygamber suları yardı, kavmine yol açtı. İsa Peygamber denizin üzerinde yürüdü gitti. Ben kendi halinde ölümlü bir insanım. Sulara yürümeye yeltendiğimde, yolculuğun sonunun ne olacağı belli. Ama benim de zaten mucize beklentim yok. Olsa, hayatımın içinde dilerdim onları. Şu an yalnızca kısacık ve upuzun bir yolculuğun kendisi ilgilendiriyor beni. Suyu atlama-yan, suda yürüyen bir insanın küçük, önemsiz hikâyesi. Artık veda vakti:

Hoşça kal kardeşim deniz

Hoş çakal

deş

im

iz

kal

Bar Tezgâhı İtirafıları

Sert kuzey rüzgârı hangi coğrafyada bulunulduğunu akla ve kalbe kazımak istercesine olanca azametiyle esiyordu. Adam içgüdüsel bir hareketle ceketini çekti. İnsana neden buraya geldiğini sorduran bir gündü. Kendi kendisiyle kahredici konuşmalara dalmamak için karşısına çıkan ilk bardan içeri girdi.

Dışarının çiğ gün ışığından sonra barın loşluğu gözünü aldı bir an. Neden sonra gözleri ortama alıştığında barmenin saklamadığı bir hayretle kendisinin süzdüğünü fark etti. Hak da verdi adama. 1 Ocak sabahıyla kim gelirdi ki bara?..

“Yeni yıl eğlencelerine doyamadın mı?” diye takıldı barmen tek müşterisine. “Belki de sadece bugüne dayanmak için geldim,” dedi adam da. Bir an için göz göze kaldılar.

“Kahvaltı ettin mi?” diye sordu barmen babacan bir edayla. Adam hayır anlamında başını sallayınca da, “O zaman önce sana bir tostla sodalı portakal suyu vereyim. İçkiyi sonra içersin, gün uzun,” diye ekledi.

Adam bir sigara yaktı ve barmenin yılların tecrübesiyle yoğrulmuş, kendinden emin el hareketlerini izlemeye koyuldu. Hiçbir zaman böylesine uzmanlaştığı bir işi olmamıştı. Tez canlıydı, sabırsızdı, çabuk sıkılıyordu.

O nedenle de düzenli olarak uzun zaman bir yerde kalamamış ama yeteneği sayesinde el attığı her işte de başarılı olmuştu. Hayat hariç...

"İyi görünmüyorsun. Ne işin var bu saatte burada?" diye sordu barmen samimiyetle. "Yeni yıla yalnız girdim. Geldiğim ülkede sevgilimi bıraktım. Ve korkarım o artık beni beklemiyor," dedi kesik kesik.

"Niye onu da getirmedin ki buraya?"

"O da zaten bunu hiç anlamadı. Önce bir düzen oturtmak istedim. Başaramazsam onu hayal kırıklığına uğratmaktan korktum," diyebilirdi. Barmen başını salladı. "Hayatın denemesi olmaz ki, ne gelirse yaşarız. Yanlış yapmışsın. Onun açısından bu terk edilmektir," dedi dü-rüstçe.

"Hep böyle açıksözlü müsündür?" diye sordu adam acı bir gülümsemeyle. Barmen de gülümsedi. "Kuzey alışkanlığı. Dalgaların kayaları oyduğu bir ülkede insan böyle oluyor."

Derin bir nefes aldı adam. "Bugün içimde hiç anlamadığım bir sıkıntı var. İnan şu an seninle konuşurken de içimde basınç giderek büyüyor. Sanki bir şey kayıyor elimden."

"Ancak geri dönüşsüz şeyler kaybedilmiş sayılır. Boşa geçen zaman, inanılmadan sarf edilen söz ya da ölüm gibi..." dedi barmen. Ölüm deyince de farkına bile varmadan elini cebine götürdü. Cüzdanından eşinin ve iki çocuğunun fotoğraflarını çıkardı, gösterdi. "En kötü günün sonunda bile bana kendimi gerekli hissettiren varlıklar onlar. Gece hep birlikte üst üste alt alta birbirimize sarıldığımızda ve deliler gibi güldüğümüzde her şeye dayanabilecek bir güçle dolar içim. Sebebim var, derim kendi kendime." Bir an için bu hiç tanımadığı insanların fotoğraflarına dalıp gitti genç adam. Barmenin anlatımıyla o aile sahnesi gözünün önünde canlanmıştı. Kendisinin hep mahrum olduğu aile sahnesi...

“Herkes bu kadar şanslı olamıyor,” dedi kuru bir sesle. “Benim hiç ailem olmadı.”

“Benim vardı da ne oldu sanki. Dostum, sana yetiştigim ailede çektiklerimi anlatsam dudağın uçuklar. Ya hiç evlenmeyeceğim ya da çocuklarımla gülümseyebileceği bir aile kuracağım, diye söz vermiştim kendi kendime. Elbet şansın payı var ama bulduğum anda peşinden gitmek benim kendi irademdi.”

“Ben korktum,” dedi adam barın duvarındaki kadın tablosuna doğru. Barmen, tezgâh, bu Kuzey ülkesi, 1 Ocak sabahı her şey ama her şey silinmişti bir anda. Yalnızca o eski zaman tablosundaki kadının koca gözlerinden ibaretti o anlık dünya. “Korktum ve gittim. Gideli beri de her köşede bir fotoğrafta, tabloda, filmde, sokakta çocuğunun küçücük mantosunu ilikleyen bir annede, her ânımda onun gözleriyle karşılaşıyorum. Tuhaf belki ama onu görmediğim şu aylar boyunca sanki daha da içime işledi. Onu kendimden ayıramadığım için unutamıyorum. İnsan kendini nasıl unuttur?..”

“İçkiyle,” diye gülümsedi barmen. “O yüzden burada değil misin zaten?” Bir an için durakladı. “Aslına bakarsan, burası olman gereken son yer bile değil. Neden onun yanına gitmiyorsun?”

“Sana söyledim ya, telefonlarıma bile çıkmıyor. Benimle tüm bağını kopardı.” Barmen bardakları kurularken sanki geleceği gösteren bir kristal küreymişçesine cam bardağı gözüne yaklaştırdı. Bakışlarını camdan hiç ayırmadan, “Unuttuğun bir şey var, giden sensin,” dedi. Adam elindeki bardağı daha bir sıktı. O mutlu turuncu renkli portakal suyu kendisiyle dalga geçer gibiydi. “Sence hâlâ bir şansım var mıdır?” Aynı anda kalbine bir şey saplandı. “Bir şans daha... Bana ve hayata inanır mı?”

“Bilemiyorum dostum. Umarım çok geç kalmamışsındır. Tek bildiğim, burada benimle zaman kaybedece-

ğine şu an her şeyinle onun olduğunu ve öyle kalmak istediğini ona hissettirmen. Hem bugün 1 Ocak. Yılın ilk gününde kimse bir şeylere son vermez. Sadece yeniden başlar,” diye ekledi teselli vermek istercesine.

“O çok farklı bir kadın. Kendine ait kocaman bir dünyası var. Korkuyorum,” dedi adam dalgın gözlerle. “Korktuğum her şeyi başıma getirdim. Bana inancını yitirdi sanki.”

“Sakin kendine inancını yitiren sen olmayasın...” Barmen elini dostça adamın omzuna koydu. “Bence kendine acıyarak ya da kendinden şüphelenerek harcayacağın bir zamanın yok. Git ve sevgilini sana ve birlikte kurulacak bir yaşama ikna et. Hayat tereddüte izin vermeyecek kadar kısa ve acımasız,” dedi.

Adam başını salladı. Kalbindeki ağrı hâlâ geçmemişti. Kim bilir ne yapıyordu şu anda. İşyerini aradığında bir haftalığına izne ayrıldığını söylemişlerdi ama kimsenin daha fazlasını bildiği yoktu. O kadar sıcakkanlılığına rağmen kimseleri yanına sokmaz. Onu çok seven ve ilişkilerini de bilen patronunun endişeli sesi içini ürpertmişti. “Ulaş ona oğlum, her şeye küsmüş ve kimseden de özür beklemez bir hali var...”

Nasıl da güzel tarif etmişti aslında patronu. Kendi kendine küserdi o. Kırıklığının talepkâr bir yanı olmazdı hiç; çünkü zaten çok zor küserdi ama o kadar süre tanıdıktan sonra hayal kırıklığına uğratıldığını hissederse, bu duyguya neden olan şeye ya da kişiye sanki o âna kadar çılgınca önem verdiğini unutmuşçasına kayıtsızlaşmıştı. Hiç olmamış gibi... O olmamışlık hissinden daha âciz hissettiren hiçbir şey yoktu bu dünyada.

Tarifsiz bir aciliyet hissi kapladı benliğini. Telafisiz bir geç kalınmışlıktan duyduğu korkuyla ayağa fırladı. Barmenin elini iki avucunun arasında sıktı sıktı. “Gördün mü bak, meğer 1 Ocak sabahıyla en doğru yere gelmişim

ben,” dedi gülümseyerek. Barmen de paylaştı o gülüşü. “Yolun açık olsun genç adam. Dualarım seninle, zamana ve hayata sözünü geçiresin diye,” dedi.

Dışarı çıktığı anda bir titreme geldi üzerine adamın. Sevdığı kadının sıcaklığını teninde duydukça daha bir hoyratlaşmıştı sanki rüzgâr. İstanbul’a ilk bilet, bir düş, bir umut, sondan koparılacak başlangıç, birlikte bir ömürlük kaçak zaman hayattan, bir isyan...

İstediği gelecekle yaşadığı bugün arasındaki o yaman çelişki tüylerini ürpertti. Hiç bu kadar üşümemişti. Kış ayazının hüküm sürdüğü o gün insan sığına dair hissettiği tek şey üzerine aldığı yünlü kalın hırkanın kollarına yaydığı tatlı sıcaklıktı. Kocaman sırt çantasını da omuzlarına geçirdiği anda hazırды artık hayata. Tüm olacaklara.

Öyle sanıyordu.

Şiir Listesi

1. Cemal Süreya, "İki Kalp"
2. Cemal Süreya, "Eşdeğeriyle Yan"
3. Metin Altıok, "Sonra Git"
4. Murathan Mungan, "Dünden Kalma"
5. Cemal Süreya, "Az Yaşadıksa Da"
6. Vladimir Holan, "Çocuk"
7. Fazıl Hüsnü Dağlarca, "Yalnızlık"
8. Wisława Szymborska, "Hiçbir Şey Olmuyor İki Kez"den
9. Hüseyin Avni Dede, "Ben Açlığın Sevdasıyım"dan
10. Refik Durbaş, "Söz"
11. İsmet Özel, "Mataramda Tuzlu Su"dan
12. Hilmi Yavuz, "Yalnızlık Bir Tarihtir"
13. Melih Cevdet Anday, "Tek Başına"
14. Murathan Mungan, "Söz Evi"
15. Enis Batur, "Adres"
16. Gülten Akın, "Kıyamet"
17. Furuğ Ferruhzad, "Gecenin Soğuk Caddelerinde"den
18. Behçet Necatigil, "Sevgilerde"
19. Turgut Uyar, "Acıyor"dan
20. Ahmet Oktay, "Eski Bakır"dan
21. Ahmet Telli, "Su Çürüdü"den

22. Nur Saka, "âşık olmakta değil, âşık kalmakta bütün mesele"den
23. Sophia de Mello Breyner Andresen, "İşte"
24. Henrik Nordbrandt, "Birbirimizden Ayrılınca"
25. Edip Cansever, "İçinden Doğru Sevdim Seni"den
26. Sait Faik Abasıyanık, "O ve Ben"den
27. Turgut Uyar, "Göge Bakma Durağı"
28. Nilay Özer, "Muhacirin Evi"
29. Lale Müldür, "He Shot Me Down Bang Bang!"
30. Salvatore Quasimodo, "Aşk Türküsü"nden
31. Carlos Oquendo de Amat, "Delilik"ten
32. Hüseyin Avni Dede, "Yeni Bir Robot Tanrı Oluyor"dan
33. Louis Aragon, "Elsa'ya Şiirler"den
34. Yorgo Seferis, "Kaçış"
35. Konstantinos Kavafis, "İkinci Güneşi"
36. Yannis Ritsos, "Nerdeyse Eksiksiz"
37. Cemal Süreya, "Balzamin"
38. Edward Estlin Cummings, "Aşklar III"
39. Yannis Ritsos, "Son İstek"

* Kitap içindeki numaralanmamış tüm şiirler Karin Karakaşlı'ya aittir.

“Müsait bir yerde inebilir miyim?” dedim şoföre. Severim ben bu sözü. Zamanın kıyıcılığına direnmiş ender tabirlerdendir. “Uygun bir yerde...” versiyonu tutmadı. Genç kuşaklar bile hâlâ müsait bir yerde iner.

Tevekkül belirtir bu sesleniş. Kesin bir yer söylemezsin de orta bir noktada buluşursun sürücüyle ve hiç bilemeden oranın senin için gerçekten müsait olup olmadığını, inersin. İndim müsait bir yer olan evimin önünde. Bir sokak köşesinde sabahlamak daha gerçek olacakken belki de.

Yurtsuzum artık evimin içinde bile.

Okuyan herkesin, içinde kendinden bir parça bulduğu öyküleriyle beğeni toplayan Karin Karakaşlı'nın ilk romanı *Müsait Bir Yerde İnebilir miyim?* sevginin, ayrılığın ve yalnızlığın, sayfalarına oya gibi işlendiği, etkileyici bir eser.



can yayinlari.com twitter.com/canyayinlari facebook.com/canyayinevi

15 TL
KDV DAHİL

ISBN: 978-975-07-3554-7



9 789750 735547